

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Słubice na lata 2017 – 2023

Zleceniodawca:

Bez granic.

Gmina Słubice
ul. Akademicka 1
69-100 Słubice

Wykonawca:

Biuro Ekspertyz i Rozwoju Gospodarczego Sp. z o. o.
ul. Kokosowa 15/2
Zielona Góra
KRS 0000458673
NIP 9731014292
REGON 081128576

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji	6
2.1. Narodowy Plan Rewitalizacji	7
2.2. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022	8
2.3. Ustawa o Rewitalizacji.....	9
2.4. Wybór metody realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	10
2.5. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	11
3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi kraju, województwa i gminy	12
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji – terytorium najbardziej wymagające wsparcia.	26
4.1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	27
4.2. Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Słubice.....	35
4.3. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	58
5. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	64
6. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań wraz z listą planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	66
7. Charakterystyka (zbiorczy opis) uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	72
8. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	82
9. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających).....	91
10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	100

11. System wdrażania programu rewitalizacji i sposób zarządzania tym procesem	108
12. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	111
13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach Rady Miejskiej w Słubicach.	115
13.1 określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.....	115
13.2 określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 – dotyczy uchwały powołującej Komitet Rewitalizacji.....	115
14. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;	115
15. Wskazanie sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	116
Spis załączników:	117
Spis tabel:.....	118
Spis rysunków	119
Spis wykresów	119

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja to proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji koniecznym było stworzenie instrumentu, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami interesariuszy tego procesu. Takim instrumentem jest Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Słubice na lata 2017-2023, zwany dalej Programem. Priorytetami przy tworzeniu niniejszego Programu były następujące zagadnienia:

- 1) kompleksowa i rzetelna diagnoza sytuacji obszarów wsparcia,
- 2) wyznaczenie celów operacyjnych i głównych pól interwencji, w których skoncentrowane zostaną działania rewitalizacji, aby wywołane przez nie impulsy odniosły jak najlepszy skutek,
- 3) zapewnienie kompleksowości działań rewitalizacji poprzez łączenie projektów o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym,
- 4) włączenie społeczności lokalnej do tworzenia GPR i na każdym etapie jego realizacji, przy wyborze projektów dążenie do trwałości działań i efektów,
- 5) montaż finansowy z różnych źródeł.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji, prowadzone są w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) i zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych). W związku z różnorodnością zjawisk degradacji i podejść do ich przezwyciężenia podstawową wskazówką prowadzenia rewitalizacji powinno być dążenie do programowania i prowadzenia działań jak najbardziej dopasowanych do lokalnych uwarunkowań. Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane jest:

- 1) uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy,
- 2) pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji wskazanego w programie rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze i techniczne,

- 3) ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych,
- 4) właściwy dobór narzędzi oraz interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru,
- 5) zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej,
- 6) koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji,
- 7) realizacja zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów (w szczególności lokalnych społeczności, przedsiębiorców, a także innych interesariuszy procesu rewitalizacji i ekspertów) w procesy programowania i realizacji działań rewitalizacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Ponadto, rewitalizacja ma sprzyjać poprawie ładu przestrzennego, realizacji idei miasta zwartego, przeciwdziałaniu niekontrolowanej suburbanizacji zwłaszcza na styku obszaru miejskiego z wiejskim.

2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonych w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Program Rewitalizacji.

Działania dotyczące rewitalizacji wpisują się także w szerszy kontekst działań Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju dotyczących polityki przestrzennej kraju, w szczególności Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 i Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, m.in. w zakresie:

- 1) przywrócenia i utrwalenia ładu przestrzennego,
- 2) przeciwdziałania suburbanizacji,
- 3) optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, głównie poprzez nadanie priorytetu inwestycjom typu brownfield zamiast greenfield, głęboką przebudowę i adaptację zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych,

rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze.

2.1 Narodowy Plan Rewitalizacji

NPR został zaprojektowany jako zestaw rozwiązań na rzecz stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia skutecznej rewitalizacji, w odniesieniu do przygotowanej przez samorząd gminy diagnozy lokalnych potrzeb i potencjałów. NPR zakłada działania w wielu płaszczyznach, obejmujących m.in. zmiany legislacyjne, narzędzia, informację i edukację oraz instrumenty finansowe. Mówi o kierunkach zmian, które stworzą przyjazne warunki dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce oraz upowszechnią i usystematyzują jej prowadzenie.

Horyzont czasowy systemu wsparcia rewitalizacji to 2023 rok. Wyznaczenie go związane jest z jednej strony z dużymi środkami dostępnymi dla Polski z budżetu UE na lata 2014-2020, a z drugiej umożliwi zbudowanie mocnych podstaw dla krajowych instrumentów, które będą nabierały coraz większego znaczenia w miarę ubywania środków UE.

Wizja Narodowego Planu Rewitalizacji

Myślą przewodnią Narodowego Planu Rewitalizacji ma być zapewnienie mu możliwie powszechnego charakteru tak, aby jak najszersze grono obywateli i podmiotów mogło się utożsamić z ideą naprawy środowiska miejskiego i włączać się lub podejmować z własnej inicjatywy działania w tym zakresie. Z tej perspektywy plan odnieść się ma zarówno do zagadnienia przywracania świetności dzielnicom śródmiejskim, uzdrawiania relacji społecznych i rozwiązywania problemów infrastrukturalno-technicznych w zaniedbanych dzielnicach „miasta XIX wiecznego” i blokowiskach, ponownego zagospodarowania terenów poprzemysłowych, powojkowych, pokolejowych i poportowych, jak i innych sytuacji, w których władze samorządowe lub mieszkańcy dochodzą do wniosku, że miasto powinno być na danym obszarze „uzdrowione”.

Cel główny Narodowego Planu Rewitalizacji i definicja rewitalizacji

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie

korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Taka definicja rewitalizacji, wynikająca z projektu Krajowej Polityki Miejskiej, jest podstawą ustawy o rewitalizacji oraz elementem Wytycznych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych – perspektywa finansowa 2014-2020.

Programy Rewitalizacji

Program rewitalizacji ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Musi on być podstawowym instrumentem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych. Program rewitalizacji to opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich dalszego rozwoju. Objęcie danego obszaru programem rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty/narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne i instrumenty krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

2.2 Wytyczne w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2022

W Wytycznych sformułowano warunki, jakie muszą spełnić projekty rewitalizacyjne, by zostały zakwalifikowane do wsparcia ze środków z UE, a tym samym otrzymywały preferencje (ułatwienia w konkursach, szansa na pozakonkursowe nabory, profilowanie kryteriów wyboru projektów). Szczególny nacisk został położony na odpowiednim przygotowaniu programów rewitalizacji, aby w sposób kompleksowy (łączy sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i środowiskową) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść jakość życia osób mieszkających na nich.

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych (wynikających z programów rewitalizacji) są środki regionalnych programów operacyjnych (EFRR i EFS), natomiast wsparcie z krajowych programów operacyjnych jest uzupełniające i odbywa się głównie poprzez formułowanie preferencji dla projektów wynikających z programów rewitalizacji.

Na potrzeby projektowania interwencji wspierających rewitalizację współfinansowaną ze środków programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 zdefiniowano takie zagadnienia jak rewitalizacja, stan kryzysowy, obszar zdegradowany, obszar rewitalizacji, program rewitalizacji, projekt rewitalizacji. Definicje te szczegółowo są opisane w rzeczonych wytycznych.

2.3. Ustawa o Rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stworzyła ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce a zawarte w niej regulacje mają zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu. Jej zapisy uporządkowały pojmowanie rewitalizacji, według których rewitalizacja nie jest jedynie remontem, modernizacją czy odbudową, ale kompleksowym, wielowymiarowym procesem, którego głównym celem jest trwałe podniesienie jakości życia na obszarze zdegradowanym. Musi więc zawierać dopasowane do danego miejsca działania aktywizacyjne, edukacyjne, kulturalne, integrujące lokalną społeczność. Ponadto powinna być ona dobrze zaplanowana i uwzględniać sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną.

Jednym z istotniejszych elementów ustawy jest uregulowanie kwestii dotyczących gminnych programów rewitalizacji (GPR) stanowiących podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji. Opracowywane przez gminy Gminne Programy Rewitalizacji mają zapewnić jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną (a także realizowane przez nią samą). Ich podstawą jest wyznaczenie obszarów wymagających działań oraz przedstawienie całościowej strategii ich prowadzenia.

Innym rozwiązaniem wzmacniającym uczestnictwo mieszkańców w procesach rewitalizacji, jakie określa ustawa, jest instytucja Komitetu Rewitalizacji, czyli forum opiniującego i doradczego, w skład którego wchodzić mają przedstawiciele gminy i lokalnej społeczności. Zadaniem Komitetu, według zapisów ustawy, jest współpraca z samorządem w czasie przygotowania i realizacji procesu rewitalizacji.

Zapisy ustawy przewidują także dwa specjalne rozwiązania ułatwiające prowadzenie rewitalizacji w gminie. Nie są one obowiązkowe – mogą być stosowane w zależności od potrzeb i charakterystyki zaplanowanych działań. Są nimi:

- 1) utworzenie na obszarach rewitalizowanych Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR). Status SSR umożliwi korzystanie ze szczególnych udogodnień (np. możliwość przyznania dotacji na remonty budynków), a także uprości procedury administracyjne związane z realizacją GPR,
- 2) uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji (szczególna forma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), który będzie podstawą realizacji przekształceń urbanistycznych oraz prac inwestycyjno-budowlanych ujętych w GPR. Regulacje cechujące tę specjalną postać planu miejscowego to np. możliwość zawarcia w planie miejscowym koncepcji urbanistycznych czy przypisania do nieruchomości szczegółowych warunków realizacji inwestycji przewidzianych w planie.

2.4 Wybór metody realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Do końca 2023 r. obowiązuje okres przejściowy, w którym możliwe jest prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez następujące typy programów rewitalizacyjnych sporządzanych w oparciu o:

Ustawę o rewitalizacji i Wytyczne	Gminny program rewitalizacji
Wytyczne	Program rewitalizacji (lokalny, miejski, itp.)
Tylko ustawę o samorządzie gminnym	Program rewitalizacji

Od przyjętego typu programu uzależnione jest korzystanie ze środków unijnych i krajowych (spełnienie wymogów Wytycznych) oraz narzędzi ustawowych (spełnienie dodatkowych wymogów ustawy o rewitalizacji).

Ustawa o rewitalizacji i Wytyczne	Budżet miasta i środki prywatne + Pełne możliwości korzystania z funduszy unijnych i środków krajowych + Narzędzia ustawowe
Wytyczne	Budżet miasta i środki prywatne + Pełne możliwości korzystania z funduszy unijnych i środków krajowych dedykowanych
Tylko ustawa o samorządzie gminnym	Tylko budżet miasta i środki prywatne

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Słubice na lata 2017-2023 realizowany jest zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Procedura uchwalania GPR

Procedurę uchwalania GPR rozpoczyna podjęcie przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do jego sporządzania. Jej podjęcie możliwe jest jedynie po wejściu w życie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Drugim etapem procedury uchwalania GPR jest dokonanie ogłoszenia informującego o podjęciu przez radę gminy uchwały inicjującej proces. Następnie sporządzony projekt GPR poddaje się szeroko rozumianemu opiniowaniu, w ramach którego najpierw przeprowadzane są konsultacje społeczne (na zasadach określonych w rozdziale 2 ustawy), potem zaś przedstawia się projekt z uwzględnionymi zmianami wynikającymi z konsultacji społecznych do zaopiniowania organom administracji publicznej i innym podmiotom określonym w ustawie. Ostatnim etapem procedury jest ewentualne wprowadzenie do projektu GPR zmian wynikających z opiniowania oraz przedstawienie dokumentu radzie gminy celem uchwalenia.

2.5 Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 215, poz. 1415 ze zm.) do

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego został złożony wniosek o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko. W efekcie z obiema instytucjami uzgodniono odstąpienie od przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko.

3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi kraju, województwa i gminy

Gminny Program Rewitalizacji to nie jedyny dokument dotyczący planowania przyszłych działań na obszarze gminy. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju danego terenu, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z innymi dokumentami strategicznymi o zasięgu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności podejmowanych działań w ramach procesu rewitalizacji, podnosi ogólną wartość i prawdopodobieństwo realizacji niniejszego dokumentu.

3.1 dokumenty o charakterze krajowym

1) Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu

Strategia „Europa 2020” jest zarówno kontynuacją śmiałej wizji rozwoju nakreślonej przez Strategię Lizbońską, jak i próbą odpowiedzi na słabości europejskiej gospodarki, które ze wzmożoną siłą ujawniły się podczas ostatniego kryzysu, który przyniósł największe od co najmniej 80 lat załamanie gospodarcze oraz uwidocznili poważne słabości strukturalne gospodarek europejskich.

Do oceny postępów w realizacji strategii „Europa 2020” określono pięć wymiernych celów rozwojowych do osiągnięcia w roku 2020 na poziomie unijnym.

Działania ujęte w niniejszym programie prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zgodnie z celem strategicznym określonym w rozdziale 6, dlatego też należy uznać, iż:

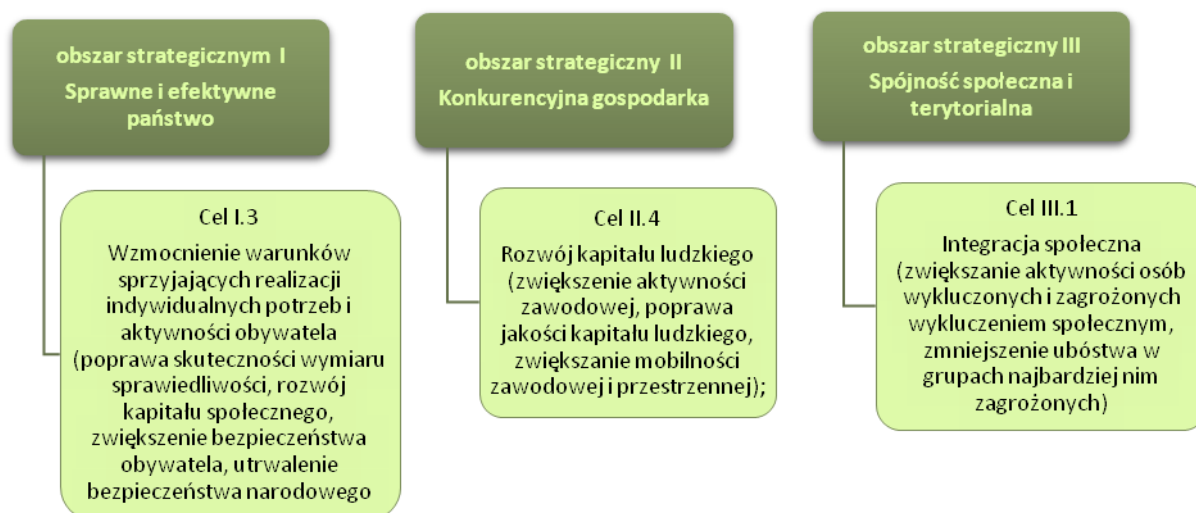
- cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel nr 5 określony w dokumencie Europa 2020, pn. „zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym przynajmniej o 20 mln”.
- program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym Europa 2020 tj. promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

2) Strategia rozwoju kraju 2020 - "aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo"

Dokument ten jest główną strategią rozwojową wskazującą strategiczne zadania państwa, których podjęcie w najbliższych latach jest niezbędne w celu wzmocnienia procesów rozwojowych. Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju 2020 jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju i poprawę jakości życia ludności.

Na poniższym rysunku przedstawiono cele i obszary strategiczne spójne z przedsięwzięciami zaplanowanymi do realizacji w niniejszym GPR.

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020

Źródło: opracowanie własne.

Przedsięwzięcia zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Słubice wpisują się w cele Strategii Rozwoju Kraju 2020. Przeprowadzona rewitalizacja przyczyni się m.in. do: wzmocnienia warunków

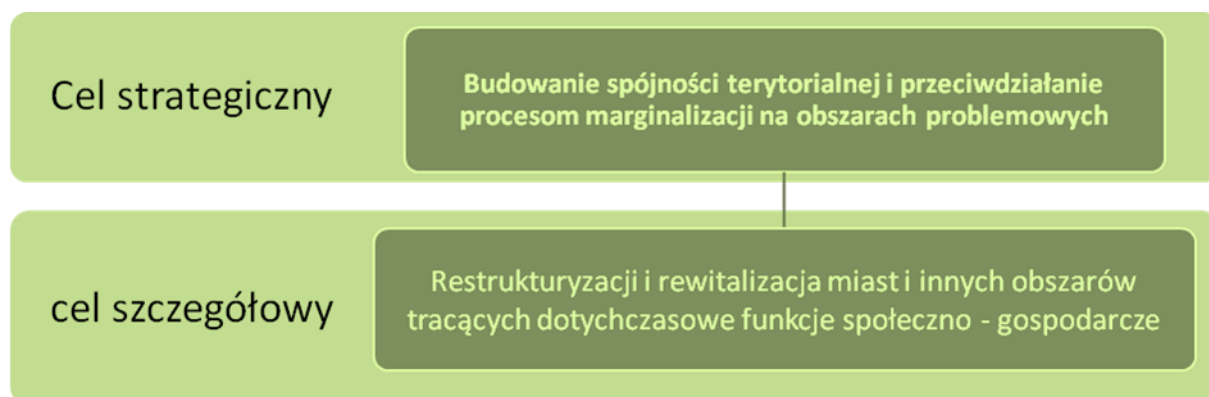
sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli (Cel I.3), rozwoju kapitału ludzkiego (Cel II. 4) oraz integracji społecznej (Cel III. 1).

3) Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 określa cele i priorytety rozwoju Polski w terytorialnym wymiarze. Wyznacza zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej i mechanizm koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty. Celem strategicznym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 jest efektywne wykorzystywanie specyficznych, regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Na poniższym rysunku przedstawiono cele spójne z przedsięwzięciami zaplanowanymi do realizacji w niniejszym GPR.

Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Słubice wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy II. 3 dotyczący rewitalizacji i rewitalizacji miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno - gospodarcze. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod uwagę przede wszystkim działania nakierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację struktury gospodarczej, wsparcie w nadrobianiu zaległości w obrębie infrastruktury

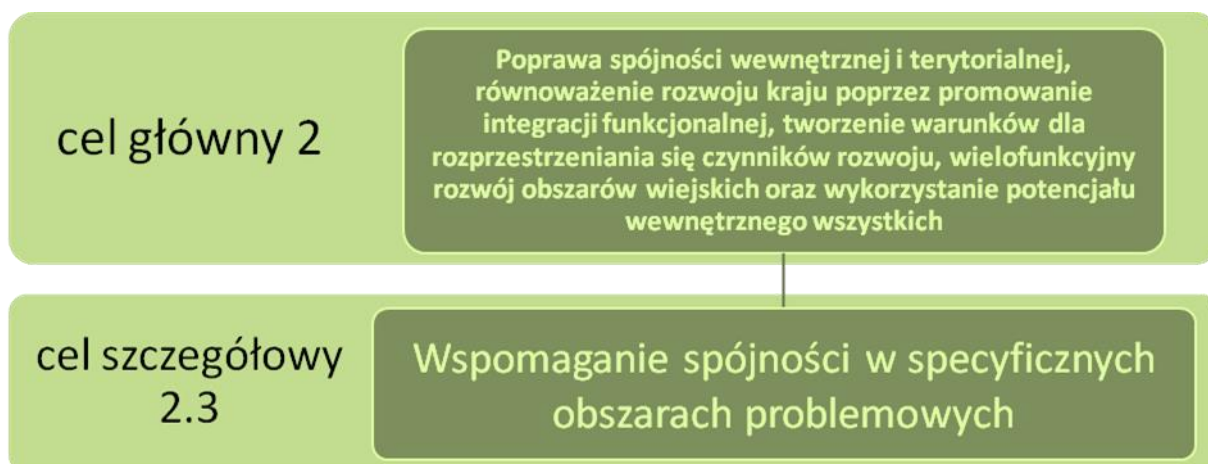
technicznej, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

4) Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Dokument został opracowany zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady i mechanizmy koordynacji, wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Na poniższym rysunku przedstawiono cele spójne z przedsięwzięciami zaplanowanymi do realizacji w niniejszym GPR.

Rysunek 3 Cele główne Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Źródło: opracowanie własne.

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Słubice wpisują się w cele Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Przeprowadzona rewitalizacja na terenie gminy przyczyni się m.in. do:

wspomagania spójności w specyficznych obszarach problemowych (cel szczegółowy 2.3).

5) Narodowy plan rewitalizacji 2022

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 stanowi szeroko rozumianą wykładnię dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych jako działań kompleksowych i zintegrowanych oraz definiuje programy rewitalizacji jako ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych, formułując zasady ich tworzenia i wdrażania.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru, zgodnie z celem strategicznym określonym w rozdziale 6, dlatego też należy uznać, iż:

- cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie, jakim jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań,
- program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. zwiększenie liczby przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu (str. 11 rozdział 7).

6) Ustawa o rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji została przyjęta przez Sejm RP 9 października 2015 r. i określa zasady prowadzenia procesu rewitalizacji zmierzającego do odnowienia obszarów zdegradowanych pod względem społecznym oraz infrastrukturalnym. Zgodnie z ustawą, istotą rewitalizacji będą zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, podejmowane na konkretnym obszarze i prowadzone na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zgodnie z celem strategicznym określonym w rozdziale 6, dlatego też należy uznać, iż:

Cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie: stworzenie ram prawnych dla rewitalizacji w Polsce, których obecnie brakuje, a także, poprzez zawarte w niej regulacje zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu.

7) Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 13 ust. 1) jest ona spójna ze Strategią Rozwoju Kraju 2020. SRKL stanowi odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Stanowi jednocześnie punkt wyjścia do rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce przez zastosowanie właściwych, często bardzo nowatorskich rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Spójna wizja przyszłości Polski pozwoliła ukierunkować Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 na obszary wymagające interwencji przez określenie celów, które ma ona wypełnić. W związku z tym wyodrębniono cel główny i cele szczegółowe.

Na poniższym rysunku przedstawiono cele spójne z przedsięwzięciami zaplanowanymi do realizacji w niniejszym GPR.

Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Źródło: opracowanie własne

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Słubice wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy 3 dotyczący poprawy sytuacji osób

i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych należy wziąć pod uwagę przede wszystkim działania nakierowane na: wsparcie kapitału ludzkiego, modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej oraz wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych.

3.2 Dokumenty o charakterze wojewódzkim

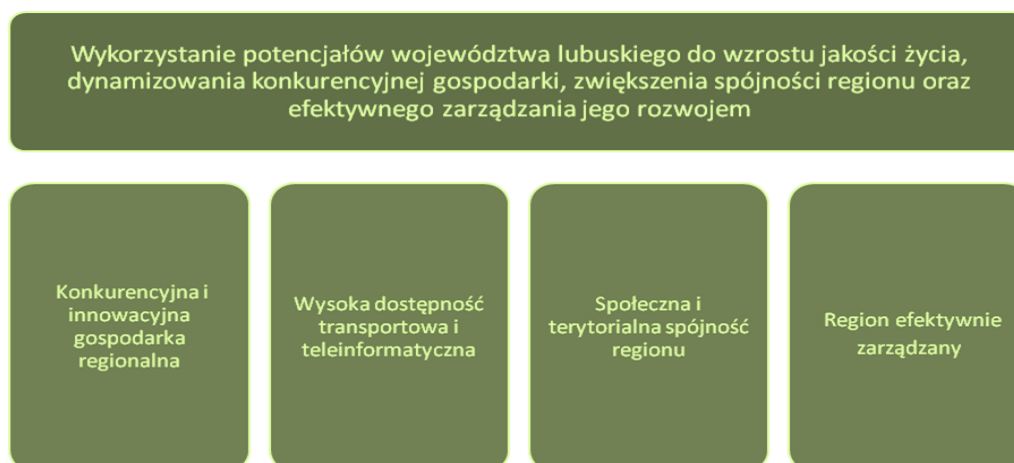
1) Strategia rozwoju województwa lubuskiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 (załącznik do Uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku) stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia funkcjonować będzie, jako plan postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa.

Wizja województwa lubuskiego została określona w następujący sposób: „W 2020 roku Województwo Lubuskie w pełni korzysta ze swojego położenia w Europie, walorów środowiska i dostępności komunikacyjnej. Rozwinęły się konkurencyjne i innowacyjne sektory gospodarki i turystyka, a Lubuszan można już zaliczyć do społeczeństw informacyjnych. Efektywne wykorzystanie środków unijnych, aktywność samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych zapewniły wysoki poziom życia mieszkańców i dostęp do usług o dobrym standardzie. Region postrzegany, jako miejsce zdrowego stylu życia zyskuje miano „zielonej krainy nowoczesnych technologii”.

Cel główny i cele szczegółowe określone w dokumencie przedstawia poniżej przedstawiony rysunek.

Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zgodnie z celem strategicznym określonym w rozdziale 6, dlatego też należy uznać, iż:

- cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel szczegółowy nr 3 określony w dokumencie SRWL 2020 : „Społeczna i terytorialna spójność regionu”,
- program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym SRWL 2020 – tj. przeciwdziałanie powstawaniu i zwalczaniu dotychczasowych oraz nowych form wykluczenia społecznego. (str. 49, rozdział 7 „Cel strategiczny nr 3”).

2) Wojewódzki program pomocy społecznej

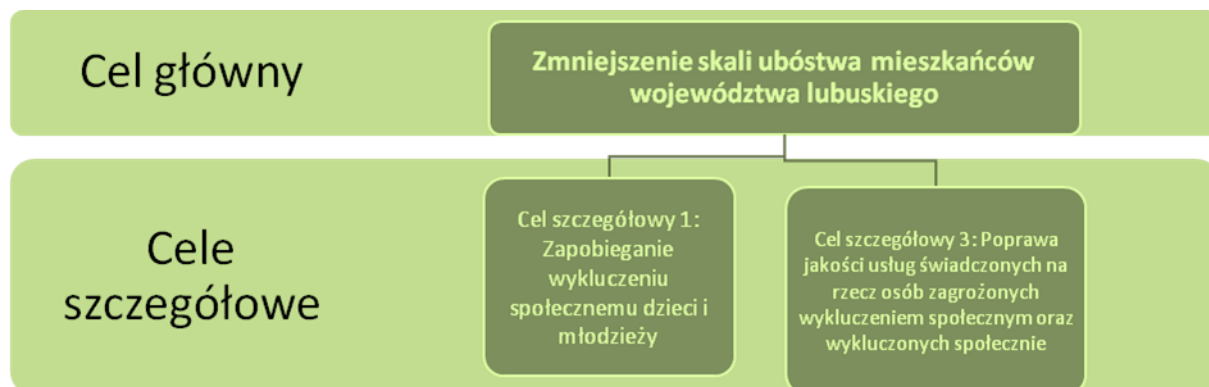
Wojewódzki Program Pomocy Społecznej określa wyzwania i założenia pomocy społecznej w stosunku do możliwości, zasobów i zdiagnozowanych potrzeb Województwa Lubuskiego. Program przedstawia główne problemy społeczne, które dotyczą mieszkańców Województwa Lubuskiego. Wyznacza także kierunki działań związanych z poprawą życia mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz zapobieganiem ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cele Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej uwzględniają potrzeby wynikające z diagnozy problemów społecznych mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz założenia dokumentów unijnych i krajowych odnoszących się do działań na rzecz włączenia społecznego.

Celem głównym WPPS jest: „Zmniejszenie skali ubóstwa mieszkańców województwa lubuskiego”.

Na poniższym rysunku przedstawiono cele spójne z przedsięwzięciami zaplanowanymi do realizacji w niniejszym GPR.

Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej

Źródło: opracowanie własne

Mając na względzie fakt, iż celem głównym Gminnego Programu Rewitalizacji jest poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w Gminie Słubice oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, gospodarczo i technicznie obszarów gmin, jednoznacznie należy uznać, iż cel programu jest spójny z założeniami dokumentu, w zakresie celu zawartego w WPPS dotyczącego poprawy jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie, w którym jednym z działań jest „Wspieranie przedsięwzięć w zakresie integracji społecznej osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” oraz „Prowadzenie badań społecznych, mających na celu identyfikowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie”.

Program jest także odpowiedzią na następujące problemy zidentyfikowane w dokumencie tj. długotrwałe bezrobocie, skrajne ubóstwo i bezdomność. Powoduje to konieczność wdrożenia nowych i bardziej skutecznych instrumentów, które byłyby dostosowane do poprawy sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (str. 34 rozdział V. Cele Wojewódzkiego Programu Polityki Społecznej).

3) Strategia polityki społecznej województwa lubuskiego na lata 2014-2020

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020 jest ważnym elementem polityki regionalnej, uwzględniającej zapisy dokumentów krajowych oraz zasady europejskiej polityki regionalnej, mające wpływ na politykę społeczną województwa lubuskiego. W strategii wyznaczono karty strategiczne, zawierające cztery cele główne, stanowiące ich kontynuację ze strategii przyjętej w 2005 r. Cele główne realizowane będą w oparciu o założone cele strategiczne oraz kierunki interwencji wpisujące się w założenia krajowych oraz regionalnych dokumentów strategicznych.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zgodnie z celem strategicznym określonym w rozdziale 6, dlatego też należy uznać, iż:

- cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie, jakim jest „zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem” oraz następujący cel strategiczny „przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez zatrudnianie i likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się”,
- program jest odpowiedzią na problemy i potrzeby zidentyfikowane w dokumencie planistycznym tj. wysokie zagrożenie wykluczeniem społecznym mieszkańców województwa lubuskiego (str. 22, rozdz. Analiza SWOT).

3.3 Dokumenty gminne

1) Strategia rozwoju Gminy Słubice na lata 2016 – 2023

Strategii Rozwoju Gminy Słubice na lata 2016 – 2023 jest jednym z podstawowych instrumentów zarządzania – efektem procesu planowania strategicznego. Przez strategię – w najogólniejszym znaczeniu – można rozumieć sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie rozwojem. Strategia identyfikuje najistotniejsze problemy rozwojowe, formułuje misję, cele strategiczne oraz wariantowe opcje rozwoju odnoszące się do sposobów osiągania założonych celów. Określa też kierunki i granice działania władz publicznych.

Strategia rozwoju gminy to długookresowy plan działania określający strategiczne cele rozwoju gminy i przyjmujący niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych priorytety. Ustalenia zawarte w strategii stanowią podstawę do prowadzenia przez władze gminy długofalowej polityki społeczno – gospodarczej zmierzającej do stworzenia sprzyjających warunków do zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańcom gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Słubice na lata 2016 - 2023 jako dokument niezbędny do określenia przyszłości gminy, przedstawiający jej uwarunkowania rozwojowe obejmuje część diagnostyczną, analizą SWOT, cele strategiczne, szczegółowe i cele operacyjne.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zgodnie z celem strategicznym określonym w rozdziale 6, dlatego też należy uznać, iż:

Cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cele określone w dokumencie:

- konkurencyjna infrastruktura techniczna wspierająca innowacyjną gospodarkę,
 - zintegrowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego gminy;
- stworzenie wizerunku gminy atrakcyjnej, otwartej, przyjaznej dla mieszkańców i gości, uwzględniającego aspekt transgraniczny,
 - komunikacja społeczna narzędziem budowania dobrego wizerunku gminy;
- gmina miejscem rozwoju społecznego,
 - aktywizacja i integracja społeczności lokalnej na rzecz zapobiegania wykluczeniu.

2) Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy słubice na 2017 rok.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice na 2017 rok jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat na terenie Gminy Słubice. Zaplanowane działania są rokrocznie poddawane ocenie i udoskonalane, po to, by realizacja jego

celów przynosiła wymierne korzyści dla poszczególnych grup mieszkańców naszej Gminy. Rozszerzanie i weryfikacja katalogu zaplanowanych zadań wynika z konsultacji prowadzonych z reprezentantami instytucji, służb, placówek i organizacji pozarządowych realizujących zadania programu.

Celem strategicznym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice w 2015 roku jest: **Ograniczenie używania alkoholu oraz narkotyków przez osoby niepełnoletnie poprzez realizację programów profilaktycznych oraz promocję zdrowia. Doskonalenie metod i zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami, Udzielanie pomocy osobom dotkniętym uzależnieniami.**

Oprócz celu strategicznego określono również zadania jakie powinien spełniać Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice w 2017 roku:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz od narkotyków a także członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodzin,
- ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrola przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- wspomaganie działalności instytucji oraz organizacji pozarządowych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji; dlatego też

należy uznać, iż cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel strategiczny określony w dokumencie tj. – „ograniczenie używania alkoholu oraz narkotyków przez osoby niepełnoletnie poprzez realizację programów profilaktycznych oraz promocję zdrowia. Doskonalenie metod i zwiększanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami, Udzielanie pomocy osobom dotkniętym uzależnieniami”.

3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słubice

Polityka przestrzenna Gminy Słubice ma na celu zwiększenie jej konkurencyjności w skali ponadlokalnej, a co za tym idzie również stopniową likwidację dysproporcji w zagospodarowaniu przestrzennym. Wizja tej polityki zmierza w kierunku zwiększenia potencjału turystyczno-kulturalnego poprzez ochronę wartości zasobów dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego oraz jego racjonalnego wykorzystania. Przedsięwzięcia w sferze przestrzennej będą dążyć do poprawy struktury funkcjonalno–przestrzennej, w tym podniesienia ładu przestrzennego i estetyki, racjonalnego wykorzystania terenów i intensyfikacji ich zagospodarowania. Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od środków finansowych pochodzących z różnych źródeł.

Opracowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest obowiązkiem, jaki wynika z zapisów obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (sporządzenie dokumentu nakazywała również ustawa z 1994 r.). Studium jest dokumentem sporządzanym w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego – stanowi generalny program w zakresie planowania przestrzennego na poziomie gminy.

Przedsięwzięcia inwestycyjne ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Słubice na lata 2017 – 2023 , takie jak:

1. przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć – naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych,

2. ujednolicenie zabudowy garażowej i poprawa estetyki na całym terenie „Małej Moskwy”, w obrębie każdego podwórka oraz w ciągu garaży z tyłu ulic Jagiełły i Staszica (opracowanie regulaminu i wytycznych),
3. inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji:
 - naprawa nawierzchni ulicy Piskiej,
 - modernizacja ulicy Konstytucji 3 Maja, wraz z modernizacją oświetlenia ulicy i wymianą nawierzchni w wymagających tego miejscach oraz montażem odpowiednich spowolnień,
 - modernizacja i doświetlenie ulicy Kanałowej, ul. Witosa, Mieszka I.
4. rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury,
5. rewitalizacja ulic na obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie przestrzeni wokół budynków,
6. termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – do realizacji przez wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe

są w pełni zgodne z następującymi kierunkami rozwoju infrastruktury, określonymi w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Słubice” przedstawionymi poniżej.

1. W zakresie transportu drogowego:
 - modernizację i utrzymanie wysokich standardów technicznych ulic miejskich,
 - modernizację utrzymanie wysokich standardów technicznych dróg gminnych,
2. W zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą:
 - dostosowanie pozostałych źródeł ciepła do wymogów normatywnych w zakresie ochrony środowiska, zalecając do tego celu wykorzystanie energii gazowej, elektrycznej lub ze źródeł odnawialnych, jako alternatywnych systemów dla obsługi budownictwa jednorodzinnego, a także części budownictwa wielorodzinnego,
 - podniesienie efektywności wykorzystania systemów ogrzewania zdalczego oraz indywidualnego – poprzez m.in. zwiększenie izolacyjności cieplnej obiektów budowlanych, oraz wymianę lub uszczelnianie stolarki okiennej.

3) W zakresie gospodarki odpadami:

- rozwój systemu gospodarowania odpadami w oparciu o zakład utylizacji odpadów w Kunowicach, w tym zabezpieczenie terenu pod rozbudowę istniejącego składowiska,
- likwidacja tzw. „dzikich wysypisk”,
- zwiększenie udziału odpadów segregowanych w ogólnej ilości odprowadzanych odpadów.

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM

Podsumowując zapisy rozdziału 3 Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji wskazano powiązania zaplanowanych działań rewitalizacyjnych z założeniami wynikającymi z dokumentów strategicznych.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji – terytorium najbardziej wymagające wsparcia.

Cytując Ustawę o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777) rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Obszar zdegradowany to natomiast przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie odgrywać będzie obszar rewitalizacji – w myśl ustawy, obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkanym przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających interwencji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany i obszar

rewitalizacji. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów, czynników i zjawisk kryzysowych dokonano w odniesieniu do sfery społecznej, gospodarczej i technicznej (infrastrukturalnej). Efektem prezentowanej diagnozy jest wskazanie obszaru o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Analizę poszczególnych obszarów oparto na zestawie wskaźników pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

4.1 Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Niniejsza część Programu zawiera opis metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Poniżej przedstawiono sposób wyłonienia i charakterystykę obszarów funkcjonalnych oraz wskaźniki zjawisk kryzysowych wraz z opisem procedury ich analizy.

Na potrzeby procesu wyznaczenia obszarów zdegradowanych przyjęto podział terytorium gminy na 16 obszarów funkcjonalnych (w tym 13 obszarów na terenie miasta Słubice oraz 3 obszary na terenach wiejskich). Granice obszarów są zbliżone do istniejącego podziału na stałe okręgi wyborcze i opierają się na powiązaniach funkcjonalnych.

Ponadto, obszary wyodrębniono przy założeniu, że obejmują one tereny zamieszkane oraz w oparciu o funkcjonujące podziały urbanistyczne, bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Szczegółowe informacje zobrazowano na poszczególnych mapach tematycznych. Przyjęcie takiej metodologii (demarkacja całego obszaru gminy), pozwoliło wytypować konkretne obszary o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych. Poniżej wymieniono ulice, które wchodzą w skład poszczególnych obszarów funkcjonalnych (tabela 1) oraz przedstawiono dane dotyczące powierzchni oraz liczby ludności każdego z nich (tabela 2).

Tabela 1 Zasięg obszarów funkcjonalnych poddanych diagnozie

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszaru
1	SŁUBICE ulice: Aleja Niepodległości, Borówkowa, Brzozowa, Bukowa, Folwarczna, Kupiecka, Letnia, Malinowa, Nocznickiego, Obozowa, Osiedle Przemysłowe, Południowa, Powstańców Wielkopolskich, Poziomkowa, Północna, Przedwiośnie, Rzepińska, Sosnowa, Sportowa, Strzelecka, Szosa Rzepińska, Transportowa, Widokowa, Wiosenna, Wschodnia, Zachodnia, Zimowa
2	SŁUBICE ulice: Kilińskiego, Kochanowskiego, Wandy, Wodna
3	SŁUBICE ulice: 1 Maja, Adama Asnyka, Aleja Młodzieży Polskiej, Dąbrówki, Jedności Robotniczej, Konopnickiej, Kościuszki, Mirosławskiego, Plac Frankfurcki, Wrocławska
4	SŁUBICE ulice: Kopernika od nr 1-17, od nr 60 do końca, Księdza Augustyna Szamarzewskiego, Mickiewicza, Nadodrzańska, Wałowa
5	SŁUBICE ulice: Bolesława Chrobrego, Chopina, Kopernika od nr 18-59, Księdza Piotra Wawrzyniaka
6	SŁUBICE ulice: Daszyńskiego, Osiedle Słowiańskie, Plac Sybiraków, Słowackiego
7	SŁUBICE ulice: Podchorążych, Reja, Słowiańska, Żeromskiego
8	SŁUBICE ulice: Paderewskiego, Sienkiewicza
9	SŁUBICE ulice: Bolesława Krzywoustego, Jana III Sobieskiego, Kazimierza Wielkiego, Królowej Jadwigi, Krótka, Narutowicza, Plac Bohaterów, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Stefana Batorego, Władysława Łokietka, Zygmunta I Starego, Żwirki i Wigury
10	SŁUBICE ulice: Plac im. Jana Pawła II, Plac Przyjaźni, Plac Wolności, Seelowska
11	SŁUBICE ulice: Akademicka, Bohaterów Warszawy, Józefa Piłsudskiego, Mariana Grabarskiego, Wojska Polskiego od nr 1-50, od nr 120 do końca
12	SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
13	SŁUBICE ulice: Bratkowa, Drzymały, Gołębia, Grzybowa, Jaskółcza, Jastrzębia, Klonowa, Konwaliowa, Krucza, Kukułcza, Kwiatowa, Liliowa, Lisia, Makowa, Ogrodowa, Osiedle Krasińskiego, Osiedle Wimar, Prosta, Różana, Rysia, Sadowa, Sokoła, Sowia, Szczecińska, Tulipanowa, Wilcza, Wojska Polskiego od nr 51-119, Żurawia
14	Drzecin, Golice, Lisów, Nowe Biskupice, Nowy Lubusz, Pławidło, Stare Biskupice
15	Kunice, Rybocice, Świecko
16	Kunowice

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 2 Charakterystyka poszczególnych obszarów funkcjonalnych gminy.

Wskaźnik	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Liczba ludności (liczba osób ogółem)	19 936	1417	1281	1198	1341	1303	1025	1093	1390	961	1387	1162	1647	1633	1535	485	1078
Powierzchnia obszaru – ha	18 557,00	1 133,29	7,57	24,66	68,48	13,90	4,44	4,01	7,32	28,72	9,38	25,35	56,59	535,92	9 037,42	5 320,63	2 279,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy.

Ocena sytuacji kryzysowej w badanych sferach odbyła się poprzez analizę wskaźników ilościowych, gdzie za obszary kwalifikujące się do wsparcia uznano te, dla których wartości wskaźników były gorsze niż wartości referencyjne dla gminy. Przyjęta metodologia została opracowana na podstawie wskazówek zawartych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

W pierwszym etapie określano wartość referencyjną dla danego wskaźnika, na podstawie zebranych danych, w odniesieniu do całej gminy, następnie obliczano wartość danego wskaźnika dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych zlokalizowanych na terenie gminy i porównywano je ze sobą. Celem wizualizacji wyników wartościom wskaźników dotyczących konkretnych obszarów, przypisywano odpowiednie kolory, których intensywność korelowano zgodnie z wartością jego odchylenia względem wartości referencyjnej danego wskaźnika dla całej gminy (tabele nr 4, 5, 6). Im użyty kolor jest ciemniejszy tym gorszy wynik analizowanego aspektu. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w analizie uwzględniono dwa rodzaje wskaźników opisanych poniżej.

Wskaźniki, dla których odchylenie powyżej wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową (wartość wskaźnika jest większa niż wartość referencyjna):

1) dla sfery społecznej:

- liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej,
- liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS,
- liczba dzieci objętych pomocą finansową - stypendium szkolne,
- liczba dzieci objętych pomocą finansową - wyprawka szkolna (dzieci niepełnosprawne),
- liczba siedzib organizacji,
- liczba osób z niepełnosprawnością,
- liczba rodzin dysfunkcyjnych,
- liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego,
- liczba prowadzonych niebieskich kart,
- liczba rodzin objętych dozorem kuratorskim,
- liczba najemców korzystających z mieszkań socjalnych,
- liczba osób uzależnionych od alkoholu,
- liczba zarejestrowanych przestępstw,
- liczba czynów karalnych osób nieletnich,

- liczba interwencji,
 - liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych,
 - liczba osób bezrobotnych,
 - liczba osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach),
 - liczba osób objętych wsparciem w ramach pomocy UE,
 - liczba mieszkańców / 1 km².
- 2) dla sfery gospodarczej – brak takich wskaźników.
- 3) dla sfery infrastrukturalnej:
- udział zabytkowych budynków mieszkalnych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze,
 - udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1988 r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze.

Wskaźniki, dla których odchylenie poniżej wartości referencyjnej wskazuje na sytuację kryzysową (wartość wskaźnika jest mniejsza niż wartość referencyjna):

- 1) dla sfery społecznej:
- liczba siedzib organizacji pozarządowych.
- 2) dla sfery gospodarczej:
- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki,
 - liczba ofert pracy.
- 3) dla sfery infrastrukturalnej – brak takich wskaźników.

Po wyliczeniu wartości wszystkich wskaźników w poszczególnych podobszarach następowało przyznawanie tzw. „małego” punktu w każdej sytuacji, gdy wartość odchyłała się negatywnie od wartości referencyjnej (średnia wartość danego wskaźnika dla gminy). Pozostałe obszary nie były punktowane. Wynik został zwizualizowany poprzez nadanie odpowiedniego koloru dla stopnia negatywnego odchylenia od wartości negatywnej.

Następnie sumowano liczbę „małych” punktów, przyznanych za występowanie zjawisk negatywnych w całej badanej sferze w danym obszarze i według tej gradacji uporządkowywano obszary od najgorszego do najlepszego w danej sferze.

W celu umożliwienia rzetelnego porównywania wyników poszczególnych obszarów dla poszczególnych sfer i uniknięcia błędu uzależniającego wyniki od ilości przyjętych wskaźników ponownie każdemu obszarowi przyznano tzw. „duże” punkty, tym razem od 16 do 1 zgodnie z liczbą wcześniej zdobytych „małych” punktów (od

największej do najmniejszej). Przy czym każdemu z obszarów, któremu przyznano taką samą ilość „małych” punktów przyznawano również taką samą liczbę „dużych” punktów. Kolejnym obszarom, którym przyznano mniejszą ilość „małych punktów” przyznawano taką liczbę dużych punktów, która odpowiadała miejscu zajętemu w rankingu. Zatem jeśli przykładowo najgorszy wynik (największa ilość punktów „małych”) odnotowano w dwóch obszarach, obu przyznawano po 16 dużych punktów, jednakże kolejny obszar otrzymał 14 dużych punktów. Sposób nadawania punktacji za zdiagnozowane negatywne zjawiska w danym obszarze przedstawiono, dla lepszego zobrazowania, za pomocą wzorów w tabeli poniżej, a wyniki tych działań zaprezentowano w tabelach nr 7, 8, 9.

Tabela 3 Sposób nadawania punktacji „małej” i „dużej”

Etap analizy	wzór	Wyjaśnienie
punkty „małe” (PM)	$PM = X * 1$	PM – liczba punktów „małych” X – liczba wskaźników dla których w danym obszarze odnotowano gorszy wynik niż wartość referencyjna (wartość średnia dla całej gminy)
punkty „duże” (PD)	$PD = Y$	PD – liczba punktów „dużych” Y – jest to lokata jaką dany obszar uzyskał w rankingu liczby zdiagnozowanych negatywnych zjawisk, na podstawie przyznanych Małych Punktów. Jeśli 3 obszary uzyskały ten sam wynik mają taką samą lokatę, tym samym taką samą liczbę dużych punktów w ramach poszczególnych sfer. Duże punkty wylicza się odrębnie dla każdej ze sfer

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym działaniem było przyznanie każdej ze sfer wagi, która miała oddawać istotę analizowanych problemów w kontekście aktualnej definicji rewitalizacji. Można stwierdzić, że dla autorów GPR najważniejszym elementem przy wyznaczaniu obszarów kryzysowych był człowiek i problemy społeczne, a kwestie gospodarcze i infrastrukturalne plasowały się na dalszym miejscu. Stąd przyjęto następujący podział wag:

Sfera społeczna – 0,4,
Sfera gospodarcza – 0,2,
Sfera Infrastrukturalna – 0,2.

Po przyznaniu każdemu z obszarów funkcjonalnych odpowiedniej liczby punktów „małych” i „dużych” w podziale na poszczególne sfery oraz przyznaniu tym sferom odpowiednich wag, obliczano dla każdego obszaru funkcjonalnego w każdej z badanych sfer punkty „końcowe”, zgodnie ze wzorami:

- 1) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze społecznej:

$$PKs = PDs * 0,4$$

gdzie:

PKs – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze społecznej,

PDs – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze społecznej,

0,4 – waga przypisana sferze społecznej,

- 2) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze gospodarczej:

$$PKg = PDg * 0,2$$

gdzie:

PKg - liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze

gospodarczej,

PDg – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze

gospodarczej,

0,2 – waga przypisana sferze gospodarczej,

- 3) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze technicznej:

$$PKt = PDt * 0,2$$

gdzie:

PKt – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze technicznej,

PDt – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze technicznej,

0,2 – waga przypisana sferze technicznej.

Następnie, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego gminy Słubice, sumowano uzyskane przez poszczególne obszary funkcjonalne punkty „końcowe” z trzech sfer, tym samym otrzymując dla nich wartość punktów „ostatecznych” według następującego wzoru:

- 4) wzór na liczbę punktów „ostatecznych” danego obszaru funkcjonalnego:

$$PO = PKs + PKg + PKt,$$

gdzie:

PO – liczba punktów „ostatecznych” przyznanych obszarowi,

PKs, PKg, PKt – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi odpowiednio w sferze społecznej, gospodarczej i technicznej.

Wyniki opisanych powyżej działań przedstawiono w tabeli 10.

Ostatnim etapem identyfikacji sytuacji kryzysowej na terenie gminy było obliczenie wartości średniej punktów „ostatecznych” i ustalenie na podstawie uzyskanego wyniku tzw. „wskaźnika granicznego”, którego przekroczenie przez dany obszar, wskazywać miał na jego degradację. Obliczenie wartości średniej punktów „ostatecznych” dla wszystkich obszarów funkcjonalnych nastąpiło na podstawie przedstawionego poniżej wzoru.

5) *wzór na średnią wartość punktów „ostatecznych”:*

$$W\acute{s}r = (PO_1 + PO_2 + PO_3 + PO_4 + PO_5 + PO_6 + PO_7 + PO_8 + PO_9 + PO_{10} + PO_{11} + PO_{12} + PO_{13} + PO_{14} + PO_{15} + PO_{16}) : 16,$$

gdzie:

$PO_{1,2,3...16}$ - liczba punktów „ostatecznych” danego obszaru funkcjonalnego,

16 – liczba badanych obszarów funkcjonalnych.

Wynik powyższego działania oraz przyjętą, na jego podstawie, wartość „wskaźnika granicznego” przedstawiono w dalszej części analizy.

Podsumowując, dopiero tak wyliczone wartości pozwalają rzetelnie wskazać obszary, w których występuje szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk, w szczególności społecznych, świadczących o poziomie degradacji danego obszaru pod każdym z analizowanych względów.

Przyjęty w badaniu katalog wskaźników, dających możliwość przeprowadzenia analizy porównawczej obszarów, został dostosowany do specyfiki społeczności zamieszkującej gminę oraz skonsultowany z pracownikami Urzędu Miejskiego, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Sądu Rejonowego, Zakładu Administracji Mieniem Komunalnym, Urzędu Skarbowego, Starostwa Powiatowego i in. Podstawowym zadaniem było zebranie danych zagregowanych dla poszczególnych obszarów i ich odpowiednia interpretacja.

W każdej z analizowanych sfer weryfikowano poziom osiągnięcia odpowiednich wskaźników.

4.2 Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Słubice

Przedstawiona w poprzednim rozdziale metodologia prowadzonej analizy wskaźnikowej pozwala określić takie przestrzenie funkcjonalne, które aktualnie są najbardziej zdegradowane. Zaniechanie podejmowania działań zaradczych na tych obszarach spowoduje ich dalszą dewastację oraz stałe obniżanie poziomu życia zamieszkujących je osób. W każdej z weryfikowanych sfer poszczególne obszary zostały zaprezentowane według natężenia skali zjawisk kryzysowych występujących na danym terenie.

Sfera społeczna

Poniżej przedstawiono wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych wg kryteriów delimitacji oraz wskaźników charakteryzujących dany parametr w analizowanej sferze społecznej. Na podstawie zebranych danych wskaźnikowych w końcowym fragmencie podrozdziału opisano skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie każdego z rozpatrywanego kryterium delimitacji.

Tabela 4 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej

Kryterium	Wskaźnik (w przeliczeniu na 100 mieszkańców)	Źródło wskaźnika	Średnia wartość w gminie	Wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów															
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	OPS	4,71	0,71	4,53	8,43	2,39	2,61	6,44	5,49	8,35	3,23	4,61	8,09	6,92	0,37	7,62	2,47	2,13
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	OPS	2,46	0,42	2,34	4,76	1,86	1,61	3,32	2,29	3,96	1,77	3,1	3,7	3,4	0,18	3,32	1,44	1,67
	Liczba dzieci objętych pomocą finansową - stypendium szkolne	Zespół Administra- cyjny Oświaty	0,97	0,92	0,62	0,67	0,75	0,69	0,49	1,1	1,29	0,94	0,5	0,77	1,76	0,06	3,19	0,41	0,37
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba dzieci objętych pomocą finansową - wyprawka szkolna (dzieci niepełnosprawne)	Zespół Administra- cyjny Oświaty	0,16	0,14	0	0,17	0,22	0	0,2	0,09	0,36	0,31	0,22	0,09	0,24	0	0,33	0	0

Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Dane własne / ewidencja ludności	16,84	11,15	14,83	16,78	19,09	22,33	30,24	16,1	21,29	17,69	23,79	15,15	13,05	13,96	11,79	12,37	11,04
Poziom aktywności społecznej	Liczba siedzib organizacji pozarządowych	Biuro Spraw Społecznych	0,36	0,85	0,23	0,83	0,22	0	0	0,09	0,14	0,42	0,29	1,98	0	0,18	0,13	0,41	0,19
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	PCPR	1,06	0,06	0,99	0,31	1,5	1,49	1,92	0,98	2,47	0,5	2,71	0,43	1,2	0,49	0,49	0,26	1,86
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych	PCPR	0,57	0,07	0,47	1,75	0,67	0,77	0,78	1,01	0,86	0,42	0,29	0	0,79	0	0,59	0,21	0,37
	Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	OPS	0,09	0	0	0,08	0,07	0,08	0	0,27	0	0	0	0	0,43	0	0,2	0,21	0
	Liczba prowadzonych niebieskich kart	OPS	0,44	0,28	0,31	0,5	0,45	0,31	0,98	0,82	0,79	0,42	0,58	0	0,3	0,06	0,78	0,21	0,19
	Liczba rodzin objętych dozorem kuratorskim	Sąd Rejonowy	0,64	0,14	0,31	0,83	0,22	0,61	0,29	0,55	1,73	1,14	0,14	1,2	1,21	0,18	0,98	0,41	0,09
	Liczba najemców korzystających z mieszkań socjalnych	ZAMK	0,21	0	0	0,17	0,15	0	0,29	0,18	0,14	0	0	0,26	1,64	0	0	0	0
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Biuro Spraw Społecznych	0,81	0,28	0,7	0,42	0,37	0,69	0,78	0,73	1,08	0,73	1,3	0,77	1,76	0,67	1,04	0,41	0,65
Poziom przestępczość i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw	Komenda Powiatowa Policji	2,14	4,38	0,94	4,67	2,01	1,53	0,78	1,01	1,29	2,08	1,73	2,41	0,61	0	2,74	14,64	1,67
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich	Komenda Powiatowa Policji	0,12	0,49	0	0,33	0,15	0,23	0,1	0	0	0,1	0,22	0,26	0	0	0	0	0

	Liczba interwencji	Komenda Powiatowa Policji	9,84	16,3	6,64	22,29	9,92	11,36	4,1	8,6	14,46	13,22	7,57	8,69	9,29	2,33	9,64	5,77	5,66
Poziom bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych	dane własne/Urząd Pracy	0,49	0	0,39	1,42	0	0	0,1	0,27	0,36	0,21	0,07	0,34	1,15	0,06	1,82	0,21	0,93
	Liczba osób bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy	2,02	1,06	1,33	2,5	1,79	1,46	2,05	2,47	2,16	2,08	1,66	2,15	2,19	1,96	3,91	2,06	1,21
Poziom długotrwale bezrobocie	Liczba osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	Powiatowy Urząd Pracy	0,74	0	0,39	0,5	0,67	0,54	0,88	0,91	0,65	0,73	0,94	0,34	0,85	0,67	2,02	1,24	0,56
Wsparcie UE	Liczba os. Objętych wsparciem w ramach pomocy UE	Powiatowy Urząd Pracy	0,25	0,21	0,23	0,42	0,22	0,15	0,29	0	0,22	0,21	0,29	0,17	0,24	0,43	0,13	0,41	0,37
Gęstość zaludnienia	Liczba mieszkańców / 1 km ²	Dane własne / ewidencja ludności	107,43	125,03	16922,06	4858,07	1958,24	9374,10	23085,59	27256,86	18989,07	3346,10	14786,78	4583,83	2910,41	304,71	16,98	9,12	47,29

Źródło: opracowanie własne.

W sferze społecznej za obszar kryzysowy uznano te tereny, które wykazały największą kumulację negatywnych zjawisk w dwudziestu jeden wykorzystanych w badaniu wskaźników. Wskaźniki badano dla następujących kryteriów: poziom ubóstwa, poziom obciążenia demograficznego, poziom aktywności społecznej, poziom zagrożenia wykluczeniem, poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń), poziom bezrobocia, poziom długotrwałego bezrobocia, wsparcie UE, gęstość zaludnienia.

Obszary znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji to:

- Obszar nr 3,
- Obszar nr 6,
- Obszar nr 8,
- Obszar nr 10
- Obszar nr 12,
- Obszar nr 14.

Wymienione obszary wypadły najgorzej w odniesieniu do badanych wskaźników i przyjmowały dla nich najwyższe (lub odpowiednio najniższe) wartości liczbowe w odniesieniu do wartości referencyjnych dla całej gminy.

W najtrudniejszej sytuacji pod tym względem znajdują się obszary nr 8, 12 i 14. Potwierdzają to wartości wskaźników, w przypadku których, aż dla czternastu z nich, obszary te miały wyniki gorsze niż referencyjne. Zaraz za nimi z kolejnymi najgorszymi wynikami dla analizowanej sfery społecznej znalazły się obszary nr 3 i 6, które wypadły niemal równie niekorzystnie, zdiagnozowano bowiem tutaj aż trzynaście wskaźników, których wartości dla tych obszarów były gorsze niż wartość referencyjne.

Należy zauważyć, że w analizowanej sferze najlepiej wypadł obszar nr 2 – tylko dla 2 na 21 analizowanych cech w sferze społecznej odnotowano wartość niekorzystną w odniesieniu do wartości referencyjnej. Ponadto względnie dobrze wypadły obszary nr 13 (3 wskaźniki niekorzystne), nr 1 i 16 (4 wskaźniki niekorzystne), nr 15 (wartości dla 5 wskaźników gorsze od wartości referencyjnych) oraz obszar nr 9 – odnotowano wartości dla 6 wskaźników jako gorsze od wartości referencyjnych. Obszary te to najczęściej nowe osiedla, posiadające centra usług lub będące centrami przemysłowymi i administracyjnymi dla gminy.

Oznacza to, że mieszkańcy obszarów, na których występują zjawiska kryzysowe w sferze społecznej, cechują się większym poziomem ubóstwa niż mieszkańcy nowych osiedli, wykazują niższą aktywnością społeczną, znacznie częściej znajdują się w grupie zagrożonej wykluczeniem, jak również częściej są bezrobotni i długotrwale bezrobotni.

Sfera gospodarcza

Poniżej znajdują się wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych wg kryteriów delimitacji oraz wskaźników charakteryzujących dany parametr w analizowanej sferze gospodarczej. Zestawienie danych dotyczących skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych gospodarczych kryteriów delimitacji znajduje się w ostatniej części mniejszego rozdziału.

Tabela 5 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze gospodarczej

Kryterium	Wskaźnik (w przeliczeniu na 100 mieszkańców)	Źródło wskaźnika	Średnia wartość w gminie	Wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów															
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	9,13	28,72	6,17	18,03	18,42	5,68	2,54	6,40	4,82	4,89	1,37	8,52	6,31	9,31	4,43	14,64	6,96
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	Powiatowy Urząd Pracy	2,79	11,64	1,41	5,68	3,21	0,84	0,59	1,74	0,22	3,02	1,66	7,83	0,49	1,78	1,63	1,65	0,93

Źródło: opracowanie własne.

W sferze gospodarczej analizowano wskaźniki odwołujące się do poziomu rozwoju gospodarczego na danym terenie: aktywność gospodarczą oraz dostępność miejsc pracy. Większość analizowanych obszarów (9 na 16) w tej sferze uznano za tereny zdegradowane pod względem gospodarczym, ze względu na zdiagnozowaną mniejszą aktywność mieszkańców i dostępność miejsc pracy niż dla całej gminy.

W obu analizowanych wskaźnikach w tej sferze wartości gorsze (odpowiednio większe lub mniejsze) od wartości referencyjnej odnotowano w następujących obszarach:

- Obszar nr 2,
- Obszar nr 5,
- Obszar nr 6,
- Obszar nr 7,
- Obszar nr 8,
- Obszar nr 10,
- Obszar nr 12,
- Obszar nr 14,
- Obszar nr 16.

Zaprezentowane zestawienie pozwala uznać, że na wskazanych obszarach mamy do czynienia z najtrudniejszą sytuacją dotyczącą poziomu rozwoju gospodarczego i dostępnych miejsc pracy. W gminie przedsiębiorstwa zlokalizowane są dość równomiernie. Przeważają mikroprzedsiębiorstwa, w tym przede wszystkim jednoosobowe działalności gospodarcze.

Sfera techniczna

W tym miejscu zamieszczono wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych wg kryteriów delimitacji oraz wskaźników charakteryzujących dany parametr w analizowanej sferze technicznej. Charakterystyka skali i rodzaju potrzeb rewitalizacyjnych z zakresu niniejszej sfery delimitacji znajduje się na końcu części diagnostycznej GPR.

Tabela 6 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze technicznej

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika	Średnia wartość w gminie	Wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów															
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Udział budynków mieszkalnych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Gminna Ewidencja zabytków	17,36%	3,28%	7,35%	42,22%	29,49%	34,74%	38,10%	38,46%	53,57%	24,32%	36,00%	32,43%	91,92%	0,00%	16,99%	2,55%	3,99%
	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1988r w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Starostwo Powiatowe - Ewidencja Gruntów i Budynków / System Informacji Przestrzennej	54,80%	18,50%	25,00%	82,96%	75,64%	69,47%	71,43%	90,38%	87,50%	74,77%	72,00%	79,28%	93,94%	49,16%	72,22%	75,00%	23,31%

Źródło: opracowanie własne.

Analiza sfery technicznej oparta była na ocenie poziomu zasobu mieszkaniowego. Pod uwagę brano udział budynków wybudowanych przed 1988 r. oraz udział budynków zabytkowych wśród ogólnej liczby budynków mieszkalnych na danym obszarze gminy. Badania wykazały, że mimo niewątpliwej wartości historycznej, budynki zabytkowe cechują się większym zużyciem niż budynki niezabytkowe i nowsze.

W zakresie analizy technicznej analizie poddano również poziom zwodociągowania gminy oraz skanalizowania, jednakże zarówno poziom zwodociągowania, który obejmuje niemal całą gminę (99,8%), ani poziom skanalizowania (niemal 100%), nie oddają charakteru sytuacji problemowych, jakie w toku analizy diagnozowano, dlatego nie zostały uwzględnione. Nie uwzględniono również wskaźnika dotyczącego dostępu do sieci gazowej, ze względu na niekompletność posiadanych danych.

Analizowane wskaźniki pokazują problemy w sferze technicznej, w odniesieniu do poziomu zasobu mieszkaniowego. Ten aspekt diagnozowanych obszarów funkcjonalnych w sposób dosadny oddaje charakter ich degradacji, uzupełniając obraz zdiagnozowanych sytuacji kryzysowych w sferze społecznej i gospodarczej.

Za obszary kryzysowe w tej sferze tak jak poprzednio uznano te obszary dla których, wartości obydwu wskaźników przyjmują wartości niższe lub odpowiednio wyższe od wartości referencyjnej. Są to obszary:

- Obszar nr 3,
- Obszar nr 4,
- Obszar nr 5,
- Obszar nr 6,
- Obszar nr 7,
- Obszar nr 8,
- Obszar nr 9,
- Obszar nr 10,
- Obszar nr 11,
- Obszar nr 12.

Jest to aż 10 miejskich obszarów, dla której poziom zasobu mieszkaniowego zdiagnozowano jako zdegradowany.

Poniżej znajdują się wyniki analiz zastosowanych kryteriów i wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Słubice.

Sfera społeczna

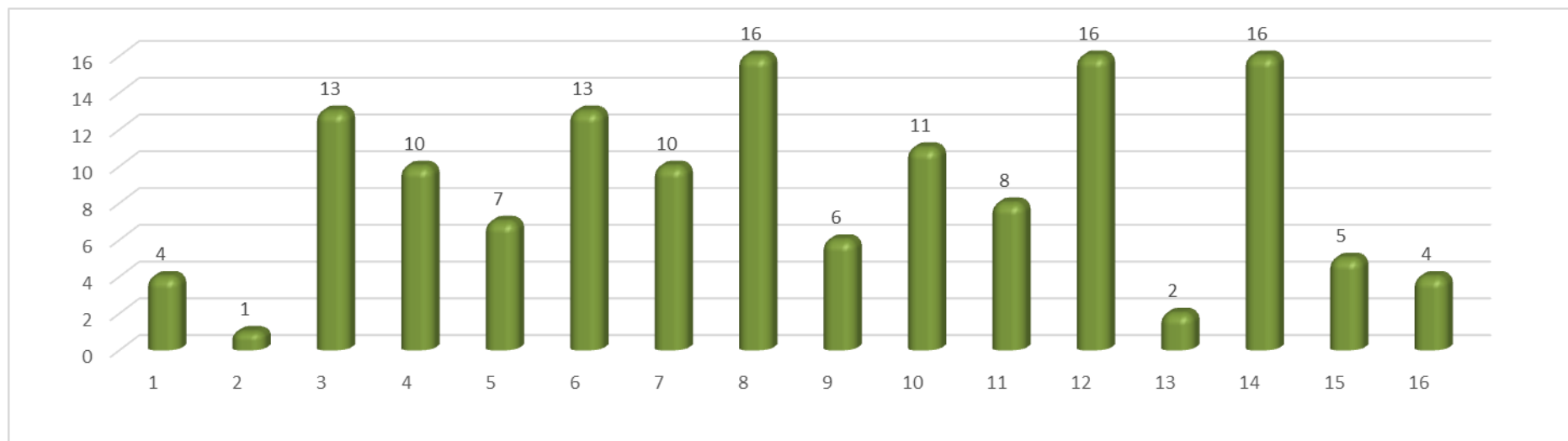
Tabela 7 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych każdemu z obszarów, dla którego wartość wskaźnika, dla danego kryterium w sferze społecznej, jest gorsza od wartości referencyjnej.

Kryterium	Wskaźnik (w przeliczeniu na 100 mieszkańców)	Obszary															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej			1			1	1	1			1	1		1		
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS			1			1		1		1	1	1		1		
	Liczba dzieci objętych pomocą finansową - stypendium szkolne							1	1				1		1		
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba dzieci objętych pomocą finansową - wyprawka szkolna (dzieci niepełnosprawne)			1	1		1		1	1	1		1		1		
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym				1	1	1		1	1	1						
Poziom aktywności społecznej	Liczba siedzib organizacji pozarządowych		1		1	1	1	1	1		1		1	1	1		1
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością				1	1	1		1		1		1				1
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych			1	1	1	1	1	1				1		1		
	Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego							1					1		1	1	
	Liczba prowadzonych niebieskich kart			1	1		1	1	1		1				1		
	Liczba <u>rodzin</u> objętych dozorem kuratorskim			1					1	1		1	1		1		
	Liczba najemców korzystających z mieszkań socjalnych						1					1	1				
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu								1		1		1		1		
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw	1		1								1			1	1	
	Liczba czynów karalnych osób nieletnich	1		1	1	1					1	1					

	Liczba interwencji	1		1	1	1			1	1							
Poziom bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych			1									1		1		1
	Liczba osób bezrobotnych			1			1	1	1	1		1	1		1	1	
Poziom długotrwalego bezrobocia	Liczba osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)						1	1			1		1		1	1	
Wsparcie UE	Liczba os. Objętych wsparciem w ramach pomocy UE			1			1				1			1		1	1
Gęstość zaludnienia	Liczba mieszkańców / 1 km2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Suma punktów „małych”		4	2	13	9	7	13	9	14	6	11	8	14	3	14	5	4
Przyznane punkty „duże”		4	1	13	10	7	13	10	16	6	11	8	16	2	16	5	4

Źródło: opracowanie własne

Wykres 1 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze społecznej

Źródło: opracowanie własne

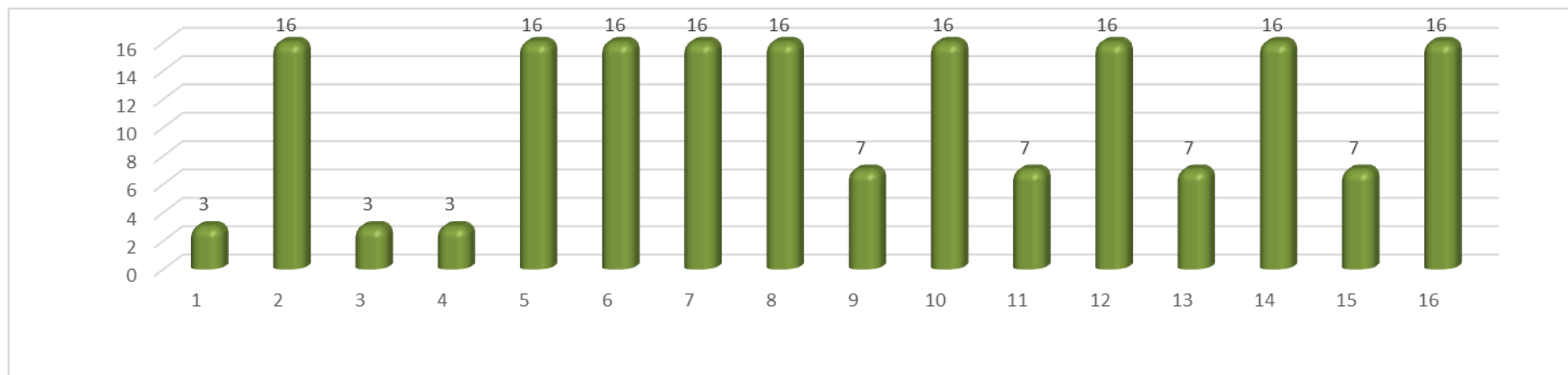
Sfera gospodarcza

Tabela 8 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych każdemu z obszarów, dla których wartość wskaźnika, dla danego kryterium w sferze gospodarczej, jest gorsza od wartości referencyjnej.

Kryterium	Wskaźnik (w przeliczeniu na 100 mieszkańców)	Obszary															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki		1			1	1	1	1	1	1	1	1		1		1
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy		1			1	1	1	1		1		1	1	1	1	1
Suma punktów „małych”		0	2	0	0	2	2	2	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Przyznane punkty „duże”		3	16	3	3	16	16	16	16	7	16	7	16	7	16	7	16

Źródło: opracowanie własne

Wykres 2 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze gospodarczej

Źródło: opracowanie własne

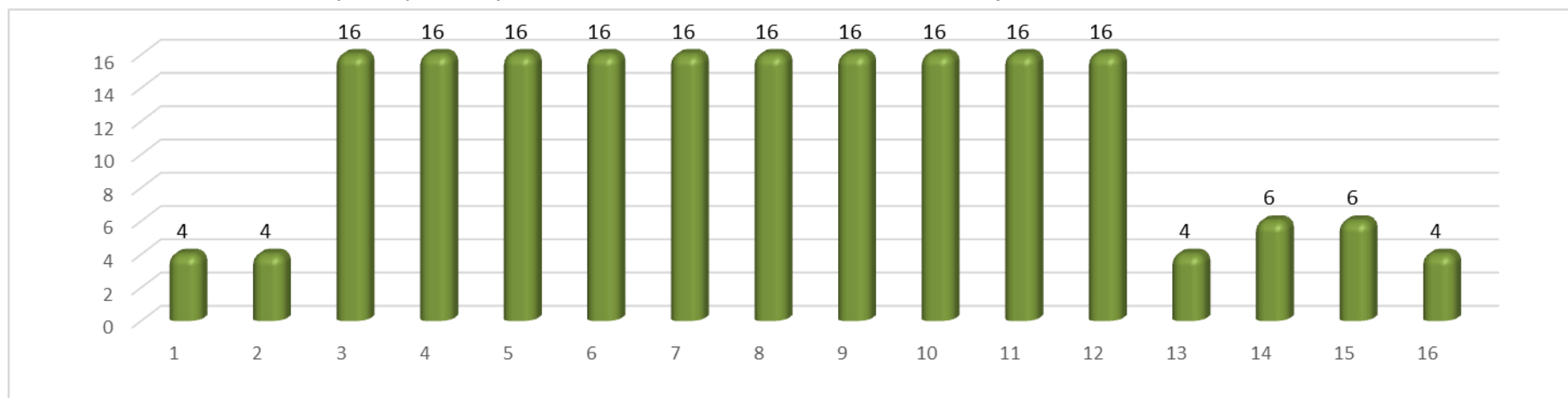
Sfera techniczna

Tabela 9 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych każdemu z obszarów, dla którego wartość wskaźnika, dla danego kryterium w sferze technicznej, jest gorsza od wartości referencyjnej.

Kryterium	Wskaźnik	Obszary															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Udział budynków mieszkalnych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				
	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1988r w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	
Suma punktów „małych”		0	0	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0	1	1	0
Przyznane punkty „duże”		4	4	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	4	6	6	4

Źródło: opracowanie własne

Wykres 3 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze technicznej

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło poprzez wykonanie działań arytmetycznych, polegających na przemnożeniu otrzymanych wcześniej punktów przez wagi przyporządkowane poszczególnym sferom i zsumowaniu otrzymanych wyników. Wykonane obliczenia prezentują w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 10 Liczba punktów „końcowych” przyznana danemu obszarowi funkcjonalnemu w odniesieniu do analizowanych sfer i liczba punktów „ostatecznych”.

	Obszary							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Sfera społeczna	1,60	0,40	5,20	4,00	2,80	5,20	4,00	6,40
Sfera gospodarcza	0,60	3,20	0,60	0,60	3,20	3,20	3,20	3,20
Sfera infrastrukturalna	0,80	0,80	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20
	3,00	4,40	9,00	7,80	9,20	11,60	10,40	12,80

	Obszary							
	9	10	11	12	13	14	15	16
Sfera społeczna	2,40	4,40	3,20	6,40	0,80	6,40	2,00	1,60
Sfera gospodarcza	1,40	3,20	1,40	3,20	1,40	3,20	1,40	3,20
Sfera infrastrukturalna	3,20	3,20	3,20	3,20	0,80	1,20	1,20	0,80
	7,00	10,80	7,80	12,80	3,00	10,80	4,60	5,60

Źródło: opracowanie własne

Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

Po obliczeniu punktów „ostatecznych”, zgodnie z opisaną na początku metodologią, obliczono ich wartość średnią w celu ustalenia progu nazwanego „wskaźnikiem granicznym”, którego przekroczenie przez dany obszar wskazuje na jego degradację.

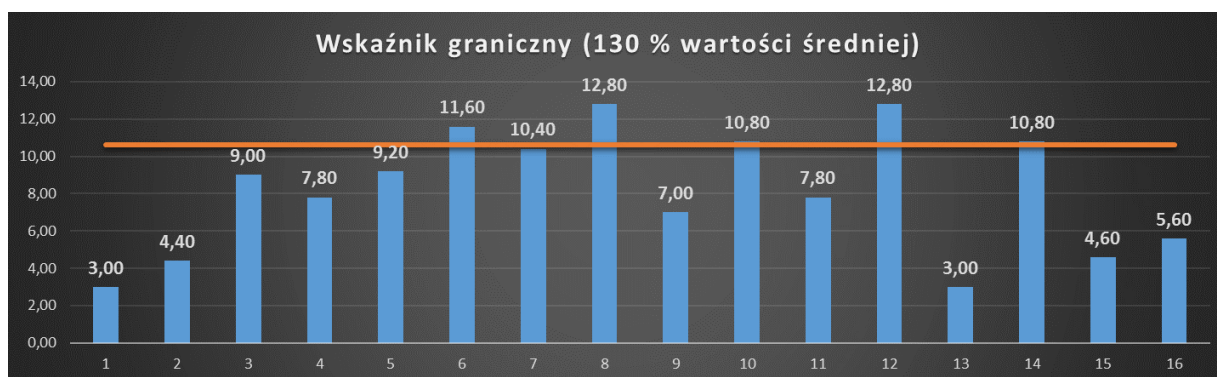
Wynik opisanego powyżej działania oraz przyjętą, na jego podstawie, wartość „wskaźnika granicznego” przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 11 Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych

Średnia wartość punktów „ostatecznych” dla wszystkich obszarów funkcjonalnych (Wśr)	8,1625
Wskaźnik graniczny (130 % wartości średniej)	10,61125

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 4 Wskaźnik graniczny

Źródło: opracowanie własne

Bezsprzecznie należy przyjąć, że przekroczenie tak przyjętego poziomu świadczy o wyraźnej potrzebie pilnej interwencji i podjęciu działań zaradczych zapobiegających degradacji, których skutki w najbliższym czasie mogą stać się nieodwracalne.

Wśród analizowanych obszarów funkcjonalnych obszary nr 6, 8, 10, 12 i 14 wykazały pełną koncentrację zjawisk kryzysowych. W nich zdiagnozowano największą ilość problemów oraz w większości najgorsze wartości wskaźników w poszczególnych kryteriach.

Ponadto po wyliczeniu „wskaźnika granicznego” (jest to min. 130% wartości średniej "punktów ostatecznych", obliczonej dla wszystkich obszarów), którego przekroczenie przez dany obszar wskazuje, że jest on zdegradowany i porównaniu do niego osiągniętych przez wskazane obszary wartości, nie ma wątpliwości, że to te 3 obszary w mieście Słubice są zdegradowane i wymagają interwencji zmierzającej do wyprowadzenia ich z kryzysu.

W liczbach przedstawia się to następująco:

- liczba punktów ostatecznych dla obszaru 6 wynosi 11,60,
- liczba punktów ostatecznych dla obszaru 8 wynosi 12,80,
- liczba punktów ostatecznych dla obszaru 10 wynosi 10,80,
- liczba punktów ostatecznych dla obszaru 12 wynosi 12,80,
- liczba punktów ostatecznych dla obszaru 14 wynosi 10,80.

Przy czym wskaźnik graniczny wynosi 10,61125.

Obszar zdegradowany

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż przeprowadzone badania w sposób niebudzący wątpliwości wskazują na degradację pięciu następujących obszarów funkcjonalnych, które uznaje się za obszar zdegradowany w gminie Słubice:

- 1) obszar nr 6 (ulice: Daszyńskiego, Osiedle Słowiańskie, Plac Sybiraków, Słowackiego)
- 2) obszar nr 8 (ulice: Paderewskiego, Sienkiewicza)
- 3) obszar nr 10 (ulice: Plac im. Jana Pawła II, Plac Przyjaźni, Plac Wolności, Seelowska)
- 4) obszar nr 12 (ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły),
- 5) obszar nr 14 (miejscowości: Drzecin, Golice, Lisów, Nowe Biskupice, Nowy Lubusz, Pławidło, Stare Biskupice)

Wskazane tereny wykazały się przede wszystkim degradacją w sferze społecznej. Świadczy o tym fakt, że w każdym z nich ponad połowa wskaźników charakterystycznych dla sfery społecznej osiągnęła wartości gorsze od wartości referencyjnych dla danego wskaźnika. Mianowicie, na 21 wskaźników w obszarach nr 8, 12 i 14 - czternaście, w obszarze nr 6 - trzynaście a w obszarze nr 10 - jedenaście wskaźników wypadło gorzej niż wyliczone dla nich wartości referencyjne i tym samym wykazało występowanie negatywnych zjawisk. Ponadto w każdym z tych obszarów skumulowane problemy w sferze społecznej współwystępują z sytuacją kryzysową w sferach gospodarczej i technicznej, co wskazano powyżej w tabelach zawierających wartości dla poszczególnych wskaźników.

Obszary 6, 8, 10, 12 i 14 odznaczają się bardzo wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia społecznego, znacznym odsetkiem osób zagrożonych wykluczeniem, długotrwałym bezrobociem.

Obszary te dotyka również wysoka wartość negatywnych wskaźników dla sfery gospodarczej i technicznej, jak wykazano w tabelach 8 i 9. Obszary te cechują się niskim poziomem aktywności gospodarczej, niższą dostępnością do miejsc pracy w stosunku do średniej dostępności na terenie gminy. Ponadto na obszarach tych, w szczególności obszar nr 12, zdiagnozowano w sferze technicznej niski poziom

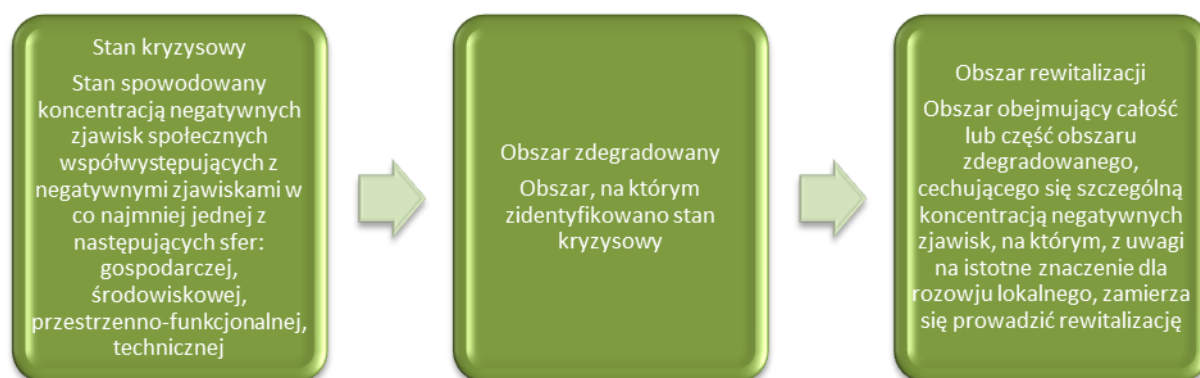
zasobu mieszkaniowego. Wymieniony wyżej obszar cechuje się najwyższym poziomem udziału budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1988 r. oraz budynkami mieszkalnymi, mającymi status zabytku, co wskazuje na duże zużycie zasobu mieszkaniowego.

Obszar rewitalizacji

Zgodnie z obowiązującą obecnie definicją obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy, zamieszkałych przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W okresie programowania funduszy UE 2007-2013 środki na rewitalizację skierowane były przede wszystkim na współfinansowanie inwestycji infrastrukturalnych (remonty lub renowacje zdegradowanych budynków, ulic, przestrzeni publicznych itp.). Sfera społeczna, w większości przypadków, stanowiła jedynie dodatek do działań inwestycyjnych. Nowe podejście do zagadnienia rewitalizacji na lata 2014-2020 przewiduje, że to właśnie aspekt społeczny jest najistotniejszy w działaniach na danym obszarze. Inwestycje infrastrukturalne powinny być realizowane w kontekście zasadności w zakresie poprawy niekorzystnej sytuacji w sferze społecznej. Inwestycje nie powinny być celem samym w sobie, bez uwzględnienia aspektu społecznego. Realizowane przedsięwzięcia muszą być kompleksowe, wielowymiarowe, skoncentrowane terytorialnie i wzajemnie ze sobą powiązane, integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki. Ich celem jest realizacja zapisów Strategii Europa 2020 dotyczących zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Rysunek 7 Schemat wyznaczania obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o uzyskane na podstawie analizy uwarunkowań wyłaniania obszarów kryzysowych wyniki, dokonano delimitacji terenu cechującego się występowaniem negatywnych zjawisk, czyli obszaru zdegradowanego obejmującego obszary 6, 8, 10, 12 i 14. Jednakże jako obszar wymagający szczególnego wsparcia z powodu koncentracji negatywnych zjawisk, a tym samym obszar rewitalizacji, wskazano następującą część gminy Słubice:

obszar funkcjonalny nr 12 zlokalizowany na terenie m. Słubice, obejmujący ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałową, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piską, Staszica, Wincentego Witosa i Władysława Jagiełły.

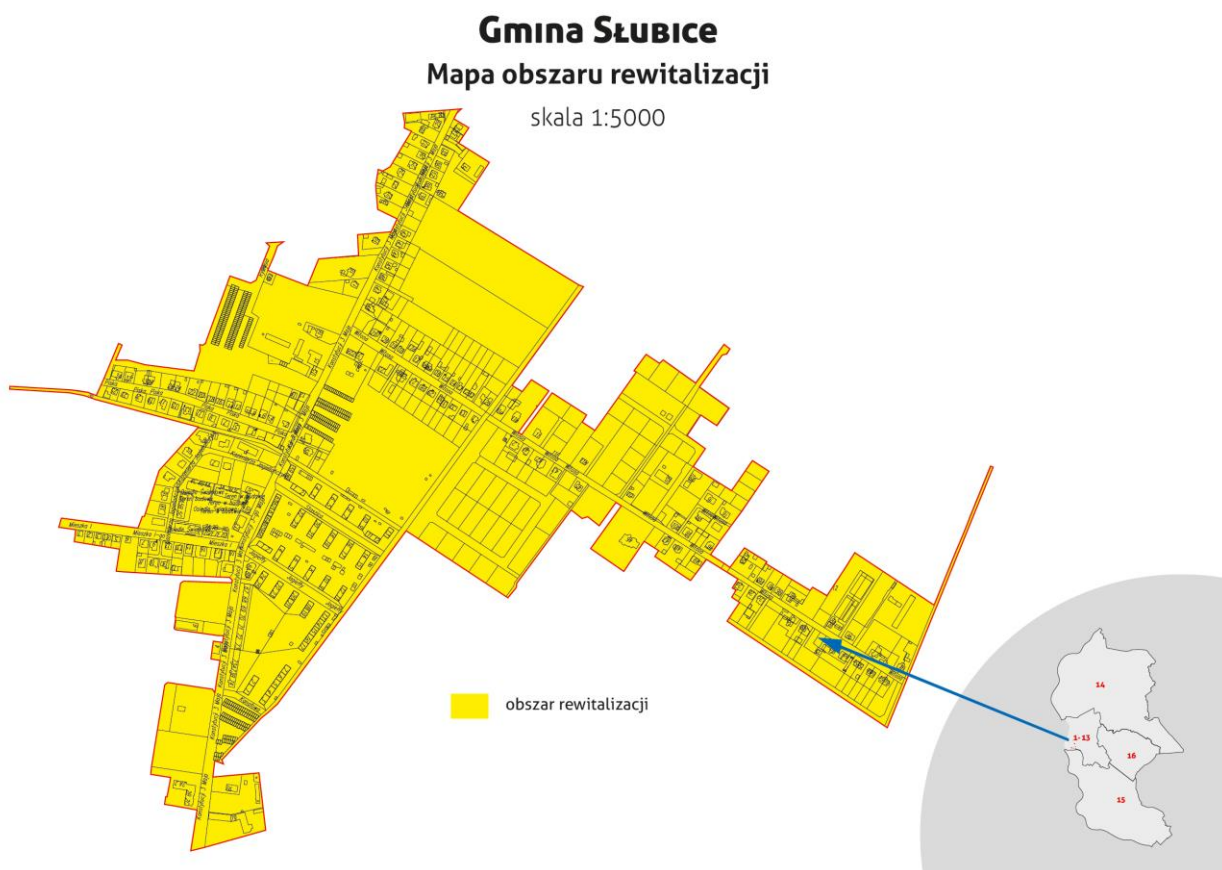
Według danych z roku 2015 obszar ten obejmuje łącznie powierzchnię 56,69 ha i jest zamieszany przez 1647 osób oraz stanowi jedną część obszaru zdegradowanego, zidentyfikowanego w wyniku diagnozy, składającego się z 5 podobszarów.

Tabela 12 Charakterystyka obszaru rewitalizacji w gminie Słubice

	Obszar Rewitalizacji	Gmina Słubice
Powierzchnia (ha)	56,59	18 557,00
W stosunku do powierzchni całej Gminy	0,30%	
Liczba ludności	1647	19 936
W stosunku do liczby ludności całej Gminy	8,26%	

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8 Obszar rewitalizacji – obszar funkcjonalny nr 12.

Źródło: opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji w gminie Słubice, czyli obszar funkcjonalny nr 12, zlokalizowany jest na terenie miasta Słubice i obejmuje następujące ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałową, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piską, Staszica, Wincentego Witosa i Władysława Jagiełły.

Obszar ten w większości pełni funkcję mieszkalną. Charakteryzuje się zabudową śródmiejską zawierającą funkcje mieszkaniowo – usługowe. Panuje na nim przewaga zabudowy wielorodzinnej i ujętej w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Wybór obszaru funkcjonalnego nr 12 na obszar rewitalizacji wynika z występowania w jego granicach zjawisk kryzysowych. Sytuacja kryzysowa obszaru obrazowana jest stosunkowo wysoką wartością wskaźników odnoszących się do poziomu ubóstwa (dla wszystkich 3 wskaźników zdiagnozowano sytuację kryzysową), poziom zagrożenia wykluczeniem (dla 3 z 8 wskaźników, tj. dla „Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego”, „Liczba najemców korzystających z mieszkań socjalnych” oraz „Liczba osób uzależnionych od alkoholu”, wartości wskaźników są największe spośród wszystkich obszarów gminy

Słubice, a dla 7 na 8 wskaźników dla tego kryterium wartości są większe niż wartości referencyjne. Łącznie w obszarze nr 12, w sferze społecznej, 14 wskaźników na 21 w sferze społecznej wskazuje na sytuację kryzysową. Ponadto problemom w sferze społecznej towarzyszą zdiagnozowane problemy w sferze gospodarczej i technicznej.

W obszarze nr 12, obok skumulowanej liczby problemów społecznych zdiagnozowano także najgorszą sytuację na terenie gminy w sferze technicznej. Oba analizowane wskaźniki w tej sferze osiągają najgorsze wartości w całej gminie. Są to następujące wskaźniki: „Udział budynków mieszkalnych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze” (jest to ponad 79% budynków mieszkalnych) oraz „udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1988r w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze” (jest to ponad 93 % budynków mieszkalnych znajdujących się na tym obszarze).

Dlatego też obszar ten wymaga szczególnej uwagi i pilnych działań rewitalizacyjnych, zarówno w zakresie aktywizacji społeczno-gospodarczej jak i inwestycyjnych.

Ponadto na obszarze tym od 2 lat prowadzone są działania rewitalizacyjne, inicjowane przez mieszkańców gminy. Dlatego też samorząd zamierza kontynuować rozpoczęty już proces wyprowadzania obszaru nr 12 z sytuacji kryzysowej, tak aby maksymalnie wykorzystać wykonaną już pracę oraz efektywnie wykorzystać środki na cele rewitalizacyjne, jakimi dysponuje.

Wyznaczenie jedynie obszaru nr 12 jako obszaru rewitalizacji odpowiada założeniom dotyczącym wyznaczania obszaru rewitalizacji. Odpowiada w szczególności założeniom dotyczącym koncentracji wsparcia. Podyktowane jest również koniecznością maksymalizacji planowanych efektów w związku z niewystarczającą ilością środków na realizację wszystkich potrzeb. Koncentracja działań przestrzennie pozwoli na kontynuację rozpoczętych działań przed 2 laty, co zapewni osiągnięcie właściwych efektów rewitalizacyjnych.

Obszar nr 12 jest terenem, w którym mieszkają osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Sprawia to, że występujące w nim problemy społeczne cechują się szczególną koncentracją. Należy mieć to na uwadze i dodatkowo dogłębnie rozpatrywać reprezentacyjność problemów występujących na tym obszarze. Obszar

ten jest jednocześnie terenem szczególnie istotnym z perspektywy rozwoju gminy, ponieważ jest miejscem, które stanowi ważne centrum administracyjne gminy.

W ramach weryfikacji na analizowanym obszarze szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych pogłębiono diagnozę o kwestie jakościowe, trudne do przedstawienia w wymiarze liczbowym, lecz wynikające głównie z postrzegania danego obszaru przez samych jego mieszkańców. Prowadzone w ramach partycypacji społecznej badania wykazały, że w obszarze nr 12 stwierdzono występowanie dodatkowych czynników niemierzalnych, lecz silnie oddziałujących negatywnie na jakość życia na tym obszarze.

Mieszkańcy tego terenu zwracali uwagę na zaniedbaną infrastrukturę publiczną i większą niż w innych miejscach miasta liczbę osób, których zachowanie wpływa negatywnie na poczucie bezpieczeństwa (osoby pod wpływem alkoholu, grupki osób zachowujących się hałaśliwie i agresywnie).

Podstawą sformułowania poniższych problemów są dane statystyczne i efekty technik zastosowanych w animacji, szczegóły na temat przebiegu części diagnozy pogłębiającej wiedzę o obszarze rewitalizacji znajdują się w rozdziale nr 12. „Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji”. Przedstawiono tam osiągnięte cele, metody i zastosowane techniki (w tym: wywiady, spacer studyjny, warsztaty), oraz informacje o uczestnikach zrealizowanych działań.

4.3 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

W toku analizy wskaźnikowej oraz pogłębionej analizy kwestii społecznych, gospodarczych i technicznych określono skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego z kryteriów, w oparciu o które dokonywano analizy.

Skala problemów – wynika z wartości wskaźników dla poszczególnych kryteriów, na skalę problemów wskazują zatem negatywne odchylenia wartości dla każdego wskaźnika dla obszaru rewitalizacji.

Charakter potrzeb – uwidacznia się w rodzaju wskaźników dla których w obszarze rewitalizacji odnotowano wartości negatywne. Poniżej zestawienie wskaźników wskazujące na skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych dla

obszaru rewitalizacji, tj. wartość negatywnego odchylenia w zakresie wskaźników, wskazujących na sytuację kryzysową.

1. Sfera społeczna

Tabela 13 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna.

Kryterium	Wskaźnik (w przeliczeniu na 100 mieszkańców)	Średnia wartość w gminie	WARTOŚĆ DLA OBSZARU REWITALIZACJI (dla 100 mieszkańców)
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	4,71	6,92
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	2,46	3,4
	Liczba dzieci objętych pomocą finansową - stypendium szkolne	0,97	1,76
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba dzieci objętych pomocą finansową - wyprawka szkolna (dzieci niepełnosprawne)	0,16	0,24
Poziom aktywności społecznej	Liczba siedzib organizacji pozarządowych	0,36	0
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	1,06	1,2
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych	0,57	0,79
	Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	0,09	0,43
	Liczba rodzin objętych dozorem kuratorskim	0,64	1,21
	Liczba najemców korzystających z mieszkań socjalnych	0,21	1,64
	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	0,81	1,76
Poziom bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych niezarejestrowanych	0,49	1,15
	Liczba osób bezrobotnych	2,02	2,19
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)	0,74	0,85

Źródło: opracowanie własne

2. Sfera gospodarcza

Tabela 14 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza

Kryterium	Wskaźnik (w przeliczeniu na 100 mieszkańców)	Średnia wartość w gminie	WARTOŚĆ DLA OBSZARU REWITALIZACJI (dla 100 mieszkańców)
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki	9,13	6,31
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	2,79	0,49

Źródło: opracowanie własne

3. Sfera techniczna

Tabela 15 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera techniczna.

Kryterium	Wskaźnik	Średnia wartość w gminie	WARTOŚĆ DLA OBSZARU REWITALIZACJI (dla 100 mieszkańców)
Niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Udział budynków mieszkalnych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	17,36%	91,92%
	Udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1988r w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	54,80%	93,94%

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie diagnozy pogłębionej, zrealizowanej przy zastosowaniu zarówno metod ilościowych jak i jakościowych, dla obszaru rewitalizacji sformułowano następujące wnioski dotyczące jego problemów i potencjałów:

W SFERZE SPOŁECZNEJ

PROBLEM I WYSOKI POZIOM UBÓSTWA I ZAGROŻENIA WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM RODZIN

Zdiagnozowany główny problem społeczny obszaru rewitalizacji obejmuje następujące zjawiska:

1. **Wysoki poziom ubóstwa i niewydolność ekonomiczna rodzin** – w odniesieniu do wartości średnich dla całej gminy w obszarze rewitalizacji zdiagnozowano znacznie większą liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej (w tym uzależnienie od instytucji pomocy społecznej); liczbę rodzin korzystających ze wsparcia OPS; liczbę dzieci objętych pomocą finansową – stypendium szkolne.
2. **Wysoki poziom bezrobocia** – bezpośrednią przyczyną ubóstwa jest wysoki poziom bezrobocia, szczególnie długotrwałego. W odniesieniu do wartości średnich dla całej gminy zdiagnozowano w obszarze rewitalizacji znacznie większą liczbę osób bezrobotnych niezarejestrowanych oraz większą liczbę osób bezrobotnych i osób długotrwale bezrobotnych, tj. pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach. Dodatkowo

problem braku stałego zatrudnienia pogłębia znaczny udział mieszkańców zatrudnionych w tzw. „szarej strefie” (pracujący bez umowy o pracę).

3. **Wysoki poziom zagrożenia wykluczeniem** – w odniesieniu do wartości średnich dla całej gminy zdiagnozowano na obszarze rewitalizacji większą liczbę dzieci objętych pomocą finansową - wyprawka szkolna (dzieci niepełnosprawne); większą liczbę osób z niepełnosprawnością; większą liczbę rodzin dysfunkcyjnych; większą liczbę rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego; większą liczbę rodzin objętych dozorem kuratorskim; większą liczbę najemców korzystających z mieszkań socjalnych; większą liczbę osób uzależnionych od alkoholu. Palącym problemem obszaru rewitalizacji jest bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych przejawiająca się złą kondycją psycho-społeczną rodzin, wchodzeniem w związki nietrwałe lub dysfunkcyjne, przemocą w rodzinie. Dodatkowo w obszarze rewitalizacji zauważa się odpływ młodych ludzi poza gminę.
4. **Niski poziom kapitału społecznego** przejawiający się (1) niskim zaangażowaniem społecznym mieszkańców (w odniesieniu do wartości średnich dla całej gminy zdiagnozowano w obszarze rewitalizacji brak zarejestrowanych organizacji pozarządowych), (konieczność wzbogacenia oferty zajęć aktywizacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, (2) brakiem lokalnych liderów oraz spójności społecznej (konflikty pomiędzy mieszkańcami). Kryzys kapitału społecznego wśród mieszkańców potęgują deficyty przestrzenne „Małej Moskwy” w postaci braku obiektów użyteczności publicznej umożliwiających integrację mieszkańców (miejsca spotkań).

Do potencjałów obszaru rewitalizacji należy:

1. Przywiązanie mieszkańców do miejsca, w którym żyją („Mała Moskwa”, Słubice). Mieszkańcy wskazują na gotowość do aktywności społecznej i wolę zmian, co odpowiednio skanalizowane, przyczyni się do efektywnej aktywizacji społecznej,
2. Wysoka aktywność władz gminy oraz poszczególnych instytucji w zakresie aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie; doświadczenie i wykwalifikowana kadra w realizacji tego typu działań.

W SFERZE GOSPODARCZEJ

PROBLEM II NISKI POZIOM AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ MIESZKAŃCÓW

Do głównych zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej należy:

1. **Niski poziom aktywności gospodarczej** – w odniesieniu do wartości średnich dla całej gminy zdiagnozowano w obszarze rewitalizacji mniejszą liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarki. Na niską jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji ma wpływ wynikający stąd niedostatek placówek handlowo-usługowych. Niski poziom przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji wynika z deficytu postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Dodatkowo na niską aktywność gospodarczą i słabą kondycję przedsiębiorstw ma wpływ niski poziom wiedzy o możliwościach pozyskiwania środków na działalność gospodarczą oraz zbyt małe wspieranie drobnej przedsiębiorczości.
2. **Niska dostępność miejsc pracy** – w odniesieniu do wartości średnich dla całej gminy zdiagnozowano w obszarze rewitalizacji znacznie mniejszą liczbę ofert pracy.

Do potencjałów obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej należy:

1. Względnie duża liczba mieszkańców, zapewniająca dostęp do ewentualnych klientów punktom handlowo-usługowym.
2. Bezpośrednie sąsiedztwo granicy polsko-niemieckiej.
3. Dobra komunikacja drogowa do Słubic i do obszaru rewitalizacji.

W SFERZE TECHNICZNEJ

PROBLEM III NISKI STANDARD KOMUNALNYCH I SOCJALNYCH LOKALI MIESZKALNYCH I OTOCZENIA MIESZKALNEGO

Niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego – w obszarze rewitalizacji zdiagnozowano zły stan budynków oraz deficyty lub degradację wyposażenia przestrzeni publicznej. Niska jakość otoczenia mieszkaniowego „Małej Moskwy” wynika także z barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, degradacji infrastruktury drogowej i jednocześnie dużego natężenia ruchu samochodowego, niewystarczającej liczby miejsc parkingowych. Przyczyną jest pochodzenie zabudowy. W odniesieniu do wartości średnich dla całej gminy zdiagnozowano

w obszarze rewitalizacji znacznie większy udział budynków mieszkalnych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych; tak samo odnotowano tutaj znacznie większy udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1988 r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych. Problemy techniczne i przestrzenne „Małej Moskwy” potęguje brak koncepcji zagospodarowania przestrzeni publicznej.

Do potencjałów infrastrukturalnych obszaru rewitalizacji należy:

1. Zasób wolnej przestrzeni pomiędzy budynkami mieszkalnymi, gdzie można zlokalizować skwery, podwórka i nadać obiektom/placom nowe funkcje społeczne i rekreacyjne.
2. Zasób wolnej przestrzeni pomiędzy ulicami, którą można zagospodarować na cele społeczne i gospodarcze.
3. Stały proces rewitalizacji przestrzeni publicznych w gminie.

Obecny stan przestrzeni sprzyja jedynie dalszej degradacji społecznej mieszkańców i zniechęca do samodzielnych prób pojedynczych osób zmiany tego stanu. Skutkiem tych zaniedbań jest obniżający się poziom życia na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji.

W obszarze rewitalizowanym planowane są do realizacji działania infrastrukturalne służące kompleksowemu rozwiązaniu problemów tej części Słubic. Powstała infrastruktura będzie służyła przeprowadzeniu projektów „miękkich” mających na celu niwelowanie największych problemów społecznych obszarów związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą, podniesieniem jakości życia lokalnych społeczności oraz jakości i dostępności usług społecznych. Projekty „miękkie” będą skierowane do wszystkich osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu obszaru.

Przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizowanym działania obejmują zatem aspekt społeczny, a ponadto będą dotyczyć kwestii gospodarczych i technicznych. Inwestycje prowadzone będą w całości na obszarze rewitalizowanym, a tym samym zdegradowanym, który charakteryzuje się skupieniem dużej liczby niekorzystnych zjawisk świadczących o sytuacji kryzysowej na wyznaczonym obszarze.

5. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

W oparciu o zdiagnozowane problemy według wskazanych metod delimitacji wyznaczono obszar zdegradowany, jak również obszar rewitalizacji, który w szczególności powinien być objęty przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Obszar ten wyznaczono w oparciu o zdiagnozowane problemy natury społecznej, gospodarczej i technicznej. Wizję stanu obszaru wypracowaną z przedstawicielami wszystkich środowisk przedstawiono poniżej.

Gmina Słubice

Jest przyjaznym miejscem do pracy i życia. Niekorzystne wskaźniki dla zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych uległy poprawie. Obszar rewitalizacji określany mianem „Małej Moskwy” ze swoimi silnymi i zintegrowanymi społecznościami lokalnymi stanowią ważny punkt gminy w zakresie rozwoju społecznego.

W obszarze zdegradowanym poprawie uległy negatywne zjawiska. Poprawie uległy wskaźniki, w oparciu o które zdiagnozowano sytuacje kryzysowe w poszczególnych sferach. Przyjazne środowisko pracy i życia sprzyja rozwojowi lokalnej społeczności, pozwalając mieszkańcom na realizację życiowych ambicji i aspiracji.

Jakość życia w „Małej Moskwie” jest wysoka. Tereny pomiędzy blokami mieszkalnymi są uporządkowane, dzięki czemu powstała znakomita infrastruktura rekreacyjno-społeczna, pozwalająca na integrację społeczności lokalnej. Realizuje się tutaj społeczna aktywność mieszkańców. Rozwiązano problem z miejscami do parkowania dzięki wdrożeniu jasnych zasad i regulacji przekazywania gruntów pod zabudowę garażową, jak również dzięki rewitalizacji i uporządkowaniu przestrzeni. Dzięki wybudowaniu budynku z mieszkaniem socjalnym poprawie uległ dostęp do lokali w obszarze rewitalizacji. Ponadto powstały dom seniora umożliwia aktywne i ciekawe spędzanie czasu przez osoby starsze, które zyskały dostęp do szeregu usług społecznych dedykowanych właśnie do seniorów. Nowe powierzchnie komercyjne pod usługi i handel zapewniły z kolei poprawę dostępu do punktów handlowych i usług, zapewniających realizację codziennych potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Społeczność „Małej Moskwy” aktywnie uczestniczy w diagnozowaniu i zaspokajaniu swoich potrzeb oraz rozwiązywaniu problemów.

Gmina Słubice umiejętnie radzi sobie z problemami społecznymi mieszkańców obszaru rewitalizacji, pamiętając jednocześnie o pozostałych mieszkańcach gminy. „Mała Moskwa” z odnowionymi i docieplonymi budynkami mieszkalnymi, zmodernizowanymi i doświetlonymi drogami, wygodną architekturą socjalno-bytową, uporządkowaną przestrzenią publiczną pozwalają na bezpieczne i wygodne życie. Mieszkańcy realizują swoje ambicje społeczne, motywując się wzajemnie do działania i współpracy na rzecz wspólnego dobra dbają o siebie nawzajem i najbliższą okolicę.

Działalność społeczna realizowana przez stowarzyszenia i instytucje publiczne przyczyniła się do wzrostu poziomu aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki realizacji szkoleń i działań edukacyjnych społeczność lokalna wie jak się organizować i w jaki sposób przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom. Dzięki temu zostało zrealizowanych szereg inicjatyw lokalnych, w których swoje kompetencje w zakresie społecznym poprawili mieszkańcy. Motywem przewodnim działań stało się sąsiedzkie wsparcie i pomoc mieszkańcom zagrożonym wykluczeniem, dzięki czemu poprawiły się niekorzystne wskaźniki społeczne i Gmina jest na prawidłowej drodze rozwoju społecznego i gospodarczego.

Lokalna społeczność angażuje się w inicjatywy rozwojowe i aktywizacyjne, stwarzając sobie warunki do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. Gmina planuje dalsze działania rozwojowe, przy aktywnym uczestnictwie społeczności lokalnych. Dzięki udostępnieniu lokali do prowadzenia działalności gospodarczej niektórzy z mieszkańców otworzyli swoją działalność gospodarczą, na co pozwoliły uzyskane dotacje i szkolenia w zakresie prowadzenia firmy. Powstały w ten sposób nowe podmioty gospodarcze, stwarzając przy okazji nowe miejsca pracy.

Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne, aktywna współpraca samorządu z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi zapewniają wysoką jakość i dostępność usług społecznych i administracyjnych.

6. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań wraz z listą planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celu strategicznego, celów głównych oraz kierunków działań rewitalizacyjnych. Cel strategiczny oraz cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, opisanej w poprzednich rozdziałach, w tym sformułowanych na jej podstawie problemów, zdefiniowano pożądaną listę celów rewitalizacji opisaną w dalszej części rozdziału.

Dla realizacji celów, o których mowa powyżej, w Programie określono kierunki działań, do których następnie przyporządkowano odpowiednio dobrane przedsięwzięcia. Rodzaje przedsięwzięć, zgodnie z założeniami ustawy o rewitalizacji, odpowiadają negatywnym zjawiskom zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji i posłużą ograniczeniu ich występowania na tym obszarze. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są szczegółowo przedstawione w kartach działań, stanowiących Załącznik nr 1 do Programu. Te same przedsięwzięcia mogą realizować różne cele, co zgodne jest z zasadą komplementarności.

Strategicznym celem rewitalizacji Gminy Słubice jest:

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OBSZARU ZDEGRADOWANEGO W GMINIE SŁUBICE ORAZ WYPROWADZENIE OBSZARU Z SYTUACJI KRYZYSOWEJ W SFERZE SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I TECHNICZNEJ.

Poniżej wskazano cele główne, przyporządkowane do zdiagnozowanych problemów. Do celów przyporządkowano poszczególne przedsięwzięcia (lista przedsięwzięć/projektów), które są szczegółowo przedstawione w kartach działań (załącznik nr 1).

PROBLEM I Wysoki poziom ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym rodzin (zagrożenie ubóstwem, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, szara strefa zatrudnienia, wysoki odsetek mieszkańców uzależnionych od alkoholu, bezrobocie, odpływ młodych ludzi, uzależnienie od pomocy społecznej i pogłębianie bierności zawodowej, brak miejsc spotkań, brak liderów lokalnych, brak aktywności i integracji wśród lokalnej społeczności).

CEL I

ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH, W TYM WZROST AKTYWNOŚCI I POZIOMU INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI

Kierunki działań:

1. *Integracja mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie problemów społecznych.*
2. *Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców na rzecz realizacji inicjatyw lokalnych.*
3. *Wzrost poczucia bezpieczeństwa i poprawa jakości życia.*

PROBLEM II Niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców (mała liczba podmiotów gospodarczych, niski poziom wsparcia drobnej przedsiębiorczości, niedostatek placówek handlowo-usługowych, niski poziom postaw przedsiębiorczych mieszkańców, brak wiedzy o możliwościach pozyskiwania środków na działalność gospodarczą).

CEL II

POPRAWA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Kierunki działań:

1. *Poprawa dostępności do usług komercyjnych i handlowych.*
2. *Wzrost możliwości i kompetencji mieszkańców w zakresie aktywności gospodarczej.*

PROBLEM III Niski standard komunalnych i socjalnych lokali mieszkalnych komunalnych i socjalnych i otoczenia mieszkalnego (zły stan techniczny budynków w obszarze, zdegradowane wyposażenie przestrzeni publicznej, brak koncepcji zagospodarowania przestrzeni publicznej, bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, duże natężenie ruchu samochodowego, zły stan części dróg, niewystarczająca liczba miejsc parkingowych).

CEL III

POPRAWA STANDARDU BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I OTOCZENIA MIESZKALNEGO

Kierunki działań:

- 1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej.*
- 2. Poprawa stanu zasobu mieszkaniowego.*
- 3. Poprawa standardu otoczenia mieszkalnego.*

Obszar rewitalizacji, jaki został wyłoniony w toku diagnozy, obejmującej całą gminę poddany zostanie przedsięwzięciom rewitalizacyjnym, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy o charakterze społecznym, gospodarczym i technicznym.

Obszar rewitalizacji to część gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wkluczeniem, na obszarze gminy, ale związane też były z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną (termomodernizowano budynki mieszkalne wspólnot) oraz edukacyjną. Poprzednie działania realizowane przez Stowarzyszenie Po Prostu pozwoliły na szerokie włączenie samych mieszkańców. Ten aspekt obecnie jest kontynuowany.

Dotychczasowe działania nie były jednak zintegrowane przez program rewitalizacji. Odnosiły się do realizacji założeń strategicznych, dotyczących całości obszaru gminy. Zawarte tam działania były związane z koniecznością poprawy aspektów społecznych, gospodarczych i technicznych.

Nieustannie na obszarze rewitalizacji realizowana jest również praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej i organizacji pozarządowych.

Oprócz podejmowanych działań opisanych powyżej, obszar rewitalizacji jest również pod stałą obserwacją gminy i jej jednostek organizacyjnych. Dokonywane obserwacje wskazują, że obszar ten, w porównaniu do innych części miasta, cechuje się niskim poziomem jakości życia, a także ubóstwem. Diagnoza przeprowadzona w celu sporządzenia niniejszego programu również potwierdziła, że na przedmiotowym obszarze występuje największe nagromadzenie zjawisk kryzysowych. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wymienione poniżej są kontynuacją rozpoczętych niegdyś działań. Szczegóły odnośnie komplementarności międzyokresowej znajdują się w rozdziale 9. „Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji”.

Planowane przedsięwzięcia zostały wypracowane wspólnie z interesariuszami w ramach realizowanych działań partycypacyjnych. Istnieje pilna potrzeba nadania dynamiki rozwojowej temu obszarowi, co musi odbywać się na drodze kontynuacji procesów modernizacyjnych rozpoczętych w poprzednich okresach. Przedsięwzięcia planowane do realizacji związane są z nadaniem obszarowi nowych funkcji, co bezpośrednio wiąże się z realizacją całej serii inicjatyw, oddziałujących zarówno na sferę urbanistyczną, jak również na tkankę społeczną.

Planowane przedsięwzięcia są komplementarne względem siebie i łącznie będą stanowić dla tego obszaru intensywne bodźce rozwojowe. Realizowane w sposób kompleksowy pozwolą na osiągnięcie założonych sobie celów i poprowadzą w kierunku wyjścia ze stanu kryzysowego.

Podsumowując, przewidziane w ramach programu rewitalizacji przedsięwzięcia obejmują aspekt społeczny (warunek konieczny) oraz gospodarczy i techniczny, a oczekiwane efekty zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych są wzajemnie powiązane i skutkują w związku z tym poprawą sytuacji kryzysowej obszaru zdegradowanego w każdej ze sfer. Stwierdzić należy również, że przewidziane przedsięwzięcia mają charakter kompleksowy, są skoncentrowane terytorialnie - przedsięwzięcia rewitalizacyjne skupione są na

obszarze rewitalizacji dotkniętym największą koncentracją problemów i negatywnych zjawisk, który został wyznaczony w wyniku diagnozy (podobszar nr 12).

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację są szczegółowo przedstawione w kartach przedsięwzięć podstawowych – załącznik nr 1.

Tabela 16 Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z odpowiadającymi im celami

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Powiązanie z celem		
1.	Profilaktyka prozdrowotna, aktywizacja i integracja osób uzależnionych, w tym wsparcie psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji.	CEL I ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ ZMIENIENIE SKALI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH, W TYM WZROST AKTYWNOŚCI I POZIOMU INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI	CEL II POPRAWA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	CEL III POPRAWA STANDARDU BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I OTOCZENIA MIESZKALNEGO
2.	Opracowanie i realizacja działań kulturalnych budujących nowy wizerunek obszaru rewitalizacji, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy”.			
3.	Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu - utworzenie centrum wolontariatu na terenie placówki edukacyjnej przy ul. Wojska Polskiego 38.			
4.	Odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich.			
5.	Szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem oraz metod pracy z osobami w kryzysie.			
6.	Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez JST oraz mieszkańców terenu.		CEL II POPRAWA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	CEL III POPRAWA STANDARDU BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I OTOCZENIA MIESZKALNEGO
7.	Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej).			
8.	Utworzenie i prowadzenie przez podmiot ekonomii społecznej domu seniora na terenie rewitalizacji.			
9.	Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych.			
10.	Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.			
11.	Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.			
12.	Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.			
13.	Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynków na oś. Świerkowego na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu.			
14.	Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic –			

	zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury.			
15.	Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków.			
16.	Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) – ul. Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I.			
17.	Opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową.			
18.	Opracowanie modelowej strategii zarządzania odpadami.			
19.	Przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć – naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych.			
20.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – do realizacji przez wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.			

Źródło: Opracowanie własne.

Szczegółowe przyporządkowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do kierunków działań i celów głównych obrazuje poniższa tabela.

Tabela 16a Wykaz celów głównych, kierunków działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Cel główny	Kierunek działań	Przedsięwzięcia
1. ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH, W TYM WZROST AKTYWNOŚCI I POZIOMU INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI.	1.1 Integracja mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie problemów społecznych.	Przedsięwzięcia podstawowe
		1.1.1 Profilaktyka prozdrowotna, aktywizacja i integracja osób uzależnionych, w tym wsparcie psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji.
		1.1.2 Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu - utworzenie centrum wolontariatu na terenie placówki edukacyjnej przy ul. Wojska Polskiego 38.
		1.1.3 Odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich.
		1.1.4 Szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem oraz metod pracy z osobami w kryzysie.
		1.1.5 Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej).
		1.1.6 Utworzenie i prowadzenie przez podmiot ekonomii społecznej domu seniora na terenie rewitalizacji.
		1.1.7 Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.
	1.2 Odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców na rzecz realizacji inicjatyw lokalnych.	Przedsięwzięcia uzupełniające
		brak
		Przedsięwzięcia podstawowe
		1.2.1 Profilaktyka prozdrowotna, aktywizacja i integracja osób uzależnionych, w tym wsparcie psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji.
		1.2.2 Opracowanie i realizacja działań kulturalnych budujących nowy wizerunek

		obszaru rewitalizacji, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy”.
		1.2.3 Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu - utworzenie centrum wolontariatu na terenie placówki edukacyjnej przy ul. Wojska Polskiego 38.
		1.2.4 Odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich.
		1.2.5 Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez JST oraz mieszkańców terenu.
		1.2.6 Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych.
		1.2.7 Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.
		1.2.8 Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.
		1.2.9 Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic –
		Przedsięwzięcia uzupełniające
		a) Poprawa jakości sąsiedztwa poprzez działania animacyjne, odtwarzanie i wzmacnianie więzi społecznych; inicjowanie sąsiedzkich przedsięwzięć wspólnych
		b) Realizacja przedsięwzięć promocyjnych o tych samych celach, należyście wplecionych w inne działania rewitalizacyjne i zharmonizowane z nimi
		c) Tworzenie koncepcji zagospodarowania terenu np. z zastosowaniem konsultacji społecznych
		d) Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia podczas procesu rewitalizacji poprzez podjęcie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej oraz Powiatowym Urzędem Pracy, włączając zwiększenie aktywności Klubu Integracji Społecznej
	1.3 Wzrost poczucia	Przedsięwzięcia podstawowe

	bezpieczeństwa i poprawa jakości życia.	1.3.1 Profilaktyka prozdrowotna, aktywizacja i integracja osób uzależnionych, w tym wsparcie psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji.
		1.3.2 Opracowanie i realizacja działań kulturalnych budujących nowy wizerunek obszaru rewitalizacji, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy”.
		1.3.3 Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez JST oraz mieszkańców terenu.
		1.3.4 Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej).
		1.3.5 Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych.
		1.3.6 Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.
		1.3.7 Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.
		1.3.8 Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.
		1.3.9 Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynków na oś. Świerkowym na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu.
		1.3.10 Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury.
		1.3.11 Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków.
		1.3.12 Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) – ul. Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I
		Przedsięwzięcia uzupełniające

		a) Poprawa jakości sąsiedztwa poprzez działania animacyjne, odtwarzanie i wzmacnianie więzi społecznych; inicjowanie sąsiedzkich przedsięwzięć wspólnych
		b) Realizacja przedsięwzięć promocyjnych o tych samych celach, należycie wplecionych w inne działania rewitalizacyjne i zharmonizowane z nimi
		c) Przedsięwzięcia w zakresie dbałości o środowisko
		d) Tworzenie koncepcji zagospodarowania terenu np. z zastosowaniem konsultacji społecznych
		e) Uporządkowanie spraw związanych z wyprowadzaniem psów
		f) Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia podczas procesu rewitalizacji poprzez podjęcie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej oraz Powiatowym Urzędem Pracy, włączając zwiększenie aktywności Klubu Integracji Społecznej
2. POPRAWA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	2.1 Poprawa dostępności do usług komercyjnych i handlowych.	Przedsięwzięcia podstawowe
		2.1.1 Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.
		2.1.2 Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.
		2.1.3 Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.
		2.1.4 Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku na oś. Świerkowego na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu.
	2.2 Wzrost możliwości i kompetencji mieszkańców w zakresie aktywności gospodarczej.	Przedsięwzięcia uzupełniające
		a) Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia podczas procesu rewitalizacji poprzez podjęcie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej oraz Powiatowym Urzędem Pracy, włączając zwiększenie aktywności Klubu Integracji Społecznej
		Przedsięwzięcia podstawowe
		2.2.1 Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu - utworzenie centrum wolontariatu na terenie placówki

		edukacyjnej przy ul. Wojska Polskiego 38.
		2.2.2 Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej).
		2.2.3 Utworzenie i prowadzenie przez podmiot ekonomii społecznej Domu seniora na terenie rewitalizacji.
		2.2.4 Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych.
		2.2.5 Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.
		2.2.6 Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.
		2.2.7 Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.
		2.2.8 Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynków na oś. Świerkowym na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu.
		Przedsięwzięcia uzupełniające
		a) Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia podczas procesu rewitalizacji poprzez podjęcie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej oraz Powiatowym Urzędem Pracy, włączając zwiększenie aktywności Klubu Integracji Społecznej
3. POPRAWA STANDARDU BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I OTOCZENIA MIESZKALNEGO	3.1 Poprawa stanu infrastruktury drogowej	Przedsięwzięcia podstawowe
		3.1.1 Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury.
		3.1.2 Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków.
		3.1.3 Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) – ul.

		Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I
		3.1.4 Opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową.
		Przedsięwzięcia uzupełniające
		a) Przedsięwzięcia w zakresie dbałości o środowisko
	3.2 Poprawa stanu zasobu mieszkaniowego.	Przedsięwzięcia podstawowe
		3.2.1 Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej).
		3.2.2 Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych.
		3.2.3 Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.
		3.2.4 Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury.
		3.2.5 Przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć – naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych.
		3.2.6 Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – do realizacji przez Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.
		Przedsięwzięcia uzupełniające
		a) Przedsięwzięcia w zakresie dbałości o środowisko
	3.3 Poprawa standardu otoczenia mieszkalnego.	Przedsięwzięcia podstawowe
		3.3.1 Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez JST oraz mieszkańców terenu.
		3.3.2 Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej).

		3.3.3 Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych.
		3.3.4 Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.
		3.3.5 Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury.
		3.3.6 Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków.
		3.3.7 Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) – ul. Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I
		3.3.8 Opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową.
		3.3.9 Opracowanie modelowej strategii zarządzania odpadami.
		3.3.10 Przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć – naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych.
		3.3.11 Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – do realizacji przez Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.
		Przedsięwzięcia uzupełniające
		a) Przedsięwzięcia w zakresie dbałości o środowisko
		b) Tworzenie koncepcji zagospodarowania terenu np. z zastosowaniem konsultacji społecznych
		c) Uporządkowanie spraw związanych z wyprowadzaniem psów

Źródło: Opracowanie własne.

7. Charakterystyka (zbiorczy opis) uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Celem realizacji celów niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji, w kontekście wymogu jego kompleksowości i komplementarności w ramach inwestycji rewitalizacyjnych będą realizowane wymienione poniżej przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcia te wykorzystują lokalne potencjały, w tym potencjały instytucjonalne znajdujące się w obszarze rewitalizacji. W ich realizację będą zaangażowane Gmina Słubice, Słubicki Miejski Ośrodek Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej, podmioty prywatne, osoby prywatne, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Ponadto na poziomie operacyjnym Gminny Program Rewitalizacji zakłada wykorzystanie zdolności instytucjonalnych podmiotów zewnętrznych, takich jak m.in. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej. W realizacji działań zakłada się wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej, ponadto preferowany sposób podejścia do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno podstawowych, jak i uzupełniających, wymienionych poniżej gwarantuje uzyskanie komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, komplementarność międzyokresową oraz w zakresie źródeł finansowania.

Pozostałe planowane przedsięwzięcia (uzupełniające), realizowane przez różne instytucje z obszaru rewitalizacji:

1. *Poprawa jakości sąsiedztwa poprzez działania animacyjne, odtwarzanie i wzmacnianie więzi społecznych; inicjowanie sąsiedzkich przedsięwzięć wspólnych;*

Skrót nazwy: Poprawa jakości sąsiedztwa

Koszt: 60 000,00 zł;

Termin realizacji: 2018-2020r.

Środki: JST – środki przeznaczone na współpracę z NGO (30 000,00 zł); środki zewnętrzne na realizację działań integracyjnych

i rozwijających społeczeństwo obywatelskie, w tym: Norweski Instrument finansowy, Szwajcarski Instrument Finansowy, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Kulczyka i in. (30 000,00 zł).

2. Realizacja przedsięwzięć promocyjnych o tych samych celach, należycie wplecionych w inne działania rewitalizacyjne i zharmonizowane z nimi;

Skrót nazwy: Przedsięwzięcia promocyjne

Koszt: 50 000,00 zł;

Termin realizacji: 2018-2020r.

Środki: JST (15 000,00 zł); środki EFS (35 000,00 zł)

3. Przedsięwzięcia w zakresie dbałości o środowisko

- przeprowadzenie ewidencji drzewostanu na obszarze rewitalizowanym (Stowarzyszenie Dziupła – w ramach programu ochrony środowiska, inicjatywa lokalna),
- przeprowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców dotyczących ptaków zamieszkujących teren (j.w.).

Skrót nazwy: Przedsięwzięcia – dbałość o środowisko

Koszt: 25 000,00 zł

Termin realizacji: 2018-2019r.

Środki: prywatne – NGO (25 000,00 zł)

4. Tworzenie koncepcji zagospodarowania terenu np. z zastosowaniem konsultacji społecznych.

Skrót nazwy: Koncepcje zagospodarowania terenu

Koszt: 20 000,00 zł

Termin realizacji: 2018-2023r.

Środki: JST – Gmina Słubice (20 000,00 zł)

5. Uporządkowanie spraw związanych z wyprowadzaniem psów

- o utworzenie na obszarze rewitalizacji miejsc przeznaczonych tylko do wyprowadzania psów oraz ustawienie większej ilości pojemników na psie odchody,
- o zwiększenie kontroli właścicieli czworonogów oraz zwiększenie egzekwowania, przestrzegania przepisów w zakresie opieki na zwierzętami oraz obowiązków ich właścicieli,
- o prowadzenie regularnej kampanii edukacyjnej w zakresie sprzątania po psach.

Skrót nazwy: Wyprowadzanie psów – uporządkowanie

Koszt: 75 000,00 zł

Termin realizacji: 2018r.

Środki: JST (80% - 60 000 00 zł); NGOs (20 % - 15 000,00 zł);

6. Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia podczas procesu rewitalizacji poprzez podjęcie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej oraz Powiatowym Urzędem Pracy, włączając zwiększenie aktywności Klubu Integracji Społecznej.

Skrót nazwy: Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia

Koszt: 350 000,00 zł

Termin realizacji: 2018-2023r.

Środki: EFS – w ramach RPO Lubuskie 2020 (95% - 332 500,00 zł);

Powiatowy Urząd Pracy (5 % - 17 500,00 zł);

8. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność poszczególnych działań rewitalizacyjnych inwestycyjnych i miękkich względem siebie jest pokazana w zestawieniu tabelarycznym. Natomiast ze względów edytorskich w zestawieniu zamieszczono jedynie skróty nazw poszczególnych przedsięwzięć

Tabela 17 Komplementarność poszczególnych przedsięwzięć

			Przedsięwzięcia inwestycyjne							
			Przedsięwzięcia podstawowe							
			Budowa wielopoziomowego parkingu	Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja	Rewitalizacja przestrzeni wokół budynków	Pomieszczenia w budynku przy ul. Świerkowej	Inwestycje drogowe	Zasady udostępniania gruntów pod garaże	Prace melioracyjne	Termomodernizacja budynków mieszkalnych
Przedsięwzięcia Miękkie	Przedsięwzięcia Podstawowe	Program PAL	X	X	X			X		
		Działania Edukacyjne – promocja wolontariatu	X	X	X					
		Profilaktyka Alkoholowa	X	X	X					
		Szkolenia – pracownicy socjalni	X	X						
		Dom seniora	X	X	X					
		Działania kulturalne	X	X	X					
		Promowanie inicjatyw lokalnych	X			X			X	X
		Działania edukacyjne zwiększające kompetencje społ.	X	X	X		X	X	X	X
		Odbudowa więzi	X	X	X					X
		Tworzenie ofert i rekreacyjnych kulturalnych	X	X	X					X
		Promocja przedsiębiorczości		X	X	X				
		Strategia zarządzania odpadami			X				X	X
	Przedsięwzięcia uzupełniające	Poprawa jakości sąsiedztwa	X	X	X			X		X
		Przedsięwzięcia promocyjne	X	X	X	X	X	X	X	X
		Przedsięwzięcia – dbałość o środowisko		X	X				X	X
		Koncepcje zagospodarowania terenu	X	X	X	X	X	X	X	X
		Wyprowadzanie psów – uporządkowanie		X	X		X	X	X	X
		Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia		X	X	X				

Źródło: Opracowanie własne.

8.1 Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne, szczegółowo przedstawione w kartach działań, dopełniają się wzajemnie przestrzennie i zachodzi między nimi efekt synergii, co wpływa na spotęgowanie efektu. Poszczególne problemy rozwiązywane są przez wiele różnych przedsięwzięć. Sama przestrzeń objęta działaniami (obszar rewitalizacji) obejmuje cały obszar, zarówno w zakresie działań inwestycyjnych, jak również w zakresie planowanych działań o charakterze miękkim, które są skierowane do wszystkich mieszkańców obszaru.

W kartach zadań szczegółowo opisano na jakie problemy każdy projekt wpływa. Wszystkie projekty są planowane do realizacji w obszarze rewitalizacji i są tak zorganizowane, aby oddziaływać na cały obszar dotknięty kryzysem i nie prowadzić przy tym do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Cała społeczność lokalna będzie korzystać z efektów lokalnych, nikt nie będzie wykluczony, a przedsięwzięcia są tak zaplanowane, aby objąć wszystkie grupy społeczne, w szczególności osoby dotknięte sytuacją kryzysową. Ponadto co ważne z planowanych działań miękkich mogą korzystać również mieszkańcy innych obszarów gminy, tak aby osoby zagrożone wykluczeniem i potrzebujące wsparcia nie były wykluczone z działań i aby zachować równowagę między poszczególnymi obszarami gminy i nie doprowadzić do sytuacji, w której problemy mieszkańców obecnie zdefiniowanego obszaru nie przełały się na sąsiedni obszar. Celem osiągnięcia takiego stanu rzeczy przedsięwzięcia aktywizacyjne realizowano dla osób potrzebujących wsparcia na terenie całej gminy, nie tylko w obszarze rewitalizacji (m.in. działania edukacyjne, działania promujące przedsiębiorczość itp.).

8.2 Komplementarność problemowa

Planowane przedsięwzięcia dopełniają się tematycznie i w efekcie końcowym będą skutkowały kompleksowym rozwiązaniem problemów. Projekty oddziałują na każdą ze sfer, w której w wyniku diagnozy stwierdzono sytuację kryzysową i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany i rewitalizacji. Są to problemy w sferach: społecznej, gospodarczej i technicznej. Co w efekcie

doprowadzi do znaczącego zmniejszenia skali występujących problemów determinujących sytuację kryzysową.

Tabela 18 Komplementarność problemowa.

Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na zdiagnozowane problemy w poszczególnych obszarach				
Lp.	Przedsięwzięcie	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna
DZIAŁANIA PODSTAWOWE				
1	Opracowanie i Wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej)	X		Xx
2	Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu - utworzenie centrum wolontariatu na terenie placówki edukacyjnej przy ul. Wojska Polskiego 38.	X	x	
3	Profilaktyka alkoholowa, aktywizacja i integracja osób dotkniętych chorobą alkoholową, w tym wsparcie psychologiczne dla rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji.	X		
4	Szkolenia dla pracowników socjalnych, w zakresie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem.	X	x	
5	Utworzenie i prowadzenie domu seniora na terenie rewitalizacji.	X	X	X
6	Opracowanie i realizacja działań kulturalnych budujących nowy wizerunek obszaru rewitalizacji, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy”	X		
7	Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez JST oraz mieszkańców terenu.	X	X	X
8	Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych	X	X	X
9	Odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich	X	X	
10	Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych	X	X	
11	Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy	X	X	
12	Budowa budynku na mieszkania socjalne z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora	X	X	X
13	Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury.	X		X
14	Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków	X		X
15	Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku na os. Świerkowego na	X	X	

	działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu.			
16	Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) – ul. Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I	X		X
17	Opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową			X
18	Opracowanie modelowej strategii zarządzania odpadami.			X
19	Przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć – naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych.			X
20	Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – do realizacji przez Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	X		X
PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE				
1	Poprawa jakości sąsiedztwa poprzez działania animacyjne, odtwarzanie i wzmacnianie więzi społecznych; inicjowanie sąsiedzkich przedsięwzięć wspólnych.	X		
2	Realizacja przedsięwzięć promocyjnych o tych samych celach, należycie wplecionych w inne działania rewitalizacyjne i zharmonizowane z nimi.	X	X	
3	Przedsięwzięcia w zakresie dbałości o środowisko (ewidencja drzewostanu; działania edukacyjne w zakresie ptaków na tym obszarze)	X		X
4	Tworzenie koncepcji zagospodarowania terenu np. z zastosowaniem konsultacji społecznych.	X	X	X
5	Uporządkowanie spraw związanych z wyprowadzaniem psów.			X
6	Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia podczas procesu rewitalizacji poprzez podjęcie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej oraz Powiatowym Urzędem Pracy, włączając zwiększenie aktywności Klubu Integracji Społecznej.	x	X	

Źródło: Opracowanie własne

8.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji w toku działań przygotowawczych, zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania programem rewitalizacji, który uwzględnia strukturę zarządzania przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi w sposób kompleksowy, pozwalający na zaangażowanie i efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz zapewnia wzajemne uzupełnianie się działań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację i spójność stosowanych procedur.

Komplementarność taką zapewni powołany specjalnie w tym celu w Urzędzie Miejski w Słubicach Zespół ds. Rewitalizacji, który czuwa nad wszystkimi elementami realizacji procesu opracowania, a następnie wdrożenia i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji. Zespół ds. Rewitalizacji jest międzywydziałowym zespołem, z uczestnictwem zewnętrznych ekspertów, działającym w Urzędzie Miejskim w Słubicach, składającym się z pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych oraz z osób zewnętrznych, zależnie od potrzeb. Pracami Zespołu kieruje Przewodniczący, który sprawuje nadzór nad pracami zespołu i podejmuje decyzje operacyjne.

Na etapie przygotowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Koordynator organizował pracę zespołu, pośredniczył pomiędzy zespołem a Komitetem Rewitalizacji, koordynował wszystkie procesy związane z realizacją zadań, natomiast decyzje strategiczne w zakresie rewitalizacji podejmował Burmistrz Słubic.

Na etapie wdrażania poszczególnych przedsięwzięć koordynator monitoruje realizację zadań przez poszczególne jednostki, odpowiedzialne za realizację zadań według właściwości.

Zespół ds. Rewitalizacji konsultuje działania z Komitetem Rewitalizacyjnym. Konsultuje również przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji z poszczególnymi podmiotami, zaangażowanymi w realizację poszczególnych przedsięwzięć oraz współpracuje z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi.

Zespół konsultuje działania zarówno na etapie wdrażania, jak i monitorowania poprzez organizację spotkań z interesariuszami lub wysyłając

pisma do podmiotów z informacją o konsultacjach i wyznaczeniem terminu odpowiedzi. Zespół spotyka się z Komitetem Rewitalizacji co najmniej raz na rok celem przeprowadzenia konsultacji w zakresie podejmowanych działań.

Ponadto każdorazowo w razie potrzeby – z inicjatywy własnej lub interesariuszy organizuje spotkanie konsultacyjne.

Taki model realizacji zadań rewitalizacyjnych zapewnia komplementarność proceduralno-instytucjonalną zaplanowanych przedsięwzięć. Szczegółowy opis zarządzania znajduje się w rozdziale 11. System realizacji programu rewitalizacji.

8.4 Komplementarność międzyokresowa

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały tak zaplanowane, aby zapewnić zachowanie ciągłości programowej polegającej na kontynuacji działań rewitalizacyjnych, w tym wsparcia udzielonego gminie Słubice w ramach polityki spójności w latach 2007-2013.

Obszar rewitalizacji to część gminy, która działaniom rewitalizacyjnym jest poddawana już od lat. Przedsięwzięcia te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wykluczeniem. Na terenie rewitalizacji potencjał społeczny był stymulowany działaniami „Stowarzyszenia Po Prostu” poprzez serię warsztatów terenowych adresowanych do dzieci z tego terenu. Zgodnie z założeniami w warsztatach wzięło udział bardzo dużo dzieci (ostatecznie również spoza terenu „Małej Moskwy”) oraz w sposób bierny (obserwacyjny) ich opiekunowie. Podejmowane działania stymulowały na tym obszarze rozwój gospodarczy, realizowano też działania poprawiające efektywność energetyczną (poprawiono efektywność energetyczną szeregu budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji), działalność edukacyjną oraz rozwijały istniejącą infrastrukturę (na obszarze rewitalizacji m.in. pomiędzy ul. Konstytucji III Maja i Akademicką wybudowano autobusowe centrum przesiadkowe oraz parking).

Poprawie też ulegał aspekt środowiskowy – w latach poprzednich o czym wspomniano już poprzednio zrealizowano szereg inwestycji w zakresie poprawy efektywności energetycznej, co najważniejsze jednak w całości uporządkowano gospodarkę wodno-ściekową (m.in. realizowano projekty w zakresie rozwoju sieci

kanalizacyjnej i wodociągowej – obecnie 100% obszaru rewitalizacji objętych jest infrastruktura wodno-kanalizacyjna).

Działania te związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, gospodarczych i technicznych. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej oraz za sprawą działalności w ramach współpracy Gminy Słubice w organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami, w ramach co roku uchwalanych następujących programów: Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice.

Pomimo podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie gminy, znajdujący się w sytuacji kryzysowej. Dlatego też konieczne jest podejmowanie dalszych działań rewitalizacyjnych, w tym inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie gospodarczym i technicznym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej trwają prace nad rewitalizacją, które będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Władze gminy oraz interesariusze są zdeterminowani, aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, jak również te działania, które są planowane do realizacji w ramach niniejszego GPR.

W kartach działań zaplanowane są przedsięwzięcia komplementarne w stosunku do poprzednio realizowanych zadań, stanowią one kontynuację realizacji zaplanowanych celów, odnoszących się do konieczności przeciwdziałania zdiagnozowanym sytuacjom kryzysowym. W chwili obecnej zaplanowano działania komplementarne, do realizacji w perspektywie unijnej

2014-2020, w tym o charakterze społecznym, które wykorzystują efekty działań zrealizowanych w okresie poprzednim.

Aktualnie obowiązujące w gminie dokumenty o charakterze strategicznym wskazują szeroko pojęte inicjatywy rewitalizacyjne jako niezmiennie istotne dla stworzenia dla mieszkańców na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowych.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zgodnie z celem strategicznym określonym w rozdziale 6, dlatego też należy uznać, iż cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cele określone również w pozostałych dokumentach strategicznych Gminy Słubice, co szczegółowo opisano w rozdziale 3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy oraz z dokumentami wyższego rzędu, podrozdział 3. „Dokumenty gminne”.

Zatem kontynuacja działań rewitalizacyjnych to jedno z najważniejszych działań na rzecz rozwoju Gminy Słubice. Gmina jest zatem w trakcie tego procesu, który stanowi jedno z ważniejszych wyzwań dla władz gminnych na najbliższe lata. Niniejszy Program Rewitalizacji zapewnia ciągłość działań, które były realizowane już poprzednio. GPR konsoliduje w swoich ramach działania rewitalizacyjne o charakterze społecznym i inwestycyjnym, wpływając na koncentrację interwencji i dzięki temu zwiększając efekty planowanych działań strategicznych.

8.5 Komplementarność źródeł finansowania

W ramach planowanych działań uwzględniono różne źródła finansowania dla projektów rewitalizacyjnych, ujętych w programie rewitalizacji. Wsparcie przewidziano, zgodnie z charakterem planowanych zadań i podmiotów je realizujących, uzupełniając i łącząc wsparcie, m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, ponadto planuje się udział środków prywatnych oraz środków ze źródeł krajowych (m.in. Programy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) oraz w ramach Mechanizmu Szwajcarskiego, Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, które to środki planuje łączyć się z wkładem własnym gminy lub podmiotów zewnętrznych

zaangażowanych w realizację, zgodnie z możliwościami prawnymi szczegółowe informacje na temat finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych znajdują się w rozdziale 9 i załączniku nr 1.

Jednocześnie wykluczono ryzyko podwójnego dofinansowania. Ryzyko takie będzie szczegółowo monitorowane w ramach działalności Zespołu ds. Rewitalizacji, który monitoringiem obejmie poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

9. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających)

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych w Gminie Słubice z sytuacji kryzysowej jest procesem długotrwałym i wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów. Gmina planuje wykonanie wyszczególnionych w dokumencie inwestycji w oparciu m.in. o zewnętrzne środki finansowe (stawiając nacisk na bezzwrotne dotacje), jak również o środki własne i innych podmiotów funkcjonujących w gminie, w tym prywatnych.

Duży potencjał niesie ze sobą perspektywiczne zaangażowanie w rewitalizację innych partnerów, angażując tym samym dodatkowy kapitał i rozkładając ciężar finansowy rewitalizacji na różne podmioty, tym samym realizując zasadę dodatkowości środków UE. Do głównych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych należą przede wszystkim:

- środki Unii Europejskiej – m. in. Fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jako niezależne źródło finansowania, Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe, Szwajcarski Mechanizm Finansowy,
- środki prywatne,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

W regionie lubuskim istotnym, z punktu widzenia planowanych działań, źródłem realizacji zadań rewitalizacyjnych jest Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020. W tym programie przedsięwzięcia, które można określić jako rewitalizacyjne możliwe są do realizacji w ramach każdego niemal priorytetu, przy czym działania inwestycyjne realizowane przez gminy i podmioty prywatne to priorytety 1, 2, 3, 4, 5, 9, przedsięwzięcia miękkie – priorytety 6, 7, 8.

Poniżej przedstawiono zagadnienia finansowe dotyczące planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych i uzupełniających, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

W tabelach zawarto nazwy skrótowe - szczegóły w kartach przedsięwzięć i w rozdziale 7 Charakterystyka (zbiorczy opis) uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 19 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji.

Lp	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	inne środki publiczne	budżet gminy	budżet państwa	środki prywatne i inne	źródło finansowania	Czas realizacji
1	Program PAL	Gmina Słubice, NGOs, OPS	60 000,00					60 000,00			Budżet Gminy Słubice, Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020	2018-2021r.
2	Działania Edukacyjne – promocja wolontariatu	Gmina Słubice, NGOs, Instytucje oświatowe	12 000,00					12 000,00			Budżet Gminy Słubice	2019-2021r.
3	Profilaktyka Alkoholowa	Gmina Słubice, NGOs, OPS	105 000,00					105 000,00			Budżet Gminy Słubice	2018-2023
4	Szkolenia – pracownicy socjalni	Gmina Słubice, ROPS	10 000,00				5 000,00	5 000,00			Budżet Gminy Słubice, środki Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej	2018-2020r.
5	seniora	Gmina Słubice	200 000,00					40 000,00	160 000,00		Budżet Gminy Słubice, Program senior plus	2018-2021r.

6	Działania kulturalne	Gmina Słubice, NGOs, SMOK	50 000,00				35 000,00	10 000,00		5 000,00	Budżet Gminy Słubice, środki NGO i Norweski Instrument finansowy	2018-2020r.
7	Promowanie inicjatyw lokalnych	Gmina Słubice, NGOs	80 000,00				40 000,00	40 000,00			Budżet Gminy Słubice; Norweski Instrument finansowy, Szwajcarski Instrument Finansowy, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Kulczyka i in.	2018-2023r.
8	Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje	Gmina Słubice	100 000,00				80 000,00	10 000,00		10 000,00	Środki: JST – w ramach Programu Współpracy z NGO, środki prywatne – NGO ; OWES – środki EFS w ramach RPO Lubuskie 2020; Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	2018-2022r.

9	Odbudowa więzi	Gmina Słubice	20 000,00				15 000,00	5 000,00			Środki: JST, środki NGO; środki zewnętrzne (Fundacje)	2017-2021r.
10	Tworzenie ofert rekreacyjnych i kulturalnych	Gmina Słubice, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze	100 000,00				30 000,00	40 000,00		30 000,00	Środki budżetu Gminy Słubice (20%); NGOs (15%); środki prywatne – podmioty komercyjne (65%)	2018-2019r.
11	Promocja przedsiębiorczości	Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach	300 000,00		285 000,00		15 000,00				Środki EFS – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 (95%); środki NGO(5%)	2018-2020
12	Budowa budynku – mieszkania socjalne, dom seniora, usługi	Gmina Słubice	1 560 000,00				500 000,00	1 000 000,00	60 000,00		JST – Gmina Słubice, ZAMK; środki zewnętrzne (Norweski Instrument finansowy, Szwajcarski Instrument Finansowy i in.); Środki z budżetu państwa	2021-2023r.
13	Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3	Gmina Słubice	1 200 000,00	1 020 000,00				180 000,00			Budżet Gminy Słubice, Regionalny	2019-2023r.

	Maja										Program Operacyjny Lubuskie 2020	
14	Rewitalizacja przestrzeni wokół budynków	Wspólnoty mieszkaniowe, Gmina Słubice	1 000 000,00	850 000,00				50 000,00		100 000,00	Środki prywatne, budżet gminy, Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020	2019-2022r.
15	Pomieszczenia w budynku przy ul. Świerkowej	Właściciele obiektu, najemcy pomieszczeń	500 000,00							500 000,00	Środki: prywatne – właściciele obiektu, najemcy pomieszczeń	2018-2021r.
16	Inwestycje drogowe	Gmina Słubice	1 280 000,00					1 280 000,00			Środki własne budżetu Gminy Słubice	2018-2023r.
17	Zasady udostępniania gruntów pod garaże	Gmina Słubice									Zadanie realizowane bezkosztowo	2021-2023
18	Strategia zarządzania odpadami	Gmina Słubice	0,00								Zadanie realizowane bezkosztowo	2018-2019r.
19	Prace melioracyjne	Gmina Słubice, inwestor prywatny,	420 000,00					350 000,00		70 000,00	Budżet Gminy Słubice, środki prywatne	2018-2023r.

20	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Wspólnoty mieszkaniowe, Spółdzielnie mieszkaniowe	2 160 000,00						1 080 000,00	1 080 000,00	Środki prywatne – wspólnoty (50%); Bank Gospodarstwa Krajowego (30%); Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (20%)	2018-2023r.
		SUMA	9 157 000,00	1 870 000,00	285 000,00	0,00	720 000,00	3 187 000,00	1 300 000,00	1 795 000,00		

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 20 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji

Lp	Nazwa projektu	Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Szacowany koszt całkowity	EFRR	EFS	FS	inne środki publiczne	budżet gminy	budżet państwa	środki prywatne i inne	Program	Czas realizacji
1	Poprawa jakości sąsiedztwa	Organizacje pozarządowe	60 000,00				30 000,00	30 000,00			Środki budżetu Gminy Słubice, NGO, Norweski Instrument finansowy, Szwajcarski Instrument Finansowy, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Kulczyka	2018-2020r
2	Przedsięwzięcia promocyjne	Gmina Słubice	50 000,00		35 000,00			15 000,00			Budżet Gminy Słubice, Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020	2018-2020r
3	Przedsięwzięcia – dbałość o środowisko	Podmioty prywatne	25 000,00							25 000,00	Środki prywatne	2018-2019
4	Koncepcje zagospodarowania terenu	Gmina Słubice	20 000,00					20 000,00			Budżet Gminy Słubice	2018-2023
5	Wyprowadzanie psów – uporządkowanie	Gmina Słubice, organizacje pozarządowe	75 000,00				15 000,00	60 000,00			Środki budżetu Gminy Słubice (80%); NGOs (20%)	2018

6	Zastosowanie instrumentów wsparcia zatrudnienia	Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach	350 000,00		332 500,00		17 500,00				Środek EFS – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020 (85%); Powiatowy Urząd Pracy (15%)	2018-2023
		SUMA	580 000,00	0,00	367 500,00	0,00	62 500,00	125 000,00	0,00	25 000,00		

Źródło: opracowanie własne

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji w Gminie Słubice na każdym jego etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). W proces rewitalizacji zostały włączone wszystkie grupy interesariuszy (w szczególności społeczność obszarów rewitalizacji, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, ponadto grupy osób zagrożonych wykluczeniem wspólnoty, seniorzy i młodzież). Władze lokalne w toku działań partycypacyjnych umożliwiły interesariuszom współdecydowanie w zakresie prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz dzięki powołaniu Komitetu Rewitalizacji, którego członkami są przedstawiciele poszczególnych interesariuszy, co zapewni kontrolę obywatelską na etapie wdrażania i ewaluacji Programu Rewitalizacji.

W toku działań partycypacyjnych mieszkańcy i poszczególne grupy interesariuszy (m.in. wspólnoty, przedsiębiorcy, NGOs, seniorzy, młodzież, zagrożeni wykluczeniem) uczestniczyli i uczestniczą i będą uczestniczyli w kolejnych etapach działań rewitalizacyjnych, tj. diagnoza i programowanie, wdrażanie oraz monitoring i ewaluację.

10.1 Partycypacja na etapie diagnozy

Poszczególne elementy zrealizowanych działań partycypacyjnych:

- 1) warsztaty środowiskowe,
- 2) animacja społeczna,
- 3) Komitet Rewitalizacyjny.

1) Warsztaty środowiskowe

Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w tworzenie lokalnych dokumentów strategicznych wymaga wykorzystania różnorodnych narzędzi partycypacyjnych. W ramach realizowanego projektu „Rewitalizacja w Słubicach –

partycypacja i działania przygotowawcze” przeprowadzone zostały warsztaty środowiskowe dla różnych grup interesariuszy.

Odbyło się 9 warsztatów środowiskowych, skierowanych do różnych grup. Warsztaty środowiskowe odbyły się w okresie od 14 do 23 marca:

- **14.03.2017 r. – Odbiorcy:** przedstawiciele seniorów, mieszkańców, osób niepełnosprawnych;
- **18.03.2017 r. – Odbiorcy:** przedstawiciele mieszkańców, NGO, lokalni przedsiębiorcy;
- **21.03.2017 r. – Odbiorcy:** mieszkańcy;
- **21.03.2017 r. - Odbiorcy:** przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych;
- **21.03.2017 r. – Odbiorcy:** przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych;
- **22.03.2017 r. – Odbiorcy:** przedstawiciele i zarządcy wspólnot mieszkaniowych;
- **22.03.2017 r. – Odbiorcy:** młodzież;
- **23.03.2017 r. – Odbiorcy:** pracownicy administracji, opiekunowie osób zależnych i osób niepełnosprawnych;
- **23.03.2017 r. – Odbiorcy:** młodzież.

Przeprowadzone warsztaty przyczyniły się do:

- integracji interesariuszy rewitalizacji społecznej w Słubicach;
- edukowania i informowania uczestników o procesie rewitalizacji, w tym młodzieży szkolnej;
- zapewnienia możliwości wyrażenia własnej opinii na temat procesu rewitalizacji, trudności z nim związanych oraz potrzeb i oczekiwań w stosunku do tego procesu;
- stworzenia listy potencjalnych kierunków działań rewitalizacyjnych.

Podsumowanie warsztatów:

Warsztaty środowiskowe umożliwiły spojrzenie na teren rewitalizowany w Słubicach przez pryzmat możliwych zmian oraz potrzeb mieszkańców tego terenu. Aktywna praca mieszkańców i interesariuszy pozwoliła na zweryfikowanie najważniejszych potrzeb rozwojowych wraz ze wskazaniem konkretnych podmiotów oraz terminów ich realizacji.

2) Animacja społeczna

Działania animacyjne w gminie Słubice trwały od grudnia do marca 2017 r. i były prowadzone przez animatora społecznego i pedagoga Macieja Kaletę. Działania animacyjne były prowadzone na obszarze zdegradowanym gminy Słubice, wyłonionym na podstawie analizy społeczno-gospodarczej. Wywiady, spacerzy badawcze, badania ankietowe oraz spotkania z mieszkańcami odbywały się na obszarze rewitalizacji tj.: w Słubicach w rejonie ulic Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowej, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedla Świerkowego, ul. Piskiej, ul. Staszica, ul. Wincentego Witosa, ul. Władysława Jagiełły. Ponadto odbyło się jedno spotkanie w świetlicy wiejskiej w Drzecinie, dla mieszkańców podobszaru zdegradowanego nr 14, tj. : Drzecin, Golice, Lisów, Nowe Biskupice, Nowy Lubusz, Pławidło, Stare Biskupice.

Łączna ilość przeprowadzonych wywiadów – 30 oraz 7 spacerów badawczych z czego jeden grupowy z przedstawicielami Towarzystwa Walki z Kalectwem koło w Słubicach. Dopełnieniem animacyjnych działań partycypacyjnych były spotkania z mieszkańcami.

W ramach animacji społecznej przeprowadzono szereg działań animacyjnych, których celem było:

- ustalenie potencjału mieszkańców oraz badanego obszaru,
- zebranie potrzeb i oczekiwań rewitalizacyjnych,
- pogłębienie wiedzy o warunkach życia mieszkańców i zebranie opinii,
- zachęcenie mieszkańców do współdecydowania,
- wyznaczenie kierunku działań w oparciu o zebrane informacje.

a) Wywiady

Metoda wywiadu wykorzystana została na przełomie lutego i marca 2017 r. Badanie pozwoliło poznać perspektywę i opinie mieszkańców nt. rozwoju gminy oraz zagadnień :

- subiektywnej jakości życia mieszkańców,
- poczucia tożsamości i więzi społecznych w miejscu,
- stopnia aktywności społecznej i zaangażowania w rozwój lokalny,
- analizy zasobów i potencjałów,
- wyrażenia oczekiwań rewitalizacyjnych,
- wskazania kierunku zmian.

W wyniku realizacji trzydziestu wywiadów odnotowano szereg propozycji, które mieszkańcy wskazywali jako kierunki zmian rewitalizacyjnych. Zebrane uwagi i zgłoszone propozycje przeanalizowano pod kątem możliwości prawnych i finansowych, a następnie część z nich uwzględniono w niniejszym GPR, jako przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

b) Spacery badawcze

Zgodnie z założeniami w ramach pracy animacyjnej realizowane były również spacery badawcze. Spacery odbywały się w lutym i marcu 2017, w tym czasie przeprowadzono ich łącznie 7. Spacery przeprowadzono następującymi ulicami: ulice Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Władysława Jagiełły.

Przewodnikami spacerów byli mieszkańcy gminy reprezentujący różne środowiska oraz grupy interesariuszy (zarządca nieruchomości; pracownik socjalny; inspektor drzew, biolog, przyrodnik, ornitolog; radna, historyk, urbanista; geograf, biolog, regionalista; członkowie organizacji społecznych).

Celem przeprowadzonych spacerów badawczych było:

- zbadanie odczuć i potrzeb użytkowników przestrzeni,
- poszerzenie wiedzy nt. sytuacji diagnozowanego obszaru,
- wypracowanie rekomendacji dla wybranego obszaru.

Siedem spacerów badawczych, które odbyły się z osobami zaangażowanymi w życie gminy, pozwoliły sformułować wnioski w odniesieniu do badanego obszaru.

Na podstawie rozmów z przewodnikami i wspólnej wizji lokalnej można wyłonić potrzeby rewitalizacyjne.

c) Grupowe spotkania informacyjne

Spotkania z mieszkańcami odbywały się w styczniu, lutym i marcu na terenie gminy. Celem spotkań było informowanie mieszkańców o procesie rewitalizacji, zachęcanie ich do włączania się w działania rewitalizacyjne na terenie gminy. Spotkania informacyjne dla mieszkańców odbywały się również dla członków organizacji pozarządowych.

Spotkania odbyły się :

- 10 i 24 stycznia br. w siedzibie Towarzystwa Walki z Kalectwem koło w Słubicach,
- 9 lutego w siedzibie Fundacji na rzecz Collegium Polonicum,
- 3 marca w Świetlicy wiejskiej w Drzecinie,
- 6 i 9 marca w siedzibie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarządu Rejonowego w Słubicach.

Podsumowanie

Animacja w gminie Słubice, składająca się z kilku etapów: wywiady, spacerzy badawcze, spotkania z mieszkańcami, badania ankietowe i współtowarzyszące działania informacyjne, pozwoliła na sformułowanie wniosków i kierunków rewitalizacji.

3) Komitet Rewitalizacji

Na podstawie uchwały nr XXXI/255/2017 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w gminie Słubice, zwanej dalej uchwałą, z dniem 04 kwietnia 2017 r. został powołany przez Burmistrza Słubic Komitet Rewitalizacji, zwany dalej Komitetem.

Przebieg naboru

Komitet Rewitalizacji jest elementem systemu wdrażania, ale się na nim nie opiera. Ma on jedynie charakter doradczy.

Nabór na członków Komitetu trwał od dnia 17 lutego 2017 r. do 27 lutego 2017 r. i skierowany był do osób będących przedstawicielami jednej spośród wymienionych poniżej kategorii interesariuszy:

- mieszkańców gminy Słubice;
- mieszkańców obszaru wstępnie określonego jako obszar rewitalizacji;
- przedstawicieli organizacji pozarządowych z siedzibą na terenie gminy Słubice;
- osób reprezentujących przedsiębiorców, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Słubice.

Według ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą burmistrza. Powołanie Komitetu ma na celu zapewnienie współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji, gdyż partycypacja społeczna, czyli włączanie społeczności lokalnej w procesy decyzyjne, jest podstawową zasadą działań na każdym etapie tego procesu.

Kadencja

Zgodnie z zapisami uchwały, kadencja Komitetu rozpoczyna się w dniu pierwszego posiedzenia, które zwołuje burmistrz i trwa do czasu zakończenia działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

10.2 Partycypacja na etapie tworzenia GPR

Gmina po zakończeniu realizacji każdego ustawowo określonego etapu pracy, zgodnie z ustawą informowała społeczeństwo o wynikach prac i poddawała je konsultacjom społecznym, w ramach tych działań miały miejsce konsultacje w zakresie:

- 1) zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Słubice,
- 2) wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Gminy Słubice,
- 3) oraz ostatecznego kształtu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Szczegóły konsultacji społecznych zawarto w sprawozdaniach z realizacji konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Słubice:

- konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Słubice - <http://bip.slubice.pl/?a=9466>,
- konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Słubice - <http://bip.slubice.pl/?a=9679>,
- konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji - <http://bip.slubice.pl/?c=803>.

Konsultacje społeczne miały miejsce z zastosowaniem przejrzystych metod ich przeprowadzania, zgodnie z wymogami ustawowymi, co zapewniły wymagany udział społeczności lokalnych w procesie opracowania i następnie będzie miało miejsce w procesie wdrażania GPR.

10.3 Partycypacja na etapie wdrażania GPR

Na etapie wdrażania GPR planowane są następujące formy partycypacji:

- 1) działalność Komitetu Rewitalizacji (KR) – aktywne uczestnictwo KR w procesie rewitalizacji, w tym cykliczne, co najmniej raz na rok (w razie potrzeby częściej) – spotkania Zespołu Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji,
- 2) organizacja cyklicznych (co najmniej raz w roku) spotkań z mieszkańcami i interesariuszami w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- 3) organizacje konsultacji społecznych, poprzez spotkania z mieszkańcami i interesariuszami, zawieszeniem materiału informacyjnego na stronie internetowej urzędu i udostępnienie w miejscu wraz z wyznaczeniem terminu – każdorazowo przy podejmowaniu kluczowych decyzji w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- 4) ujęcie w GPR przedsięwzięć o charakterze partycypacyjnym: PAL, Utworzenie i prowadzenie przez podmiot ekonomii społecznej np. klubu seniora.

10.4 Partycypacja na etapie monitoringu i ewaluacji działań

- 1) W trakcie monitoringu zasada partycypacji będzie realizowana poprzez: cykliczne, co najmniej raz w roku, spotkania Zespołu Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji celem przeprowadzenia monitoringu i z udziałem członków Komitetu.
- 2) Organizacja co najmniej raz w roku cyklicznych spotkań z mieszkańcami i Interesariuszami w sprawie przekazania informacji z podjętych działań rewitalizacyjnych.
- 3) Stosowanie metod i technik monitoringu umożliwiających aktywny udział interesariuszy (np. wywiady, spacer studyjne, warsztaty).
Informowanie mieszkańców i interesariuszy o podjętych działaniach poprzez przekazanie do wiadomości raportu z monitoringu poprzez stronę internetową urzędu i udostępnienie w sposób zwyczajowo przyjęty.

Wymóg partycypacji zostanie zrealizowany na etapie ewaluacji GPR poprzez:

- 1) Spotkania Zespołu Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji celem przeprowadzenia ewaluacji z udziałem członków Komitetu – przeprowadzane dwukrotnie w okresie realizacji GPR (2017-2023) w tym: ewaluacja śródkresowa (w 2019-2020) oraz ewaluacja na koniec realizacji GPR (2023).
- 2) Realizacja działań ewaluacyjnych przy udziale społeczeństwa dwukrotnie w okresie realizacji GPR (2017-2023) z wykorzystaniem konsultacji społecznych, udziałem grup poszczególnych interesariuszy, z wykorzystaniem spotkań, spacerów, wywiadów bezpośrednich, w tym: ewaluacja śródkresowa (w 2019-2020) oraz ewaluacja na koniec realizacji GPR (2023).
- 3) Informowanie mieszkańców i interesariuszy o wynikach ewaluacji poprzez zamieszczenie raportu z ewaluacji na stronie internetowej urzędu i udostępnienie w sposób zwyczajowo przyjęty.

11. System wdrażania programu rewitalizacji i sposób zarządzania tym procesem

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu takie sterowanie działaniami, by możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia jego mieszkańców, przy zaangażowaniu różnych podmiotów i środków finansowych czy rzeczowych. W trakcie wdrażania GPR należy na bieżąco oceniać rozwój wydarzeń i w razie konieczności wprowadzać korekty. Istotnym elementem realizacji GPR jest nie tylko śledzenie stanu realizacji poszczególnych zadań, lecz także monitorowanie zachowań interesariuszy, działań potencjalnych partnerów. Gromadzenie danych, ich analiza i interpretacja pozwalają ocenić stopień realizacji założeń oraz wprowadzić ewentualne zmiany i korekty.

Poniżej znajduje się opis systemu wdrażania i zarządzania GPR dla Gminy Słubice.

Zespół ds. Rewitalizacji:

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację założeń GPR dla gminy Słubice jest Burmistrz Słubic. W celu prawidłowego zarządzania procesem rewitalizacji, w szczególności planowaniem procesu, realizacją i monitorowaniem, w Urzędzie Miejskim w Słubicach zarządzeniem Nr 324/2016 Burmistrza Słubic z dnia 24 października 2016 r. został powołany Zespół ds. Rewitalizacji z Koordynatorem działań odpowiedzialnym przed Burmistrzem.

W skład Zespołu ds. Rewitalizacji wchodzi pracownicy będący przedstawicielami poszczególnych Wydziałów Urzędu Miejskiego w Słubicach i Jednostek Organizacyjnych Gminy Słubice określonych w ww. zarządzeniu a w szczególności:

- 1) Zastępca Burmistrza – nadzór nad realizacją GPR,
- 2) Koordynator GPR – pracownik odpowiedzialny zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Słubicach za koordynowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
- 3) kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Słubicach – w zakresie przedsięwzięć określonych w niniejszym GPR oraz realizacji celów GPR,

- 4) dyrektorzy jednostek organizacyjnych gminy - w zakresie przedsięwzięć określonych w niniejszym GPR oraz realizacji celów GPR,
- 5) inni pracownicy – wskazani przez kierowników, wymienionych w pkt. 3) i dyrektorów wymienionych w pkt. 4), niezbędni do realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz realizacji celów GPR,
- 6) eksperci zewnętrzni – powołani zgodnie z potrzebami odnośnie realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz realizacji celów GPR.

Zadania Zespołu ds. Rewitalizacji:

Głównym zadaniem Zespołu ds. Rewitalizacji, zgodnie z zarządzeniem powołującym, jest koordynacja procesów opracowania, wdrażania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji. Zadanie to członkowie realizują poprzez monitorowanie przebiegu realizacji GPR oraz ocenę i wydawanie opinii o realizacji celu strategicznego, celów głównych i kierunków działań oraz rekomendowanie konieczności dokonania zmian w GPR Burmistrzowi.

Zadania Koordynatora:

- 1) koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Słubice na lata 2017-2023,
- 2) sporządzanie zbiorczych raportów z monitoringu i ewaluacji zgodnie z harmonogramem zamieszczonym w dalszej części rozdziału,
- 3) prezentacja najważniejszych informacji związanych z realizacją GPR,
- 4) inicjowanie współpracy z Komitetem Rewitalizacji i wymiana informacji pomiędzy Zespołem ds. Rewitalizacji i Komitetem Rewitalizacji.

Po przyjęciu GPR Zespół ds. Rewitalizacji na pierwszym posiedzeniu wyznacza opiekunów poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i sfer do diagnozy w ramach ewaluacji. Pracami Zespołu kieruje Przewodniczący, którym jest Zastępca Burmistrza Słubic, a w przypadku jego nieobecności osoba przez niego upoważniona. Do zadań Przewodniczącego należy w szczególności:

- 1) zwoływanie i prowadzenie posiedzeń Zespołu,
- 2) dokonywanie podziału prac pomiędzy poszczególnych członków Zespołu.

Burmistrz odrębnym zarządzeniem wyznacza spośród pracowników koordynatora. Do zadań koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji należy w szczególności:

- 1) zapewnienie obsługi organizacyjnej i technicznej prac Zespołu,
- 2) sporządzanie, w oparciu o sprawozdania opiekunów poszczególnych przedsięwzięć i protokołów z posiedzeń Zespołu, zbiorczych raportów z monitoringu i ewaluacji GPR oraz przekazywanie ich burmistrzowi i radzie miejskiej zgodnie z harmonogramem określonym w GPR .
- 3) inicjowanie współpracy z Komitetem Rewitalizacji i wymiana informacji pomiędzy Zespołem ds. Rewitalizacji i Komitetem Rewitalizacji – co będzie organizowane za każdym razem, kiedy Zespół uzna to za stosowne, nie rzadziej jednak niż raz na rok, w okresie realizacji działań monitoringowych.

Każdy opiekun poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zobowiązany do:

- 1) gromadzenia danych do monitoringu i ewaluacji w zakresie realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz realizacji celów GPR zgodnie z kartami przedsięwzięć i wskaźników realizacji poszczególnych zadań,
- 2) dokonywania w sprawozdaniach okresowych wstępnej, opisowej oceny stopnia realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- 3) przekazywania do koordynatora sprawozdań, zgodnie z wzorem określonym poniżej.
- 4) inicjowanie współpracy z właściwymi podmiotami i interesariuszami w zakresie realizacji poszczególnych przedsięwzięć, zgodnie z przypisanym zadaniem.
- 5) udzielania odpowiedzi na pytania radnych oraz interesariuszy/mieszkańców w zakresie realizacji założeń poszczególnych przedsięwzięć i celów GPR.

Poszczególni członkowie Zespołu, w tym Koordynator Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji swoich zadań odpowiadają przed Przewodniczącym.

Posiedzenie Zespołu odbywa się co najmniej raz w roku przed sporządzeniem zbiorczego raportu z monitoringu i ewaluacji w terminie od 01.02 – do 01.03. W zależności od potrzeb posiedzenie Zespołu może być zwołane w każdym czasie z inicjatywy Przewodniczącego lub na wniosek członka Zespołu. Zespół podejmuje decyzje w zakresie swoich zadań w trybie głosowania jawnego, zwykłą większością

głosów. W przypadku równej liczby głosów decydujące znaczenie ma głos Przewodniczącego Zespołu. Ustalenia, oceny, opinie i rekomendacje Zespołu zawarte są w protokole z posiedzenia Zespołu podpisanym przez przewodniczącego Zespołu, a w razie jego nieobecności przez Koordynatora.

Szczegóły odnośnie instytucji i podmiotów biorących udział w realizacji poszczególnych przedsięwzięć zawarto w kartach poszczególnych zadań (załącznik nr 1).

Wzór tabeli sprawozdawczej do monitoringu i ewaluacji:

Cel główny	Kierunek działania	Przedsięwzięcie	opis tego co osiągnięto/ wskaźnik	źródło danych	dodatkowe informacje

12. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w zależności od zmian w otoczeniu programu

W celu zapewnienia należytej prawidłowości w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji konieczne jest zastosowanie systemu monitorowania postępów. Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analiza danych ilościowych i jakościowych umożliwi odpowiednio wczesne wykrywanie niezgodności, a także umożliwi prewencję możliwych do przewidzenia komplikacji. Wyróżnić można dwie formy monitoringu, które znajdą zastosowanie w ocenie realizacji założeń niniejszego dokumentu. Monitoring rzeczowy polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji o postępach w ich realizacji, w tym osiągniętych wskaźnikach produktu i rezultatu oraz zapewnieniu zgodności z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji. Monitoring finansowy z kolei umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji w oparciu o plan finansowy programu. Poszczególne inwestycje będą objęte jednakowym systemem monitoringu. Dokonywany będzie monitoring poszczególnych projektów

oraz realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji w postaci sprawozdań końcowo-rocznych.

Za opracowanie sprawozdań odpowiedzialni są opiekunowie przedsięwzięć (por. rozdz. 11). Przygotowane przez nich sprawozdania przekazywane są Koordynatorowi, który zobowiązany będzie do przygotowania sprawozdania zbiorczego – zgodnie z opisem w rozdziale 11 system wdrażania programu rewitalizacji i sposób zarządzania tym procesem.

Zgodnie z zapisami w rozdziale 11 – każde przedsięwzięcie będzie miało przydzielonego opiekuna odpowiedzialnego za monitoring jego realizacji. Natomiast podmioty realizujące poszczególne przedsięwzięcia wskazane są w poszczególnych kartach zadań (załącznik nr 1). W kartach zadań wskazane są również wskaźniki monitoringu (w podziale na produkty i rezultaty).

Coroczna ocena realizacji programu będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany Burmistrz wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę dołączając opinię Komitetu Rewitalizacji.

Metody i techniki oraz źródła danych zostały szczegółowo przedstawione w kartach przedsięwzięć (załącznik nr 1).

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzony będzie na poziomie:

- celów GPR,
- kierunków działań
- przedsięwzięć
- wskaźników odnośnie poszczególnych przedsięwzięć.

Ewaluacja GPR będzie realizowana dwukrotnie: śródkresowa (w 2020) i końcowa (w 2023 r.). Ewaluacja będzie realizowana przez Zespół ds. rewitalizacji, będzie też opiniowana przez Komitet Rewitalizacji.

W ramach ewaluacji zostanie przeprowadzona dwukrotnie diagnoza – w oparciu o te same techniki, jak również kryteria i wskaźniki, jakie były zastosowane przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (szczegółowo opisane w rozdziale 4 Diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych dostępnej w Biuletynie Informacji Publicznej gminy pod adresem <http://bip.slubice.pl/?a=9679>).

Ewaluację przeprowadza Zespół ds. Rewitalizacji, przy czym każdy członek zespołu odpowiedzialny będzie za obszar właściwy dla obszaru działalności wydziału Urzędu Miejskiego/ jednostki organizacyjnej gminy jakiej jest przedstawicielem.

Aktualizacji programu dokonuje Rada Miejska na wniosek Burmistrza Słubice na podstawie wyników monitoringu lub ewaluacji śródkresowej po uzyskaniu akceptacji Komitetu Rewitalizacji i przeprowadzeniu konsultacji społecznych.

Ponadto możliwa jest zmiana GPR na pisemny wniosek co najmniej 20 mieszkańców Gminy Słubice lub Komitetu Rewitalizacji, skierowany do Burmistrza Gminy Słubice.

Istotną kwestią jest, aby proces monitoringu i ewaluacji pozwalał zidentyfikować bariery realizacji programu natury formalnej, ekonomicznej, gospodarczej, tożsamościowej, mentalnej, czy też wynikające z przekonań społeczności lokalnej. Za monitoring, ewaluację oraz informowanie mieszkańców odpowiedzialny będzie Zespół ds. Rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji będzie opiniował poszczególne działania, dzięki czemu dostęp do procesu monitorowania oraz odrębnie ewaluacji będą mieli interesariusze, przedstawiciele różnych środowisk, w tym: mieszkańcy, przedstawiciele instytucji publicznych, NGO, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, lokalnych ekspertów, radnych i inni.

Wdrażanie monitoringu i ewaluacji.

- 1) System monitoringu i ewaluacji wdrażania GPR zakłada, że każde z przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma przypisanego opiekuna, którego zadaniem jest zbieranie danych niezbędnych do oceny realizacji GPR oraz przekazywanie do koordynatora GPR rocznych sprawozdań zgodnie z wzorem określonym w rozdziale 11 (wzór tabeli sprawozdawczej) i według harmonogramu przedstawionego poniżej.
- 2) Koordynator GPR na podstawie uzyskanych informacji od opiekunów poszczególnych przedsięwzięć i protokołu Zespołu, sporządza pisemny raport opisujący wdrażanie GPR i przekazuje do Burmistrza według harmonogramu.
- 3) Na podstawie raportu Burmistrz podejmuje decyzję o aktualizacji GPR, bądź o kontynuowaniu realizacji bieżących założeń GPR.
- 4) Raport z realizacji GPR zostaje również przekazany w pierwszym kwartale po roku sprawozdawczym Radzie Miejskiej.

- 5) Zakłada się, że najważniejsze informacje związane z raportem z monitoringu i ewaluacji GPR zostaną umieszczone na stronie internetowej gminy i w BIP-ie.

Harmonogram – Kamienie milowe procesu monitoringu i ewaluacji:

- 1) Monitoring (sprawozdanie opiekunów do koordynatora GPR) – 30 styczeń 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023.
- 2) Raport z monitoringu (raport Koordynatora Zespołu dla Burmistrza) – 31 marzec 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023.
- 3) Raport z monitoringu (raport Koordynatora Zespołu dla Rady Miejskiej) – 30 kwiecień 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023.
- 4) Ewaluacja (sprawozdanie Koordynatora Zespołu do Burmistrza) – 31 marzec 2019, 2023.
- 5) Raport z ewaluacji (sprawozdanie Koordynatora dla Rady Miejskiej) – 30 kwiecień 2020, 2023.

ZGODNOŚĆ Z KRYTERIUM FORMALNYM NR 16

Podsumowując zapisy rozdziału 12 System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w zależności od zmian w otoczeniu programu, należy jednoznacznie stwierdzić, iż w programie rewitalizacji opisano metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będących wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności działań na zdiagnozowane problemy. Określono instytucje/podmioty ich zadania w systemie monitorowania. Przewidziano możliwość wprowadzenia w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji, jak również na wniosek mieszkańców gminy lub Komitetu Rewitalizacji.

13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach Rady Miejskiej w Słubicach.

13.1 określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji nie wpływają na konieczność zmian w uchwałach odnoszących się do wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 459 ze zm.).

13.2 określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 – dotyczy uchwały powołującej Komitet Rewitalizacji

W związku z tym, iż Komitet Rewitalizacji został powołany na podstawie uchwały Rady Miejskiej, którą przyjęto jeszcze przed ostatecznym ustaleniem obszaru zdegradowanego i obszaru Rewitalizacji Gminy Słubice, po przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Słubice na lata 2017-2023 nastąpią zmiany w przedmiotowej uchwale – w zakresie grup interesariuszy, których przedstawiciele mogą zgłaszać swoją kandydaturę na członka Komitetu Rewitalizacji.

Ponadto, zgodnie z zapisami uchwały nr XXXI/255/2017 Rady Miejskiej w Słubicach z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Słubice, po uchwaleniu GPR przeprowadzona zostanie po raz kolejny procedura wyłaniania członków Komitetu.

14. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Słubice nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR), o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Jednak możliwość ustanowienia SSR na okres nie dłuższy niż 10 lat pozostaje jednocześnie jako opcja, która może zostać

zrealizowana w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o ile występują czynniki potwierdzające zasadność tej decyzji w kontekście optymalnego wykorzystania jej narzędzi. W takiej sytuacji, zgodnie z dyspozycją ww. ustawy, ustanowienie SSR wraz ze szczegółowym zakresem jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej w Słubicach, która zostanie podjęta na wniosek Burmistrza Słubic.

15. Wskazanie sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

- **Zakres niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,**

W związku z tym, iż planowane w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Słubice na lata 2017-2023 nie wymagają zmian w aktualnym **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy** nie będzie konieczności dokonywania takich zmian.

- **Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,**

W związku z tym, iż planowane w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Słubice na lata 2017-2023 działania nie wymagają posiadania planu miejscowego – **może go zastąpić decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.**

Nie ma zatem konieczności uchwalania albo zmiany istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W ramach przedmiotowego GPR jest planowana tylko jedna inwestycja kubaturowa –budowa budynku na „Mieszkanie Plus” z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora. Inwestycja ma być zlokalizowana na obszarze, który jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który przewiduje we wskazanym miejscu budownictwo wielorodzinne mieszkaniowe – nie ma zatem potrzeby dokonywać żadnych zmian w istniejącym MPZP.

- Wskazanie konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;

W związku z wdrożeniem działań w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Słubice na lata 2017-2023 nie będzie konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37 f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Spis załączników:

Załącznik 1 Karty Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych

Załącznik 2 Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych w obszarze rewitalizacji w skali 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.

Spis tabel:

Tabela 1 Zasięg obszarów funkcjonalnych poddanych diagnozie	28
Tabela 2 Charakterystyka poszczególnych obszarów funkcjonalnych gminy.	29
Tabela 3 Sposób nadawania punktacji „małej” i „dużej”	32
Tabela 4 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej	36
Tabela 5 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze gospodarczej ...	40
Tabela 6 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze technicznej	42
Tabela 7 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych każdemu z obszarów, dla którego wartość wskaźnika, dla danego kryterium w sferze społecznej, jest gorsza od wartości referencyjnej.	44
Tabela 8 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych każdemu z obszarów, dla których wartość wskaźnika, dla danego kryterium w sferze gospodarczej, jest gorsza od wartości referencyjnej.	47
Tabela 9 Liczba punktów „małych” i „dużych” przyznanych każdemu z obszarów, dla którego wartość wskaźnika, dla danego kryterium w sferze technicznej, jest gorsza od wartości referencyjnej.	49
Tabela 10 Liczba punktów „końcowych” przyznana danemu obszarowi funkcjonalnemu w odniesieniu do analizowanych sfer i liczba punktów „ostatecznych”.	51
Tabela 11 Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych	51
Tabela 12 Charakterystyka obszaru rewitalizacji w gminie Słubice	55
Tabela 13 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna.	59
Tabela 14 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera infrastrukturalno-gospodarcza	59
Tabela 15 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera techniczna.	60
Tabela 16 Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z odpowiadającymi im celami	70
Tabela 16a Wykaz celów głównych, kierunków działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	72
Tabela 17 Komplementarność poszczególnych przedsięwzięć	83
Tabela 18 Komplementarność problemowa.	85

Tabela 19 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji.....	93
Tabela 20 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji.....	98

Spis rysunków:

Rysunek 1 Obszary strategiczne i cele Strategii Rozwoju Kraju 2020.....	13
Rysunek 2 Cel strategiczne i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020	14
Rysunek 3 Cele główne koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	15
Rysunek 4 Cel główny i szczegółowy Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 .	17
Rysunek 5 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020	19
Rysunek 6 Cel główny i cele szczegółowe Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej.....	20
Rysunek 7 Schemat wyznaczania obszaru rewitalizacji	55
Rysunek 8 Obszar rewitalizacji – obszar funkcjonalny nr 12.	56

Spis wykresów:

Wykres 1 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze społecznej.....	46
Wykres 2 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze gospodarczej	48
Wykres 3 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze technicznej.....	50
Wykres 4 Wskaźnik graniczny.....	52

Karty Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia podstawowe

Tabela 21 Opracowanie i Wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Opracowanie i Wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej)
Skrót nazwy	Program PAL
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Ośrodek Pomocy Społecznej, NGO's
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku wdrożenia Programu Aktywności Lokalnej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość wsparcia, co pomoże im w integracji i aktywizacji społecznej oraz gospodarczej. Działania takie pozwolą zatem na zmniejszenie ilości osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, co przyczyni się do powrotu tych osób do funkcjonowania w społeczeństwie. Osoby te, dzięki podjętym działaniom zwiększą swoją zdolność do integracji, uwierzą w siebie i poprawią swoje kompetencje interpersonalne. NGO – działania planowane w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia są spójne z celami działalności organizacji pozarządowych, pracujących na rzecz rozwoju społeczności lokalnych, w tym m.in. w zakresie przeciwdziałania zagrożeniu wykluczeniem. Niniejsze działania ułatwią zatem pracę tym organizacjom, poprawiając jej efektywność, dzięki efektowi synergii. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki działaniom podejmowanym w ramach Programu Aktywności Lokalnej, lokalni przedsiębiorcy mają szansę uzyskania potencjalnych pracowników, zwłaszcza z osób dotychczas nieaktywnych zawodowo. Pośrednio zatem działania wpłyną na rozwój lokalnego rynku pracy, poprzez poprawę dostępu do pracowników gotowych podjąć zatrudnienie.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje działania związane z opracowaniem i wdrożeniem Programu Aktywności Lokalnej, co obejmuje m.in.: • Działania z zakresu animacji społecznej zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej. • Opracowanie działań animacyjnych, zmierzających do tworzenia lokalnych tradycji, włączając społeczność terenu rewitalizacji. • Zaangażowanie animatora, który inicjowałby różne działania – np. warsztaty podwórkowe integrujące całe rodziny. • Działania specjalistów – udzielanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego. • Realizacja zintegrowanych programów reintegracji społecznej dla mieszkańców obszaru zagrożonych wykluczeniem, wykorzystujące wiele instrumentów wsparcia, jak narzędzia ekonomii społecznej – działania podejmowanie wspólnie z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej.

	Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, odnosi się bezpośrednio do aktywizacji społeczności lokalnej.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem będą mieli okazję się zaktywizować i zintegrować ze społecznością lokalną. Działanie wspomogę również mieszkańców w ich reintegracji zawodowej, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej oraz kompetencji interpersonalnych. Zadanie poprzez oddziaływanie na dzieci i młodzież pozwoli na zagospodarowanie aktywności młodych mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej poprawiając ich poziom funkcjonowania społecznego, by w przyszłości chętniej angażowali się w sprawy dotyczące najbliższego otoczenia. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – aktywizacja społeczna, możliwa dzięki PAL, jest pierwszym krokiem do aktywizacji zawodowej mieszkańców wykluczonych z rynku pracy. - sfera techniczna – W wyniku działań społeczność lokalna zwiększa świadomość w zakresie konieczności podejmowania działań poprawiających aspekty techniczne, wykonuje też takie działania we własnym zakresie w ramach PAL
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - przygotowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej – 1 (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia, program i raport z jego wdrożenia, analiza dokumentarna) - realizacja zadania związanego z podejmowaniem działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu organizacji pozarządowej – 1 (źródło informacji: raport Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia, wizja lokalna w miejscu realizacji działań – dokumentacja fotograficzna, analiza dokumentarna). Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba działań/inicjatyw podejmowanych w ramach animacji środowiskowej – co najmniej 1 / rok (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji / podmiotu wyłonionego do realizacji działania z zakresu z realizacji przedsięwzięcia w ramach PAL; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; ; metody/techniki: analiza dokumentarna). - uczestnicy działań animacyjnych – min. 25 (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji / podmiotu wyłonionego do realizacji działania z zakresu z realizacji przedsięwzięcia w ramach PAL / Animatora środowiskowego, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników; metody/techniki: analiza dokumentarna) - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły kompetencje interpersonalne, kondycję psycho-fizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku

	pracy: min. 5 (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji / NGO; metody/techniki: analiza dokumentarna, ankieta ex ante i ex post dot. kompetencji interpersonalnych uczestników)
Okres realizacji	2018-2021r.
Szacunkowa wartość projektu	60 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST (15 % 60 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 22 Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu - utworzenie centrum wolontariatu na terenie placówki edukacyjnej przy ul. Wojska Polskiego 38
Skrót nazwy	Działania Edukacyjne – promocja wolontariatu
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Ośrodek Pomocy Społecznej, NGOs, placówki edukacyjne.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedsięwzięcia uczniowie zdobędą wiedzę o wolontariacie i kompetencje w tym zakresie. Pozwoli to na sprawniejszą realizację szeregu działań prospołecznych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji i poprawę efektywności podejmowanych działań z wykorzystaniem młodych wolontariuszy na rzecz rozwoju i aktywizacji społeczności lokalnych. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość Kapitału Ludzkiego na lokalnym rynku pracy, w tym przede wszystkim osób powracających na rynek pracy. Wolontariusze poprawią efektywność podejmowanych działań w zakresie motywacji mieszkańców, dotkniętych sytuacją kryzysową do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Pośrednio zatem działania wpłyną również na rozwój lokalnego rynku pracy, poprzez poprawę dostępu do wykwalifikowanej kadry osób, którzy na ten rynek w wyniku przedmiotowych działań będą gotowi wrócić.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczy utworzenia centrum wolontariatu na terenie placówki edukacyjnej przy ul. Wojska Polskiego 38. Działania szkoleniowe dla przyszłych młodych wolontariuszy będą realizowane przez organizację pozarządową wybraną w konkursie ofert w ramach Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi przy aktywnym udziale kadry placówki edukacyjnej.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły oraz ul. Wojska Polskiego 38
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, ponieważ dzięki jego realizacji uczniowie, w tym z obszaru rewitalizacji chętnie będą angażować się w życie społeczne. Zwiększony poziom wrażliwości społecznej będzie przyczynkiem do udzielania wsparcia innym osobom oraz otwartością na nich. Wykształcone postawy obywatelskie w przyszłości będą procentować zwiększoną troskliwością o własne otoczenie oraz motywacją do podejmowania działań na rzecz podtrzymywania relacji interpersonalnych w tym dobrosąsiedzkich. Dzięki zwiększeniu aktywności młodych ludzi mieszkańcy obszaru rewitalizacji,

	znajdujący się w kryzysowej sytuacji zyskają większy dostęp do wsparcia. Procesy aktywizacji i reintegracji będą przebiegać dzięki temu efektywniej. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziałano się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – w wyniku podejmowanych działań uczniowie nabędą kompetencje w zakresie przedsiębiorczości, co w efekcie poprawia również sferę gospodarczą
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - utworzenie Centrum wolontariatu i powierzenie zadania wyłonionej osobie/podmiotowi – 1 (źródło informacji: raport Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia, wizja lokalna w miejscu realizacji działań – dokumentacja fotograficzna; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba zrealizowanych działań warsztatowo-szkoleniowych podejmowanych w ramach centrum wolontariatu – co najmniej 1 rocznie (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji / podmiotu wyłonionego do realizacji działania z zakresu z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna) - uczestnicy działań warsztatowo-szkoleniowych – min. 10 rocznie (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji / podmiotu wyłonionego do realizacji przedsięwzięcia, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników; metody/techniki: analiza dokumentarna) - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły wiedzę i kompetencje z zakresu wolontariatu i możliwych działań w ramach wolontariatu: min. 10 rocznie (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji / NGO, raport z przeprowadzonego badania; metody/techniki: analiza dokumentarna)
Okres realizacji	2019-2021r.
Szacunkowa wartość projektu	12 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST (12 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 23 Profilaktyka prozdrowotna, aktywizacja i integracja osób uzależnionych, w tym wsparcie psychologiczne dla rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Profilaktyka prozdrowotna, aktywizacja i integracja osób uzależnionych, w tym wsparcie psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji
Skrót nazwy	Profilaktyka alkoholowa
Obszar problemowy, na	Sfera społeczna

który oddziałuje przedsięwzięcie	
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Ośrodek Pomocy Społecznej, NGOs.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedsięwzięcia mieszkańcy obszaru rewitalizacji zyskają bezpośrednie wsparcie, które będzie skierowane do osób uzależnionych oraz członków ich rodzin. Przedsięwzięcia zatem zyskuje w tym zakresie możliwość przeciwdziałania jednej z istotniejszych zdiagnozowanych sytuacji kryzysowych w obszarze rewitalizacji.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczy działań w obszarze profilaktyki prozdrowotnej, aktywizacji i integracji osób uzależnionych, w tym udzielanie wsparcia specjalistycznego dla rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji. Będą to działania na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, wydzielone w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice, będą to m.in.: • Dyżury Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego realizującego zadania związane z pomocą prawną, psychologiczną, terapeutyczną i doradczą dla członków rodzin dotkniętych alkoholizmem oraz narkomanią z terenu obszaru rewitalizowanego. • Realizacja warsztatów dla rodziców na temat umiejętności wychowawczych. • Organizacja na obszarze rewitalizacji imprez/festynów promujących bezalkoholowy, zdrowy tryb życia, z mobilnymi punktami terapeutyczno-doradczymi dla alkoholików i ich rodzin.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfera społeczna – projekt służy rozwiązywaniu problemów społecznych w zakresie wychodzenia z uzależnienia oraz dbałości o własne zdrowie przez osoby uzależnione, jak również przez członków ich rodzin, które również obarczone są negatywnymi skutkami tej choroby i tak samo znajdują się w obszarze osób zagrożonych wykluczeniem. Wsparcie dla nich pozwoli na poprawę jakości życia zarówno osób dotkniętych chorobą, ich rodzin, jak też ich najbliższego otoczenia. Podjęte działania profilaktyczne przyczynią się bowiem pośrednio również do zmniejszenia obciążenia skutkami społecznymi, zdrowotnymi i gospodarczymi najbliższego otoczenia osoby uzależnionej.. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziałą się zdiagnozowanym problemom społecznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - przygotowanie działań z zakresu profilaktyki prozdrowotnej w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice – co najmniej 2 rocznie (źródło informacji: Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice; raport Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji.

	Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba zrealizowanych działań na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice – co najmniej 2 rocznie (źródło informacji: Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice; raport Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; wizja lokalna – dokumentacja fotograficzna; metody/techniki: analiza dokumentarna) - uczestnicy działań na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice - warsztatów– min. 15 rocznie (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji / Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych / podmiotu wyłonionego do realizacji przedsięwzięcia, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników; metody/techniki: analiza dokumentarna) - liczba osób, które podjęły współpracę terapeutyczną lub inną specjalistyczną: min. 5 rocznie (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji / Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych / podmiotu wyłonionego do realizacji przedsięwzięcia; metody/techniki: analiza dokumentarna)
Okres realizacji	2018-2023
Szacunkowa wartość projektu	105 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST (105 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24 Szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem oraz metod pracy z osobami w kryzysie.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem oraz metod pracy z osobami w kryzysie
Skrót nazwy	Szkolenia – pracownicy socjalni
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Ośrodek Pomocy Społecznej
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedsięwzięcia pracownicy socjalni zyskają większą wiedzę i kompetencje w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Przyczyni się to do poprawy sytuacji osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, ponieważ wsparcie ze strony pracowników będzie efektywniejsze. Wzrost kompetencji pracowników socjalnych i efektywności ich pracy przyczyni się też do zmniejszenia obciążenia społeczności lokalnej w zakresie skutków sąsiedztwa osób wykluczonych społecznie. NGO – wzrost kompetencji pracowników socjalnych, wpłynie na ogólny wzrost efektywności pracy społecznej. Ułatwi również działalność organizacji pozarządowych, pracujących na rzecz rozwoju społeczności lokalnych, w tym m.in. w zakresie przeciwdziałania zagrożeniu wykluczeniem. Niniejsze działania przyczynią się do wzrostu kompetencji pracowników OPS, który stanowi naturalnego partnera dla ww. NGOs, przyczynią się, więc do poprawy efektywności ich pracy, dzięki efektowi synergii. Lokalni przedsiębiorcy – lokalni przedsiębiorcy mają szansę uzyskania

	potencjalnych pracowników, zwłaszcza z osób dotychczas nieaktywnych zawodowo. Pośrednio zatem działania wpłyną na rozwój lokalnego rynku pracy, poprzez poprawę dostępu do pracowników gotowych podjąć zatrudnienie.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczy realizacji szkoleń dla pracowników socjalnych, w zakresie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem oraz podejmowania skutecznych działań na rzecz osób zagrożonych. Szkolenia będą realizowane pod kątem konkretnych potrzeb pracowników pracujących z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, co pozwoli na znacznie lepsze przygotowanie tych osób do realizacji pracy socjalnej terenie całej gminy.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji pracownicy socjalni poprawią swoje kompetencje w zakresie pracy socjalnej w szczególności w obszarze rewitalizacji. Dzięki temu ich działania w zakresie pracy socjalnej na obszarze rewitalizacji będą skuteczniejsze i efektywniejsze. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – w wyniku poprawy kompetencji pracownicy socjalni wpływają też na poprawę kompetencji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem, co ma wpływ na wzrost stabilności lokalnego rynku pracy poprzez poprawę jakości kapitału ludzkiego
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - Szkolenia dla pracowników socjalnych – 3 (źródło informacji: raport Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia, wizja lokalna w miejscu realizacji działań – dokumentacja fotograficzna; metody/techniki: analiza dokumentarna). Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba pracowników socjalnych biorących udział w szkoleniach – 8 rocznie (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji / OPS w Słubicach z realizacji szkoleń, dokumentacja fotograficzna, lista uczestników; metody/techniki: analiza dokumentarna) - liczba pracowników socjalnych, którzy zwiększyli swoje kompetencje – 11 (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji / OPS; metody/techniki: analiza dokumentarna)
Okres realizacji	2018-2020r.
Szacunkowa wartość projektu	10 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	Gmina Słubice (5 000,00 zł) ROPS (5 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25 Utworzenie i prowadzenie domu seniora

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie i prowadzenie domu seniora na terenie rewitalizacji.
Skrót nazwy	Dom Seniora
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Ośrodek Pomocy Społecznej.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – realizacja działania, pozwoli na udzielanie wsparcia osobom w podeszłym wieku poprzez zagospodarowanie ich czasu wolnego, integrację z innymi ludźmi, instytucjonalną i organizacyjną pomoc w zakresie opieki zdrowotnej, rehabilitacji. Działania te pozwolą na zapobieganie wykluczeniu ze względu na wiek, choroby. Umożliwią aktywność zawodową członkom rodzin osób starszych poprzez czasowe przejęcie opieki nad ich najbliższymi. NGO – NGO działające w obszarze rozwoju społeczności lokalnej, w tym realizujące działania aktywizacyjne dla seniorów są zainteresowane realizacją przedsięwzięcia, ponieważ spowoduje to zwiększenie efektywności podejmowanych wspólnie działań na rzecz seniorów. Niniejsze działania ułatwią zatem pracę organizacjom, poprawiając jej efektywność, dzięki efektowi synergii.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje działania związane z opracowaniem koncepcji i prowadzenie domu seniora. Przedsięwzięcie to będzie mogło być realizowane w specjalnie wygospodarowanych na ten cel pomieszczeniach leżących na obszarze rewitalizacji. Działania w ramach przedsięwzięcia zapewnią szereg elementów wsparcia dla osób starszych, w tym: • działania aktywizacyjne i integracyjne, • możliwość realizacji swoich pasji i zainteresowań, • zwiększenie dostępu do opieki medycznej i rehabilitacji. Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, odnosi się bezpośrednio do aktywizacji społeczności lokalnej.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych w obszarze osób starszych. Pozwala na zmniejszenie obciążenia rodzin, które dzięki temu mogą większą uwagę poświęcić dzieciom i pracy zawodowej. Przedsięwzięcie wpływa też pozytywnie na rozwój społeczności lokalnej, dzięki aktywizacji osób starszych poprawi się ich samopoczucie i wzrost własnej wartości, co wpłynie pozytywnie na stosunki dobrosąsiedzkie i w obrębie rodzin poszczególnych seniorów, przyczyniając się do wzrostu poziomu integracji społeczności lokalnej. - Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – w wyniku działań aktywizuje się osoby starsze, co ma wpływ również na wzrost liczby klientów w zakresie korzystania z lokalnych usług i handlu - sfera techniczna – w wyniku działań poprawia się świadomość społeczna osób starszych w zakresie konieczności zagospodarowania przestrzeni, co wpływa na poprawę sytuacji w tym zakresie
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu

	po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - utworzenie domu seniora – 1 (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia, program i raport z jego wdrożenia; metody/techniki: analiza dokumentarna). - przygotowanie programu funkcjonowania domu seniora – 1 (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia, program i raport z jego wdrożenia; metody/techniki: analiza dokumentarna). Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - osoby korzystające z domu seniora – min. 25 (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji z zakresu z realizacji, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników; metody/techniki: analiza dokumentarna). - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły swoje kompetencje interpersonalne, kondycję psycho-fizyczną: min. 25 (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji, raport z przeprowadzonego badania; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2021r.
Szacunkowa wartość projektu	260 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST (40 000,00 zł) środki budżetu państwa – program Senior + (160 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 26 Opracowanie i realizacja działań kulturalnych budujących nowy wizerunek obszaru rewitalizacji, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy”

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Opracowanie i realizacja działań kulturalnych budujących nowy wizerunek obszaru rewitalizacji, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy”
Skrot nazwy	Działania kulturalne
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Słubicki Miejski Ośrodek Kultury, NGO.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowych działań mieszkańcy zyskają zwiększony dostęp do oferty kulturalnej z szerokiego zakresu działalności artystyczno-kulturalnej, z wykorzystaniem różnych środków przekazu. Mieszkańcy zyskają możliwość integracji i podjęcia aktywności w zakresie działalności artystyczno-kulturalnej. Ponadto podjęte działania będą miały na celu wspólne stworzenie marki dzielnicy- by pokazać zmiany , które dokonują się na tym terenie. Dzieci i młodzież zyskają interesującą alternatywę do spędzenia wolnego czasu, co pozwoli na rozbudzenie i rozwijanie zainteresowań artystyczno-kulturalnych. Wyzwoli również impuls w zakresie zaangażowania się na rzecz społeczności lokalnej, poprzez uczestnictwo w organizacji lub bezpośrednie uczestnictwo w działaniach, jako uczestnik jednego z działań. Osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość integracji oraz impuls do podjęcia

	działań na rzecz społeczności lokalnej, planowane działania kulturalne będą miały bowiem bezpośredni efekt w zakresie ożywienia społeczności lokalnej i wzmocnienia aktywności w tym zakresie. Lokalni przedsiębiorcy – planowane działania kulturalne pozwolą na zwiększenie aktywności lokalnej, wpłyną na poprawę atrakcyjności obszaru na którym będą organizowane oraz będą szansą na utworzenie nowego wizerunku dzielnicy, co wpłynie na zwiększoną frekwencję osób przyjezdnych, jako potencjalnych klientów lokalnych przedsiębiorców, w tym punktów handlowych i usługowych. Podejmowane działania kulturalne, jako wpływające pozytywnie na integrację osób zagrożonych wykluczeniem będą też miały pozytywny wpływ na lokalny rynek pracy i zwiększenie podaży wartościowych pracowników. NGO – podejmowane działania upowszechnieniowe w zakresie kultury pozwolą również zwiększyć poziom aktywności lokalnych organizacji pozarządowych, dając impuls rozwojowy także w zakresie działalności NGO, które są zainteresowane lub działają bezpośrednio w zakresie upowszechnienia działalności kulturalnej oraz aktywizacji społeczności lokalnej na polu działań kulturalnych.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje działania związane z realizacją cyklu działań kulturalnych, mających na celu ożywienie obszaru rewitalizacji i zmianę jego wizerunku, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy” Działania w ramach przedsięwzięcia dotyczy będą realizacji cyklu festiwali podwórkowych, promocji kultury w postaci szeregu konkursów i warsztatów dla dzieci, młodzieży i mieszkańców, wystaw kulturalnych i spotkań z ludźmi kultury; Akcje na wakacje - zabawy integracyjne dla dzieci i młodzieży, warsztaty, gry i zabawy, plenery artystyczne, konkursy Działania realizowane będą przez SMOK, w partnerstwie z NGO, wyłonionym w konkursie na realizację projektu w ramach Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – przedsięwzięcie wpływa pozytywnie na poziom integracji i aktywizacji społecznej, poprawia się integracja międzypokoleniowa. Uczestnicy działań, zwiększają swoje kompetencje interpersonalne, osoby zagrożone wykluczeniem zwiększają swój poziom uczestnictwa w życiu społecznym, w efekcie stają na drodze wyjścia z osobistej sytuacji kryzysowej. Działanie poprawi też wizerunek obszaru rewitalizacji, co wpłynie pozytywnie na rozwój społeczności lokalnej. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - przygotowanie i organizacja wielowątkowych zdarzeń o charakterze kulturalno-społecznym – 3 (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas przedmiotowych wydarzeń kulturalnych; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji.

	Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba uczestników działań: co najmniej 60 rocznie (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna) - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 15 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji, raport z przeprowadzonego badania; metody/techniki: analiza dokumentarna.
Okres realizacji	2018-2020r.
Szacunkowa wartość projektu	50 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST (10 000,00 zł) środki NGO – udział własny (5 000 zł) Norweski Instrument finansowy (35 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 27 Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez jst oraz mieszkańców terenu

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez jst oraz mieszkańców terenu
Skrót nazwy	Promowanie inicjatyw lokalnych
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach, Słubicki Miejski Ośrodek Kultury, NGO, nieformalne grupy mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku promocji i realizacji szeregu inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej, w tym zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość wsparcia, co pomoże im w integracji i aktywizacji społecznej i zawodowej. Działania te pozwolą na zmniejszenie obciążenia społeczności lokalnej poprzez przywrócenie do funkcjonowania w społeczeństwie osób zagrożonych wykluczeniem. Osoby te, dzięki podjętym działaniom zwiększą swoją zdolność do integracji, uwierzą w siebie i poprawią swoje kompetencje interpersonalne. Mieszkańcy są zatem jak najbardziej zainteresowani realizacją przedsięwzięcia. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom, zwiększy się szansa na aktywizację i integrację osób znajdujących się w kryzysowej sytuacji, w tym zagrożonych wykluczeniem. Poprawi się dzięki temu jakość Kapitału Ludzkiego, poszukującego pracy. Mieszkańcy, dotknięci sytuacją kryzysową będą motywowani do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Pośrednio zatem działania wpłyną również na rozwój lokalnego rynku pracy, poprzez poprawę dostępu do wykwalifikowanej kadry osób, którzy na ten rynek w wyniku przedmiotowych działań będą gotowi wrócić.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje działania odnoszące się bezpośrednio do zwiększenia poziomu aktywności społecznej, poprzez realizację szeregu inicjatyw oddolnych, skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji. Środki w ramach działania zostaną uruchomione w konkursach ofert dla organizacji pozarządowych i instytucji realizujących działalność pożytku publicznego na rzecz rozwoju lokalnej społeczności, jej integracji, w tym w zakresie zagospodarowania wspólnej przestrzeni – podwórek, skwerów, terenów zielonych.
Miejsce przeprowadzenia	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa,

projektu	Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – przedsięwzięcie wpływa pozytywnie na poziom aktywności społecznej i integrację, w tym integrację międzypokoleniową. Uczestnicy działań, biorąc udział we wspólnych inicjatywach na rzecz wspólnego dobra, zwiększają swoje kompetencje interpersonalne, przy wzroście współodpowiedzialności za wspólne dobro. Osoby zagrożone wykluczeniem zwiększają swój poziom uczestnictwa w życiu społecznym, w efekcie stają na drodze wyjścia z osobistej sytuacji kryzysowej. Działanie poprawi też wizerunek obszaru rewitalizacji, co wpłynie pozytywnie na rozwój społeczności lokalnej. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – w wyniku działań aktywizuje się społeczność lokalną, co ma wpływ również na wzrost liczby klientów w zakresie korzystania z lokalnych usług i handlu - sfera techniczna – w wyniku działań poprawia się świadomość społeczna mieszkańców obszaru w zakresie konieczności zagospodarowania przestrzeni, co wpływa na poprawę sytuacji w tym zakresie
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji – co najmniej 4 (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji przedmiotowych inicjatyw; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba uczestników działań: co najmniej 28 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna). - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 15 (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji, raport z przeprowadzonego badania; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2023r.
Szacunkowa wartość projektu	80 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – środki przeznaczone na realizację inicjatyw lokalnych (40 000,00 zł) środki zewnętrzne na realizację działań integracyjnych i rozwijających społeczeństwo obywatelskie, w tym: Norweski Instrument finansowy, Szwajcarski Instrument Finansowy, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Kulczyka i in. (40 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28 Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych
Skrót nazwy	Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, NGOs, Ośrodek Pomocy Społecznej,.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedsięwzięcia społeczność lokalna, lokalni liderzy zdobędą kompetencję i wiedzę zwiększającą ich kompetencje, w tym w zakresie dbałości o otoczenie. Pozwoli to na sprawniejszą realizację szeregu działań prospołecznych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji i poprawę efektywności podejmowanych działań z wykorzystaniem przedstawicieli społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i aktywizacji społeczności lokalnych, w tym na rzecz poprawy jakości otoczenia. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość Kapitału Ludzkiego na lokalnym rynku pracy, w tym przede wszystkim osób powracających na rynek pracy. Liderzy społeczni poprawią efektywność podejmowanych działań w zakresie motywacji mieszkańców, dotkniętych sytuacją kryzysową do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Ponadto w wyniku działań zwiększy się świadomość społeczna w zakresie konieczności dbałości o otoczenie, co wpłynie na poprawę estetyki otoczenia, potencjalnie wpływając na wzrost popularności obszaru. Pośrednio działania wpłyną również na rozwój lokalnego rynku pracy, poprzez poprawę dostępu do wykwalifikowanej kadry osób, którzy na ten rynek w wyniku przedmiotowych działań będą gotowi wrócić.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczy realizacji działań edukacyjnych, zwiększających społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych, w tym: - o Edukowanie i inicjatywy angażujące mieszkańców w poprawę estetyki miejsc zlokalizowanych w centrum miasta i poza nim (NGOs w ramach współpracy z JST), - o Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans (projekty). - o Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne. - o Projekty nakierowane odpowiednio do osób starszych aktywizujące społecznie przez zajęcia kulturalne i artystyczne, jak również w zakresie zdrowia publicznego.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły oraz ul. Wojska Polskiego 38
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, ponieważ dzięki jego realizacji społeczność lokalna, w tym z obszaru rewitalizacji chętniej będzie angażować się w życie społeczne. Zwiększony poziom wrażliwości społecznej będzie przyczynkiem do udzielania wsparcia innym osobom oraz otwartością na nich. Ponadto przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia odpowiedzialności i dbałości o otoczenie, co wpłynie na poprawę jakości życia osób zamieszkujących w obszarze rewitalizacji.

	Wykształcone postawy obywatelskie w przyszłości będą procentować zwiększoną troskliwością o własne otoczenie oraz motywacją do podejmowania działań na rzecz podtrzymywania relacji interpersonalnych, w tym dobrosąsiedzkich. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – w wyniku podejmowanych działań społeczność lokalna, w tym osoby zagrożone wykluczeniem nabywają kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, co w efekcie poprawia również sferę gospodarczą i wpływa na zwiększenie jakości lokalnego rynku pracy. Wzrost jakości estetyki otoczenia przekłada się z kolei na potencjalny wzrost liczby klientów lokalnych przedsiębiorców - sfera techniczna – zwiększenie kompetencji lokalnej społeczności w zakresie dbałości o własne otoczenie przyczyni się do zwiększenia liczby oddolnych inicjatyw w zakresie poprawy jakości przestrzeni i lokalnej infrastruktury technicznej realizowanych we własnym zakresie przez mieszkańców.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - liczba realizowanych kompleksowych działań edukacyjnych – 4 (źródło informacji: raport Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia, wizja lokalna w miejscu realizacji działań – dokumentacja fotograficzna, listy obecności; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - uczestnicy działań warsztatowo-szkoleniowych – min. 10 rocznie (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji / podmiotu wyłonionego do realizacji przedsięwzięcia, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników; metody/techniki: analiza dokumentarna) - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły wiedzę i kompetencje z zakresu dbałości o otoczenie i możliwych działań w ramach aktywności społecznej: min. 10 (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji / NGO, raport z przeprowadzonego badania; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2022r.
Szacunkowa wartość projektu	100 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – w ramach Programu Współpracy z NGO (10% - 10 000,00 zł) środki prywatne – NGO (10% - 10 000,00 zł); OWES – środki EFS w ramach RPO Lubuskie 2020 (10% - 10 000,00 zł); Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (70% - 70 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 29 Odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich

Skrót nazwy	Odbudowa więzi
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, NGOs, Ośrodek Pomocy Społecznej,.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedsięwzięcia społeczność lokalna, lokalni liderzy zdobędą kompetencję i wiedzę zwiększającą ich kompetencje w zakresie konieczności dbałości o więzi, zwiększy się dbałość o rodzinę i więzi pomiędzy pokoleniami. Pozwoli to na sprawniejszą realizację szeregu działań prospołecznych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji i poprawę efektywności podejmowanych działań z wykorzystaniem przedstawicieli społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i aktywizacji społeczności lokalnych, w tym na rzecz poprawy jakości otoczenia. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość Kapitału Ludzkiego. Zwiększy się efektywność podejmowanych działań w zakresie motywacji mieszkańców, dotkniętych sytuacją kryzysową do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Ponadto w wyniku działań zwiększy się świadomość społeczna w zakresie konieczności dbałości o więzi rodzinne, co wpłynie na poprawę jakości stosunków społecznych i przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej, co z kolei pośrednio będzie miało wpływ na rozwój lokalnego rynku pracy, poprzez poprawę dostępu do wykwalifikowanej kadry osób, którzy na ten rynek w wyniku przedmiotowych działań będą gotowi wrócić.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczy realizacji działań warsztatowo-szkoleniowych z zakresu odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły oraz ul. Wojska Polskiego 38
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, ponieważ dzięki jego realizacji społeczność lokalna, w tym z obszaru rewitalizacji chętniej będzie angażować się w życie społeczne. Poprawi się jakość relacji w rodzinie i w efekcie również w społeczności lokalnej, co będzie miało wpływ na relacje dobrosąsiedzkie i wzrost jakości życia. Zwiększony poziom wrażliwości społecznej będzie przyczynkiem do udzielania wsparcia innym osobom oraz otwartością na nich. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – w wyniku podejmowanych działań społeczność lokalna, w tym osoby zagrożone wykluczeniem nabywają kompetencji społecznych, w tym w szczególności w zakresie relacji w rodzinie, co przyczyni się do umocnienia znaczenia podstawowej komórki społecznej, dzięki temu wzrasta odpowiedzialność rodziców, co będzie miało wpływ również na poprawę jakości stosunków w społeczeństwie, zwiększenie liczby imprez rodzinnych. Taka sytuacja spowoduje poprawę jakości kapitału ludzkiego i stabilność lokalnego rynku pracy.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - liczba realizowanych kompleksowych działań edukacyjnych – 1 (źródło informacji:

	raport Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia, wizja lokalna w miejscu realizacji działań – dokumentacja fotograficzna, listy obecności; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - uczestnicy działań warsztatowo-szkoleniowych – min. 10 rocznie (źródło informacji: sprawozdanie zespołu ds. rewitalizacji / podmiotu wyłonionego do realizacji przedsięwzięcia, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników; metody/techniki: analiza dokumentarna) - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły wiedzę i kompetencje z zakresu relacji rodzicielskich: min. 10 (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji / NGO, raport z przeprowadzonego badania, analiza dokumentarna.
Okres realizacji	2017-2021r.
Szacunkowa wartość projektu	20 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – w ramach Programu Współpracy z NGO (5 000,00 zł) środki prywatne – NGO (1 500,00 zł); środki zewnętrzne (np.: Fundacja Aviva! Program: Przyszłość dzieci – „To dla mnie ważne”!); Fundacja Tesco w ramach programu grantowego „Decydujesz, pomagamy”; itp.) (13 500,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30 Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych.
Skrot nazwy	Tworzenie ofert rekreacyjnych i kulturalnych
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, NGO, podmioty prywatne.
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowych działań mieszkańcy zyskają zwiększony dostęp przede wszystkim do oferty rekreacyjnej, z wykorzystaniem dostępnych zasobów, w tym oferty komercyjnej. Mieszkańcy zyskają dzięki temu możliwość integracji. Ponadto podjęte działania wypromują lokalizację obszaru. Dorośli, dzieci i młodzież zyskają interesującą alternatywę do spędzenia wolnego czasu, która pozwoli również rozwijania własna zainteresowania. Wyzwoli również impuls w zakresie zaangażowania się na rzecz społeczności lokalnej, poprzez uczestnictwo w organizacji lub bezpośrednie uczestnictwo w działaniach, jako uczestnik jednego z działań. Lokalni przedsiębiorcy – poprawa jakości oferty rekreacyjnej, która będzie łączyć zasoby publiczne i komercyjne wpłynie na zaistnienie efektu synergii i na wzrost atrakcyjności lokalizacji, zwiększy się dzięki temu przepływ ludzi, w tym potencjalnych klientów lokalnych przedsiębiorców. NGO – podejmowane działania o charakterze rekreacyjnym i kulturalnym będą miały

	istotny walor integracyjny, co pozwoli również zwiększyć poziom aktywności lokalnej społeczności, co wpłynie również na jakość lokalnych organizacji pozarządowych, dając impuls rozwojowy w zakresie działalności poszczególnych NGO.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje działania związane rozwojem oferty rekreacyjnej, w tym poprzez tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych. Działania realizowane będą przez podmioty społeczne, komercyjne i publiczne.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sfery społecznej – przedsięwzięcie wpływa pozytywnie na poziom integracji i aktywizacji społecznej, poprawia się integracja międzypokoleniowa. Uczestnicy działań, zwiększają swoje kompetencje interpersonalne, osoby zagrożone wykluczeniem zwiększają swój poziom uczestnictwa w życiu społecznym, w efekcie stają na drodze wyjścia z osobistej sytuacji kryzysowej. Działanie poprawi też wizerunek obszaru rewitalizacji, co wpłynie pozytywnie na rozwój społeczności lokalnej. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfery gospodarczej - w wyniku podejmowanych działań poprawi się również dobry klimat dla rozwoju komercyjnej oferty rekreacyjnej, co powinno przyczynić się do powstawania infrastruktury gospodarczej w tym zakresie (np. lokalna kawiarenka)
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - przygotowanie i organizacja zdarzeń o charakterze rekreacyjnym – 3 rocznie (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas przedmiotowych wydarzeń kulturalnych; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba uczestników działań: co najmniej 150 rocznie (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna) - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 15 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań właściwego członka Zespołu ds. Rewitalizacji, raport z przeprowadzonego badania; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2019r.
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00 zł
Przewidywane źródła	JST (20 % - 40 000 00 zł); NGOs (15 % - 30 000,00 zł); środki prywatne – podmioty komercyjne (30 000,00 zł)

Tabela 31 Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy
Skrót nazwy	Promocja przedsiębiorczości
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	NGO (zaangażowane w lokalne działania społeczne), Gmina Słubice
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami co do wzrostu kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Nowe firmy przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Lokalni przedsiębiorcy – poprawi się sytuacja na lokalnym rynku pracy, sektor gospodarczy zostanie umocniony, zwiększy się kompetencja w zakresie przedsiębiorczości, istniejący przedsiębiorcy zyskają dodatkowych dostawców i kontrahentów, co może wpłynąć na wzrost klientów z zewnątrz.
Zakres realizowanego zadania	Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy, w tym: • szkolenia i doradztwo zwiększające kompetencje w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, • wsparcie dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą – dotacja rozwojowa • wsparcie pomostowe – dotacja na koszty prowadzenia działalności w pierwszym okresie
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, wzrost zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, przełoży się bezpośrednio na spadek osób bezrobotnych, co w terminie późniejszym doprowadzi też do zwiększenia dostępnych w obszarze miejsc pracy. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych. - sferę gospodarczą – dzięki realizacji działań lokalni przedsiębiorcy mają szansę na konsolidację rynku oraz wzrost kompetencji w zakresie prowadzonej działalności. Ponadto wpłynie to na wzrost zainteresowania działalnością gospodarczą co doprowadzi do wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców i poprawę dostępu do lokalnego rynku pracy.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - przygotowanie i wdrożenie do realizacji programu aktywizacji gospodarczej (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu; metody/techniki: analiza dokumentarna), - zorganizowane warsztaty przedsiębiorczości (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu; metody/techniki: analiza dokumentarna), - przekazane dotacje: 7 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z

	realizacji projektu; metody/techniki: analiza dokumentarna).
	Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - powstanie nowych firm na obszarze zdegradowanym – 7 szt. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2020
Szacunkowa wartość projektu	300 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	285 000,00 zł – środki w ramach RPO – Lubuskie 2020 (EFS) 15 000,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32 Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora.
Skrót nazwy	Budowa budynku - mieszkania, dom seniora, usługi
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna, Sfera gospodarcza, Sfera techniczna.
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Zakład Administracji Mieniem Komunalnym, Podmioty prywatne
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia poprawie ulegnie infrastruktura techniczna – przede wszystkim w zakresie zwiększenia liczby mieszkań. W budynku jednakże zostaną też zlokalizowane pomieszczenia na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej, w tym usług i handlu, jak również Dom Seniora, co wpłynie w istotny sposób na poprawę jakości życia, w tym osób starszych. Inwestycja zapewni dostęp do większej ilości mieszkań, ponadto dostęp do usług i punktów handlowych, a dla osób starszych do Domu Dziennego „Senior +”. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość bezpośredniego otoczenia dla lokalizacji prowadzonych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji. Inwestycja przewiduje też budowę pomieszczeń przeznaczonych na drobny handel i usługi. Niewielkie funkcjonalne elementy (miejsca rekreacji, spoczniki itp.) wpłyną na poprawę wizerunku bezpośredniego otoczenia prowadzonych działalności gospodarczych na terenie obszaru rewitalizacji, co stworzy możliwości rozwoju tych inicjatyw gospodarczych.
Zakres realizowanego zadania	Przedsięwzięcie przewiduje budowę budynku z przeznaczeniem na mieszkania, ponadto w budynku znajdują się pomieszczenia przeznaczone pod wynajem na działalność społeczną i gospodarczą, co będzie miało miejsce w następującym wymiarze • utworzenie pomieszczeń przeznaczonych na powierzchnię biurową na rzecz usług komercyjnych • utworzenie pomieszczeń przeznaczonych na powierzchnię na rzecz drobnego handlu

	• utworzenie pomieszczeń przeznaczonych na działalność społeczną – dom pobytu dziennego dla osób starszych.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – przedmiotowa inwestycja poprawia warunki rozwoju społeczności lokalnej, poprawi dostęp do lokali dla osób znajdujących się w kryzysowej sytuacji, ponadto zapewnienie lokali na działalność społeczną i gospodarczą pozwoli na zapewnienie lepszego wsparcia mieszkańcom lokali, na rzecz wyjścia z sytuacji kryzysowej. Przedsięwzięcie stwarza warunki do zwiększenia aktywności mieszkańców, do integracji, w szczególności osób starszych (za pośrednictwem Domu Dziennego „Senior +”), w tym integracji pokoleń. Inwestycje dotyczące utworzenia pomieszczeń na usługi i handel przyczynią się do wzrostu dostępu do oferty komercyjnej, wpłynie też na rozwój lokalnego rynku pracy i wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedmiotowa inwestycja w istotny sposób zatem przyczyni się do przeciwdziałania sytuacji kryzysowej w sferze społecznej. - sfera gospodarcza – w wyniku realizacji inwestycji powstaną pomieszczenia pod działalność handlową i usługową. - sferę techniczną – przedsięwzięcie wpływa na poprawę infrastruktury technicznej, w tym rozwiązań funkcjonalnych w zakresie przede wszystkim stworzenia nowych przyłączy technicznych dla mieszkań, powierzchni usługowych, handlowych i społecznych, co w istotny sposób wpłynie na wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji, jak również wzrost wartości zasobu mieszkaniowego. Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - liczba utworzonych nowych mieszkań – co najmniej 8 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia, końcowy protokół odbioru; dokumentacja fotograficzna; metody/techniki: analiza dokumentarna) - utworzenie obiektu z pomieszczeniami na handel, usługi i dom dzienny „Senior +” – 1 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia, końcowy protokół odbioru; dokumentacja fotograficzna; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba otwartych działalności gospodarczych, zlokalizowanych w kompleksie – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdanie właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; Centralna Ewidencja Działalności Gospodarczej; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna). - utworzenie domu dziennego „Senior +” – 1 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji;

	metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2021-2023r.
Szacunkowa wartość projektu	1 560 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – Gmina Słubice, ZAMK (1 000 000,00 zł), środki zewnętrzne na stworzenie możliwości realizacji działań integracyjnych i rozwijających społeczeństwo obywatelskie, w tym: Norweski Instrument finansowy, Szwajcarski Instrument Finansowy i in. (500 000,00 zł) Środki z budżetu państwa Senior + (adaptacja pomieszczeń na dom dzienny) (60 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33 Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic – zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury
Skrót nazwy	Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Wspólnoty, Podmioty prywatne (właściciele posesji przy ul. 3 Maja i okolic)
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia poprawie ulegnie infrastruktura techniczna, w tym również infrastruktura sprzyjająca integracji (miejsca spotkań - rekreacyjne, ławeczki, spoczniki), co wpłynie na stworzenie warunków sprzyjających aktywizacji społeczności lokalnej. Ponadto uporządkowana i zrewitalizowana zostanie infrastruktura techniczna, przestrzeń w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana, co poprawi jej estetykę i funkcjonalność. Poprawi się też bezpieczeństwo – zarówno rozwiązań komunikacyjnych, jak też w wyniku poprawy oświetlenia ulic i montażu monitoringu, wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie zagrożeń o charakterze kryminalnym. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą bezpośrednimi beneficjentami tego przedsięwzięcia. Wspólnoty – projekt przyczyni się do poprawy funkcjonalności przestrzeni, która w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana i nadany jej zostanie szereg nowych funkcji. Wpłynie to pozytywnie na rozwój wspólnot i wzrost wartości zasobu będącego w bezpośredniej dyspozycji poszczególnych wspólnot obszaru. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość bezpośredniego otoczenia dla lokalizacji prowadzonych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji. Niewielkie funkcjonalne elementy (miejsca rekreacji, spoczniki itp.) wpłyną na poprawę wizerunku bezpośredniego otoczenia prowadzonych działalności gospodarczych na terenie obszaru rewitalizacji, co stworzy możliwości rozwoju tych inicjatyw gospodarczych.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje rewitalizację ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic, w tym zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury: • zwiększenie ilości ławek lub innego rodzaju spoczników wzdłuż ulicy Konstytucji 3 Maja, nowe nasadzenia wzdłuż ulicy oraz zagospodarowanie małej zieleni, • zagospodarowanie przestrzeni pomiędzy ulicą Konstytucji 3 Maja a Augusta Poniatowskiego, umożliwiające międzypokoleniowe wykorzystanie potencjału w dzielnicy, utworzenie terenu rekreacyjnego, doświetlenie terenu, utwardzenie dojazdów do koszy na śmieci, utworzenie jednolitych altanek/wiat na pojemniki i kosze na śmieci, w tym monitoring,

	• przebudowa w celu zwiększenia bezpieczeństwa skrzyżowania ulic Konstytucji 3 Maja, Staszica i Mieszka I, doświetlenie skrzyżowania, umieszczenie znaków w odpowiednich i widocznych miejscach, dostosowanie do osób niepełnosprawnych.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – przedmiotowa inwestycja poprawia warunki rozwoju społeczności lokalnej, stwarza warunki do zwiększenia aktywności mieszkańców, do integracji, w tym integracji pokoleń. Inwestycje dotyczące poprawy rozwiązań komunikacyjnych i oświetlenia oraz montaż monitoringu przyczynią się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa. Infrastruktura zostanie również dopasowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przedmiotowa inwestycja w istotny sposób przyczyni się do przeciwdziałania sytuacji kryzysowej w sferze społecznej. - sferę techniczną – przedsięwzięcie wpływa na poprawę infrastruktury technicznej, w tym rozwiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych w zakresie ciągów pieszych, gdzie zlokalizowane zostaną elementy rekreacyjne, ozdobne, miejsca spotkań, ławeczki, spoczniki. Uporządkowana zostanie przestrzeń w zakresie infrastruktury zarządzania odpadami. Ponadto poprawie ulegnie oświetlenie uliczne, zamontowany zostanie monitoring, w istotny sposób zatem inwestycja przyczyni się do poprawy warunków technicznych, co wpłynie na wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji, jak również wzrost wartości zasobu mieszkaniowego. Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - Kompleksowe Inwestycje w zakresie rewitalizacji ul. Konstytucji 3 Maja–1 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia; sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji inwestycji; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba inwestycji rewitalizacyjnych dokonywanych przez podmioty/osoby prywatne zmotywowane niniejszym przedsięwzięciem – co najmniej 3 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna). - liczba oddolnych inicjatyw integracyjnych na obszarze rewitalizacji (ul. Konstytucji 3 Maja) – co najmniej 2 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2019-2023r.
Szacunkowa wartość projektu	1 200 000,00 zł

Przewidywane źródła finansowania	JST (180 000 zł) RPO Lubuskie 2020 (1 020 000,00 zł)
----------------------------------	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34 Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków
Skrót nazwy	Rewitalizacja przestrzeni wokół budynków
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Wspólnoty, Podmioty prywatne (właściciele posesji objętych inwestycją)
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia poprawie ulegnie infrastruktura techniczna, w tym również infrastruktura sprzyjająca integracji (miejsca spotkań i in.), co wpłynie na stworzenie warunków sprzyjających aktywizacji społeczności lokalnej. Ponadto uporządkowana i zrewitalizowana zostanie infrastruktura techniczna. Przestrzeń w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana, co poprawi jej estetykę i funkcjonalność. Poprawi się też poczucie bezpieczeństwa, w związku z wdrożeniem nowych rozwiązań komunikacyjnych, jak też w wyniku poprawy oświetlenia ulic. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą bezpośrednimi beneficjentami tego przedsięwzięcia. Wspólnoty – projekt przyczyni się do poprawy funkcjonalności przestrzeni, która w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana i nadany jej zostanie szereg nowych funkcji. Wpłynie to pozytywnie na rozwój wspólnot i wzrost wartości zasobu będącego w bezpośredniej dyspozycji poszczególnych wspólnot obszaru. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość bezpośredniego otoczenia dla lokalizacji prowadzonych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji. Niewielkie funkcjonalne elementy (miejsca integracji itp.) wpłyną na poprawę wizerunku bezpośredniego otoczenia prowadzonych działalności gospodarczych na terenie obszaru rewitalizacji, co stworzy możliwości rozwoju tych inicjatyw gospodarczych.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje rewitalizację ulic na obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie przestrzeni wokół budynków, w tym: • utwardzenie dróg pomiędzy budynkami, • utwardzenie dojazdów do koszy na śmieci, • utworzenie jednolitych altanek/wiat na pojemniki i kosze na śmieci, • utworzenie miejsc integracyjnych dla mieszkańców i/lub przydomowych ogródków.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje następujące problemy: - sferze społecznej – przedmiotowa inwestycja poprawia warunki rozwoju społeczności lokalnej, stwarza warunki do zwiększenia aktywności mieszkańców, do integracji, w tym integracji pokoleń. Inwestycje dotyczące poprawy rozwiązań komunikacyjnych przyczynią się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa. Infrastruktura zostanie również dopasowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przedmiotowa inwestycja w istotny sposób przyczyni się do przeciwdziałania sytuacji kryzysowej w sferze społecznej. - sferze technicznej – przedsięwzięcie wpływa na poprawę infrastruktury technicznej, w tym rozwiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych w zakresie ciągów pieszych, gdzie zlokalizowane zostaną elementy rekreacyjne, ozdobne, miejsca spotkań. Uporządkowana zostanie przestrzeń w zakresie infrastruktury zarządzania odpadami.

	Inwestycja zatem w istotny sposób przyczyni się do poprawy warunków technicznych, co wpłynie na wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji, jak również wzrost wartości zasobu mieszkaniowego. Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - Kompleksowe Inwestycje w zakresie rewitalizacji –1 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia; sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji inwestycji; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba inwestycji rewitalizacyjnych dokonywanych przez podmioty/osoby prywatne zmotywowane niniejszym przedsięwzięciem – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna). - liczba oddolnych inicjatyw integracyjnych na obszarze rewitalizacji (ulice objęte niniejszą inwestycją) – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2019-2022r.
Szacunkowa wartość projektu	1 000 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	prywatne – wspólnoty (10% - 100 000,00 zł) JST (5% - 50 000,00 zł) RPO Lubuskie 2020 (85% - 850 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35 Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku na oś. Świerkowym na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku na oś. Świerkowym na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu
Skrót nazwy	Pomieszczenia w budynku przy ul. Świerkowej
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera gospodarcza, Sfera społeczna.
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Podmioty prywatne – właściciele obiektu, najemcy pomieszczeń
Interesariusze	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego

działań	przedsięwzięcia poprawie ulegnie dostęp do usług komercyjnych – w pomieszczeniach budynku na ul. Świerkowej zostaną uruchomione usługi firm prywatnych, co poprawi dostęp mieszkańców do płatnych usług, świadczonych w obrocie rynkowym. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom zwiększy się dostęp do powierzchni komercyjnej, na rozwój działalności gospodarczej. Lokalni przedsiębiorcy zyskają zatem możliwości rozwojowe, co zlokalizowane będzie na obszarze rewitalizacji, co przyczyni się też do rozwoju lokalnego rynku pracy – zwiększy się podaż miejsc pracy na obszarze.
Zakres realizowanego zadania	Przedsięwzięcie przewiduje zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku na oś. Świerkowym na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu. W wyniku realizacji inwestycji przez podmioty prywatne zaadaptowane na działalność gospodarczą zostaną 3 pomieszczenia o łącznej powierzchni 743 m kw., w tym: - pomieszczenie 393 m kw. - pomieszczenie 50 m kw. - pomieszczenie 300 m kw.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę gospodarczą – w wyniku realizacji inwestycji powstaną pomieszczenia pod działalność handlową i usługową. Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom gospodarczym. - sfera społeczna – przedsięwzięcie ponadto wpływa na poprawę lokalnego rynku pracy poprzez stworzenie możliwości rozwoju lokalnych pracodawców. Lokalizacja działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji wpłynie na zwiększenie podaży miejsc pracy, co generalnie wpłynie na poprawę sytuacji kryzysowych w sferze społecznej.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - adaptacja pomieszczeń na działalność handlowo-usługową – 3 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia, końcowy protokół odbioru; dokumentacja fotograficzna; raport Zespołu ds. Rewitalizacji ze zrealizowanego dzieła; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba otwartych/zlokalizowanych działalności gospodarczych – w budynku przy ul. Świerkowej – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdanie właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; Centralna Ewidencja Działalności Gospodarczej; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2021r.
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00
Przewidywane	prywatne (500 000,00 zł) – właściciele obiektu, najemcy pomieszczeń

Tabela 36 Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) – ul. Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) – ul. Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I
Skrót nazwy	Inwestycje drogowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Wspólnoty, Podmioty prywatne (właściciele posesji obszaru objętego inwestycją)
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia poprawie ulegnie infrastruktura techniczna, w tym również infrastruktura sprzyjająca integracji (miejsca spotkań), co wpłynie na stworzenie warunków sprzyjających aktywizacji społeczności lokalnej. Ponadto uporządkowana i zrewitalizowana zostanie infrastruktura techniczna, przestrzeń w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana, co poprawi jej estetykę i funkcjonalność. Poprawi się też bezpieczeństwo w zakresie rozwiązań komunikacyjnych. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą bezpośrednimi beneficjentami tego przedsięwzięcia. Wspólnoty – projekt przyczyni się do poprawy funkcjonalności przestrzeni, która w wyniku inwestycji zostanie uporządkowana i nadany jej zostanie szereg nowych funkcji. Wpłynie to pozytywnie na rozwój wspólnot i wzrost wartości zasobu będącego w bezpośredniej dyspozycji poszczególnych wspólnot obszaru. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość bezpośredniego otoczenia dla lokalizacji prowadzonych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji. Niewielkie funkcjonalne elementy (mała architektura, itp.) wpłyną na poprawę wizerunku bezpośredniego otoczenia prowadzonych działalności gospodarczych na terenie obszaru rewitalizacji, co stworzy możliwości rozwoju tych inicjatyw gospodarczych.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie): • Naprawa nawierzchni ulicy Piskiej. • Modernizacja ulicy Konstytucji 3 Maja, wraz z modernizacją oświetlenia ulicy i wymianą nawierzchni w wymagających tego miejscach oraz montażem odpowiednich spowolnień. • Modernizacja i doświetlenie ulicy Kanałowej, ul. Witosa, Mieszka I.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – przedmiotowa inwestycja poprawia warunki rozwoju społeczności lokalnej, stwarza warunki do zwiększenia aktywności mieszkańców, do integracji, w tym integracji pokoleń. Inwestycje dotyczące poprawy rozwiązań komunikacyjnych i oświetlenia przyczynią się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa. Przedmiotowa inwestycja w istotny sposób przyczyni się do przeciwdziałania sytuacji kryzysowej w sferze społecznej. - sferę techniczną – przedsięwzięcie wpływa na poprawę infrastruktury technicznej, w tym rozwiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych w zakresie ciągów pieszych, gdzie zlokalizowane zostaną elementy poprawiające integrację społeczną. Ponadto poprawie ulegnie oświetlenie uliczne. W istotny sposób zatem inwestycja przyczyni się do poprawy warunków technicznych, co wpłynie na wzrost

	jakości życia na obszarze rewitalizacji, jak również wzrost wartości zasobu mieszkaniowego. Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji –1 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia; sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji inwestycji; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba inwestycji rewitalizacyjnych dokonywanych przez podmioty/osoby prywatne zmotywowane niniejszym przedsięwzięciem – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna). - liczba oddolnych inicjatyw integracyjnych na obszarze rewitalizacji (ulice objęte inwestycją) – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2023r.
Szacunkowa wartość projektu	1 280 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST (1 280 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37 Opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową
Skrót nazwy	Zasady udostępniania gruntów pod garaże
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Zakład Administracji Mieniem Komunalnym
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia opracowane zostaną zasady udostępniania gruntów pod zabudowę garażową, co przyczyni się do uporządkowania zaniedbanych przestrzeni i poprawy jakości życia mieszkańców obszaru.

	Wspólnoty – projekt przyczyni się do ustalenia zasad porządkujących przestrzeń wspólną, z której korzystają wspólnoty. Wspólnoty zatem zyskają szereg pozytywnych bodźców rozwojowych i integracyjnych, dzięki ustaleniu konkretnych zasad postępowania w zakresie udostępniania gruntów pod zabudowę garażową. Przedsięwzięcie wpłynie też na poprawę jakości zasobu mieszkaniowego w obszarze rewitalizacji, czego beneficjentem obok mieszkańców będą całe wspólnoty.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje działania odnoszące się do opracowania zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową, co związane jest z koniecznością jej ujednolicenia.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – mieszkańcy zyskają jasne zasady związane z uporządkowaniem zaniedbanych przestrzeni, co pozwoli efektywniej dbać o stosunki dobrosąsiedzkie i jakość życia na obszarze rewitalizacji. - sferę techniczną – przedsięwzięcie wpływa na poprawę efektywności zarządzania gruntem, co stanie się przyczyną poprawy warstwy urbanistycznej obszaru i uporządkowania wykorzystania infrastruktury w obrębie podwórek, placów i skwerów, gdzie zdarza się, iż dochodzi do samowoli budowlanych w zakresie budowy garaży. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową – 1 (źródło informacji: zasady udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową; sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji przedmiotowych inicjatyw; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba powstałych garaży w oparciu o nowe zasady – co najmniej 4 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2021-2023
Szacunkowa wartość projektu	-
Przewidywane źródła finansowania	JST bezkosztowo – w ramach godzin pracy urzędników

Tabela 38 Opracowanie modelowej strategii zarządzania odpadami

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Opracowanie modelowej strategii zarządzania odpadami
Skrót nazwy	Strategia zarządzania odpadami
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Zakład Administracji Mieniem Komunalnym, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., NGO
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia uporządkowaniu zostanie sfera zarządzania odpadami, co wpłynie na wzrost uporządkowanie terenów bezpośrednio przylegających do budynków mieszkalnych, wzrost estetyki przestrzeni, co wpłynie pozytywnie na lokalną społeczność w zakresie poprawy możliwości jej rozwoju, wpłynie też na wzrost wartości zasobu mieszkaniowego w obszarze rewitalizacji, czego beneficjentem będą mieszkańcy obszaru. Wspólnoty – projekt przyczyni się do ustalenia zasad porządkujących przestrzeń wspólną, z której korzystają wspólnoty. Wspólnoty zatem zyskają szereg pozytywnych bodźców rozwojowych i integracyjnych, dzięki ustaleniu konkretnych zasad postępowania w zakresie zarządzania odpadami. Przedsięwzięcie wpłynie też na wzrost wartości zasobu mieszkaniowego w obszarze rewitalizacji, czego beneficjentem obok mieszkańców będą całe wspólnoty. Lokalni przedsiębiorcy – dzięki przedmiotowym działaniom poprawi się jakość bezpośredniego otoczenia dla lokalizacji prowadzonych działalności gospodarczych w obszarze rewitalizacji. Poprawi się zatem estetyka przestrzeni, w której funkcjonują poszczególni przedsiębiorcy, co pośrednio wpłynie na wzrost liczby klientów zewnętrznych.
Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje działania odnoszące się do działań związanych z opracowaniem i przyjęciem do wdrożenia modelowej strategii zarządzania odpadami. Strategię przygotowują pracownicy Urzędu Miasta Słubice, co będzie miało miejsce w ramach ich działalności służbowej. Strategia uregułuje sprawy związane z zarządzaniem odpadami, w tym lokalizacja kubłów na śmieci dla każdej wspólnoty, ponadto lokalizacje zaplecza dla każdego z punktów zbiórki odpadów.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – przedsięwzięcie wpłynie pozytywnie na otoczenie i jakość życia w obszarze rewitalizacji. - sferę techniczną – przedsięwzięcie wpływa na poprawę efektywności zarządzania odpadami, co stanie się przyczyną poprawy warstwy urbanistycznej obszaru. Uregulowanie kłopotliwej do tej pory sprawy w tym zakresie, w tym m.in. zlokalizowanie na stałe kubłów na śmieci przy czy ni się do wzrostu wartości zasobu mieszkaniowego obszaru rewitalizacji. Opracowanie przedmiotowych zasad wpłynie na przeciwdziałanie zidentyfikowanej sytuacji kryzysowej w zakresie wartości zasobu mieszkaniowego. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu

	po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - opracowanie modelowej strategii zarządzania odpadami – 1 (źródło informacji: modelowa strategia zarządzania odpadami; sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji przedmiotowych inicjatyw; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba przebudowanych miejsc zbiórki odpadów – co najmniej 5 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2019r.
Szacunkowa wartość projektu	-
Przewidywane źródła finansowania	JST bezkosztowo – w ramach godzin pracy urzędników

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 39 Przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć – naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych.

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć – naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych
Skrót nazwy	Prace melioracyjne
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera techniczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Słubice, Podmioty prywatne (właściciele posesji objętych inwestycją)
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji – w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia poprawie ulegnie infrastruktura techniczna, dzięki pracom melioracyjnym udrożnione zostaną rowy melioracyjne, co przyczyni się do lepszej gospodarki wodami opadowymi na obszarze rewitalizacji, co wpłynie na zmniejszenie zagrożeń zawilgocenia budynków, lokalnych zalań i podtopień piwnic w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych. Generalnie zatem inwestycja przyczynia się do poprawy warunków życia w związku z ograniczaniem ryzyk w zakresie uszkodzeń infrastruktury technicznej. Wspólnoty – projekt przyczyni się do zmniejszenia zagrożeń w zakresie zawilgocenia i zalań budynków mieszkalnych, poprawią się zatem warunki życia mieszkańców na obszarach i w budynkach zarządzanych przez wspólnoty. Wpłynie to pozytywnie na rozwój wspólnot i wzrost wartości zasobu będącego w bezpośredniej dyspozycji poszczególnych wspólnot obszaru.

Zakres realizowanego zadania	Przedmiotowe przedsięwzięcie obejmuje przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć, w tym: • faszynowanie rowów, • naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje następujące problemy: - sfery społecznej – przedsięwzięcie wpłynie pozytywnie na otoczenie i jakość życia w obszarze rewitalizacji. - sfery technicznej – przedsięwzięcie wpływa na poprawę infrastruktury technicznej, w tym w zakresie zmniejszenia ryzyka zniszczeń, związanych z zawilgoceniem i zalaniem wielorodzinnych budynków mieszkalnych w wyniku intensywnych opadów i podmokłych okolicznych gruntów. Inwestycja zatem przyczyni do uporządkowania przestrzeni w zakresie infrastruktury zarządzania wodami opadowymi. Inwestycja zatem w istotny sposób przyczyni się do poprawy warunków technicznych, co wpłynie na wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji, jak również wzrost wartości zasobu mieszkaniowego. Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - Kompleksowe prace melioracyjne w obszarze rewitalizacji –1 (źródło informacji: Dokumentacja techniczna przedsięwzięcia; sprawozdanie z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, raport Zespołu ds. Rewitalizacji z wizji lokalnej podczas realizacji inwestycji; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba inwestycji rewitalizacyjnych dokonywanych przez podmioty/osoby prywatne zmotywowane niniejszym przedsięwzięciem – co najmniej 1 (źródło informacji: sprawozdania właściwego członka zespołu ds. rewitalizacji z realizacji przedsięwzięcia; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Zespołu ds. Rewitalizacji; metody/techniki: analiza dokumentarna).
Okres realizacji	2018-2023r.
Szacunkowa wartość projektu	420 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST (350 000,00 zł) środki prywatne (70 000,00 zł)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 40 Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – do realizacji przez wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

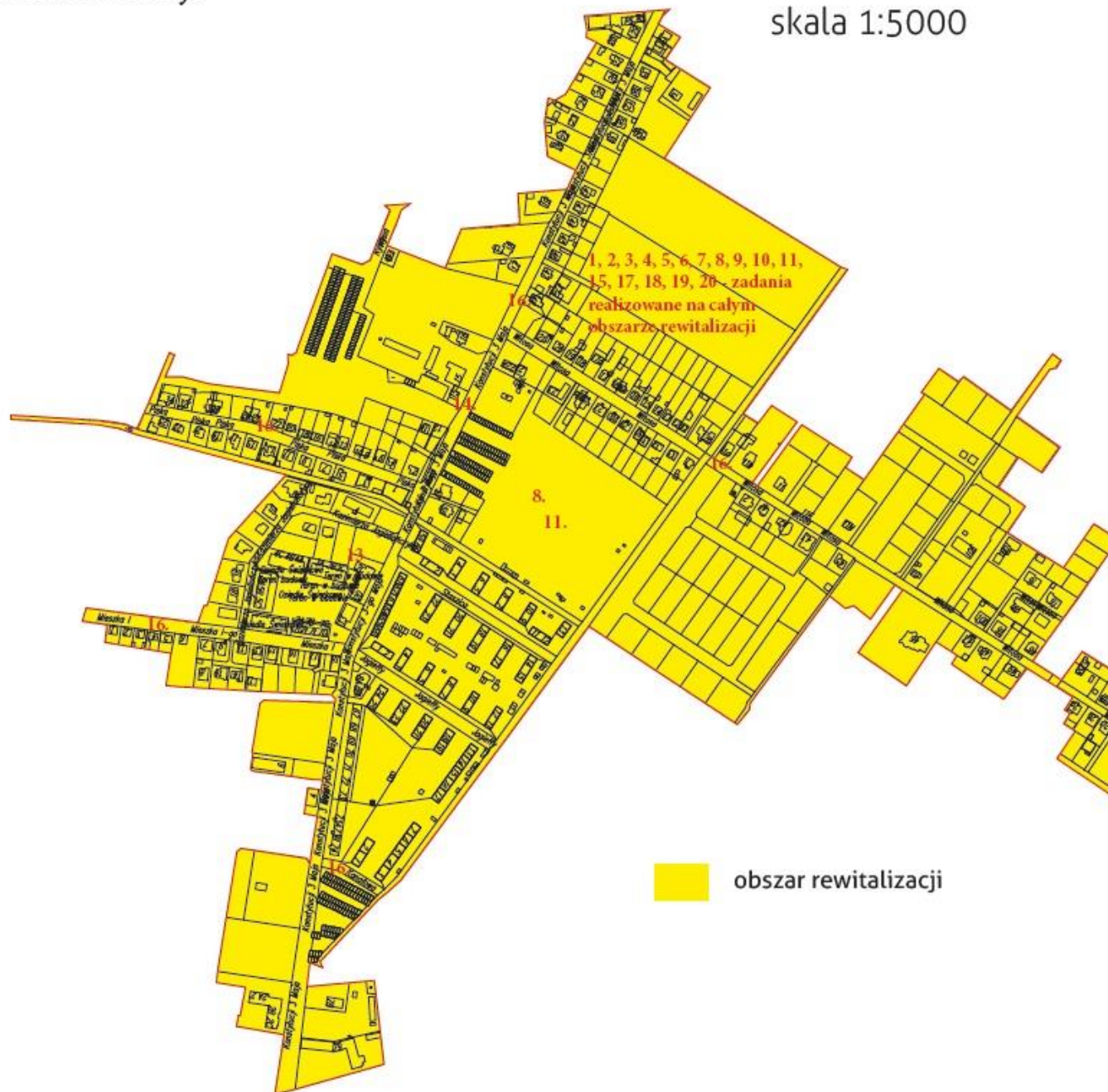
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji – do realizacji przez Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe
Skrót nazwy	Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera techniczna Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Wspólnoty, Podmioty prywatne (właściciele budynków objętych inwestycją)
Interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku realizacji projektu mieszkańcy zyskają estetyczne budynki mieszkalne o dużym komforcie termicznym, efektywne energetycznie, co wpłynie na poprawę warunków mieszkania, zmniejszy się rachunki za zużycie energii, co wpłynie pozytywnie na rozwój społeczny. Ponadto dzięki nowym elewacjom, poprawi się jakość przestrzeni publicznej w obszarze rewitalizacji, co wpłynie na poprawę ogólnych walorów estetycznych i przestrzenno-funkcjonalnych. NGO – termomodernizacja budynków mieszkalnych wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, co wpłynie na poprawę generalnej sytuacji mieszkańców w tym osób zagrożonych wykluczeniem. Inwestycja pozwoli zatem na zwiększenie efektywności pracy NGO na rzecz społeczności lokalnej. Ponadto inwestycja przyczyni się do poprawy atrakcyjności lokalizacji, da zatem również impuls rozwojowo-aktywizacyjny lokalnej społeczności, wspomagając działalność organizacji społecznych w tym zakresie. Lokalni przedsiębiorcy – termomodernizacja budynków mieszkalnych wpłynie na wzrost atrakcyjności lokalizacji, co poprawi też ogólną estetykę, w jakiej funkcjonują sąsiadujące firmy, wpłynie również na poprawę warunków edukacji najmłodszych, co generalnie wpłynie na wzrost kompetencji zawodowych mieszkańców obszaru.
Zakres realizowanego zadania	Projekt będzie realizowany w obszarze rewitalizacji i obejmie budynki mieszkalne w zakresie termomodernizacji, tj. poprawy efektywności energetycznej przedmiotowych budynków. Zakres robót obejmuje inwestycje w odnawialne źródła energii, wewnętrzne prace remontowe dotyczące stolarki drzwiowej, ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów, modernizację instalacji centralnego ogrzewania. Głównym celem inwestycji jest poprawa efektywności energetycznej budynków wielorodzinnych, na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu infrastruktury w zakresie ochrony cieplnej. Celem inwestycji jest przede wszystkim zmniejszenie kosztów ogrzewania w sezonie jesienno-zimowym, redukcja strat energii cieplnej w budynkach objętych termomodernizacją, ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i upowszechnienie Odnawialnych Źródeł Energii. Realizacja inwestycji doprowadzi do utrzymania zgodnej z wymaganiami temperatury w pomieszczeniach. Odpowiednie warunki temperaturowe zostaną zapewnione m.in. dzięki wymianie okien klatkowych na szczelne, o mniejszym współczynniku przepuszczalności oraz ociepleniu ścian zewnętrznych oraz poddasza i stropodachu budynków.
Miejsce przeprowadzenia projektu	Obszar Rewitalizacji: Obszar funkcjonalny nr 12 – SŁUBICE ulice: Kazimierza Jagiellończyka, Kanałowa, Konstytucji 3 Maja, Mieszka I, Osiedle Świerkowe, Piska, Staszica, Wincentego Witosa, Władysława Jagiełły
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne	Działanie rozwiązuje problemy w następujących sferach: - sferę społeczną – przedmiotowa inwestycja poprawia komfort życia mieszkańców, poprzez docieplenie budynków i zmniejszenie kosztów ich utrzymania, poprawia zatem warunki rozwoju społeczności lokalnej. Dzięki temu wpływa na wzrost aktywności mieszkańców, przyczynia się do integracji, w tym integracji pokoleń. Przedmiotowa inwestycja w istotny sposób przyczyni się zatem

obszary)	do przeciwdziałania sytuacji kryzysowych w sferze społecznej. - sferę techniczną – przedsięwzięcie wpływa na poprawę infrastruktury technicznej. Inwestycja jest elementem poprawiającą jakość zaniedbanej i niedocięplonej substancji mieszkaniowej, znajdującej się na obszarze rewitalizacji. Projekt wpłynie na uporządkowanie przestrzeni zdegradowanej – poprawi się estetyka oraz zostanie poprawiona funkcjonalność obiektów. Realizacja inwestycji w obrębie nieruchomości pozwoli na wprowadzenie ładu przestrzennego i poprawę atrakcyjności lokalizacji. Inwestycja zatem w istotny sposób przyczyni się do poprawy warunków technicznych, co wpłynie na wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji, jak również wzrost wartości zasobu mieszkaniowego. Projekt zatem w istotny sposób przeciwdziała zdiagnozowanym problemom technicznym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. - liczba termomodernizowanych budynków mieszkalnych – 18 (źródło informacji: końcowy protokół odbioru robót budowlanych, zgłoszenie realizacji i odbioru robót termomodernizacyjnych; metody/techniki: analiza dokumentarna) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia, dokonanego przez określonych członków Zespołu ds. Rewitalizacji, na podstawie informacji pozyskanych od wymienionych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji. Najpierw zostanie wykonany pomiar przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, a następnie odbędzie się pomiar po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w pierwszym roku. Pomiar będzie powtarzany w kolejnych latach przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - zmniejszenie emisji CO₂ co najmniej o 20% w stosunku do emisji sprzed inwestycji dla budynków objętych inwestycją (źródło informacji: audyt energetyczny budynku; ; metody/techniki: analiza dokumentarna)
Okres realizacji	2018-2023r.
Szacunkowa wartość projektu	2 160 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	prywatne – wspólnoty (50 % 1 080 000,00 zł) Bank Gospodarstwa Krajowego – środki krajowe (30% 648 000,00 zł) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (20% 432 000,00 zł).

Źródło: Opracowanie własne

Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych w obszarze rewitalizacji

skala 1:5000

Kierunki zmian na obszarze rewitalizacji - LEGENDA:

1. Profilaktyka prozdrowotna, aktywizacja i integracja osób uzależnionych, w tym wsparcie psychologiczne dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu z obszaru rewitalizacji - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
2. Opracowanie i realizacja działań kulturalnych budujących nowy wizerunek obszaru rewitalizacji, jako miejsca otwartego dla nowych mieszkańców i zrywającego z niechlubną tradycją „Małej Moskwy” - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
3. Działania edukacyjne dla uczniów, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, w zakresie promocji wolontariatu - utworzenie centrum wolontariatu na terenie placówki edukacyjnej - obejmie CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
4. Odbudowa naturalnych więzi społecznych poprzez organizację zajęć dla rodziców z zakresu pedagogiki zabawy oraz warsztatów umiejętności rodzicielskich - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
5. Szkolenia dla pracowników socjalnych w zakresie aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem oraz metod pracy z osobami w kryzysie - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
6. Promowanie oraz wspólna realizacja inicjatyw lokalnych na obszarze rewitalizacji przez JST oraz mieszkańców terenu - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
7. Opracowanie i wdrożenie Programu Aktywności Lokalnej, (w tym m.in. wdrożenie do realizacji działań animacyjnych zwiększających poziom aktywności i integracji społecznej) - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
8. Utworzenie i prowadzenie przez podmiot ekonomii społecznej Dziennego Domu „Senior +” na terenie rewitalizacji
9. Działania edukacyjne zwiększające społeczne kompetencje mieszkańców obszaru zdegradowanego, w tym poziom wiedzy w zakresie konieczności dbałości o otoczenie zasobów mieszkaniowych - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
10. Tworzenie i realizacja atrakcyjnych ofert rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców w sposób kompleksowy łączące lokalne zasoby podmiotów użyteczności publicznej, komercyjnych oraz społecznych - CAŁY OBSZAR
11. Budowa budynku w związku z realizacją programu rządowego Mieszkanie Plus z częścią pomieszczeń przeznaczonych na usługi, handel i dom seniora
12. Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
13. Zagospodarowanie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku na oś. Świerkowego na działalność gospodarczą w zakresie usług i handlu
14. Rewitalizacja ulicy Konstytucji 3 Maja i okolic - zagospodarowanie przestrzeni i poprawa infrastruktury
15. Rewitalizacja przestrzeni w obszarze rewitalizacji poprzez zagospodarowanie i ujednolicenie terenów wokół budynków - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
16. Inwestycje drogowe w obszarze rewitalizacji (w tym oświetlenie) - ul. Piska, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Kanałowa, ul. Witosa, Mieszka I
17. Opracowanie zasad udostępniania gruntów gminnych pod zabudowę garażową - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
18. Opracowanie modelowej strategii zarządzania odpadami - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
19. Przeprowadzenie prac melioracyjnych w celu obniżenia poziomu wód gruntowych i zmniejszenia degradacji budynków przez wilgoć - naprawa, utrzymanie i pogłębienie rowów melioracyjnych - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI
20. Termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji - do realizacji przez Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe - CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

